

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه (۱۹) آذر ماه ۱۳۳۶

فهرست مطالب:

۸ - تقدیم يك فقره اصلاح بودجه ودوقفتره صورت دیون بوسیله آقای معاون وزارت دارائی . ۹ - قرائت گزارش شعبه سوم مربوط به پرونده انتخاباتی حوزه تربت حیدریه ورد اعتبارنامه آقای دکتر ابریشمی وارجاع به کمیسیون تحقیق. ۱۰ - طرح گزارش شور اول کمیسیون کشاورزی راجع به اصلاح بعضی ازمواد قانون تأسیس صندوق توسعه کشاورزی ایران و الحاق ماده به قانون مزبور . ۱۱ - طرح و تصویب گزارش يكشوری کمیسیون دارائی راجع به اجازه تحصیل وام برای خرید دو فروند هواپیمای مسافربری و ارسال بمجلس سنا. ۱۲ - اعلام وصول و قرائت دوقفتره لایحه قانونی از مجلس سنا . ۱۳ - ختم جلسه .	۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل . ۲ - بیانات آقای رئیس بمناسبت روز تصویب اعلامیه حقوق بشر وروز نجات آذربایجان . ۳ - بیانات قبل از دستور آقایان : حق شناس - دهبیم - دکتر امین - دکتر دانفر . ۴ - تصویب صورت جلسه . ۵ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای دکتر گانه وز برمشاور . ۶ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون دارائی مربوط اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی استخدام چهار نفر کلرشناسان توتون و ابلاغ بدولت . ۷ - طرح گزارش شور اول کمیسیون اصلاحات انسانی راجع به تشکیل شرکتهای سهامی زراعی .

مجلس در ساعت نهمین صبح برپاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

(بشرح زیر خوانده شد)
 غائبین با اجازه - آقایان :

- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

خواجه نوری - مهندس معینی - مرتضوی -

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

ماگینیان - مؤید امینی - تیمسار وحدانیان - کلانتر
 قزاقی - ختیار یوزا - ضیائی احمدی - غلام نیاکان
 پاپو دکتر ولشاهی - دانشمند - شیخ بهائی - فولادوند
 نهرانی - مهندس معتمدی .

غالدین بی اجازه - آقایان:

دکتر ابریشمی - رامبد .

دیر آمدگان با اجازه - آقای

دکتر متین .

غالدین مریض - آقایان:

مجد - طباطبائی - پرویزی - مروستی - ادیب

سبی - بختیار بختیارها - پردلی - رضانیاده - فضائی -

دکتر کفائی - کمالوند - دکتر موثقی - دکتر نجیمی

غالب در رای - آقای موثر بکر ای

۲- بیانات آقای رئیس بمناسبت روز تصویب

اعلامیه حقوق بشر و روز نجات آذربایجان

رئیس - بطوریکه نمایندگان محترم استحضار دارند

نوزده سال پیش روز نوزدهم آذرماه ۱۳۲۷ اعلامیه حقوق بشر

در مجمع عمومی سازمان ملل متحد تصویب شد .

بلافاصله پس از پایان یافتن جنگک دوم جهانی

تنظیم اعلامیه حقوق بشر جزو برنامه های اساسی سازمان

ملل متحد منظور گشت و پس از دو سال در روز دهم دسامبر

۱۹۴۸ این اعلامیه تصویب نهائی رسید و چون مفاد آن از

مردم جهت د خیر و صلاح و نفع جامعه بشریت بوده و همه کشور

های عضو از زمان اجرای آنرا تعهد کرده

هدا عالی این اعلامیه چنانکه از عنوان آن برمیآید

احترام به ادبهای مدنی و اجتماعی و اقتصادی تمام افراد

بشر بدون شیباز نژاد و اختلاف زبان و جنس و مذهب بود .

چند که همگی در شرایط مساوی از همه مواهب

طبی و انسانی و مساوات و برابری و برادری برخوردار

کردند .

بطوریکه در مقدمه این اعلامیه ذکر شده است انکار

تصرف حقوق بشری چه در جریان جنگک دوم جهانی و

عین انسانی در این باشند .
 تصویب این اعلامیه موجب از وجود و سرور در سراسر
 جهان و انگیزت و انمکسی عشق و ارزنده در فکر و روح
 همه مردان و زنان جهان بر جای گذاشت و بتوصیه کمیسیون
 مخصوص حقوق بشر در قانون اساسی بیشتر کشورها یک
 پس از صدور این اعلامیه استقلال یافتند و بعضی سازمان
 ملل متحد در آمدند مفاد آن گنجانده شد .

این حقیقت تاریخی را باید در اینجا بعرض مجلس
 شورای ملی برسانم که در کشور ما قرنها پیش از آنکه
 چنین اعلامیه ای تصویب برسد مفاد و مفهوم آن سابقه سنن
 ملی و مذهبی همواره مجری و متبع بوده و همه مردم فی الواقع
 باین اصول انسانی آشنائی کامل و به آن ایمان و اعتقاد راسخ
 داشته اند (صحیح است) .

در تاریخ خوانده ایم که کورش کبیر پس از فتح بابل
 نخستین فرمانی که صادر کرد آزادی مذهبی مردم آن
 شهر بود و امروز خوب درک میکنیم که چنین فرمانی بیست
 و پنج قرن پیش با توجه بمقتضیات آن زمان ناچه اندازه مقوام
 با عظمت روح و قدرت فکر و اراده و احترام بحقوق انسانی
 بوده است زیرا در آن روز کار لدامه حیات مردم آن شهر
 مستلزم برخورداری کامل از آزادی مذهبی بود .

در قانون اساسی ما که شصت و دو سال پیش تصویب
 شد مفاد اعلامیه حقوق بشر بصراحت پیش بینی گشت و
 ضمن چند اصل مورد توجه و عمل قرار گرفت (صحیح
 است)

امروز نیز ملت ایران مقتضی است که تحت رهبری
 پیشوای عالیقدر خود شاهنشاه آریامهر و در پرتو تحقق و
 اجرای انقلاب مقدس شاه و ملت توانسته است در راه وصول
 به این هدفهای عالی ز طریق لغو امتیازات ناروای طبقاتی و

ناوی حقوق زن و مرد و فایده این مصالح گشایند و کارگر و مبارک باجهل و فقیه و شامل تعلیم و تربیت و دزدان و بهداش، روستاها مفهوم واقعی و هدف عالی اعلامیه حقوق بشر را سه بهترین وجهی تحقق بخشند و آن را تا اغماق اجتماع پیش ببرد و چنین تحول معنوی و مادی شکرگفتی در سراسر شئون اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی کشور باراده نیرومند پیشوای بزرگ خود بوجود آورد که موجب اعجاب و تحسین همه جهانیان باشد بی آنکه این دگرگونی عظیم با اندک اضطراب و ناراحتی و ناسامانی مواجه گردد.

این نیست مگر بر اثر ایمان قلبی ملت ایران به نیات بلند پیشوای بزرگ خود و احترام واقعی با اصول و موازینی که اعلامیه حقوق بشر بر اساس آن تنظیم شده و تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد رسیده است (اصحیح است).

موقع مناسبی است بعرض مجلس شورای ملی برساند که:

کنفرانس آینده حقوق بشر بزودی در ساختمان جدید مجلس شورای ملی گشایش خواهد یافت و این ساختمان بیش از آن که مورد استفاده مجلس قرار گیرد عنوان مقر این کنفرانس جهانی اختصاص خواهد یافت و مجلس شورای ملی این تصادف را با بقال نیک میگیرد و موفقیت آن کنفرانس را در پیش برد هدفهای بزرگ این اعلامیه میانه آرزو میکند.

اگر و ن اجازه فرمائید این روز فرخنده را از جانب خود و مجلس شورای ملی بعموم ملل جهان تبریک گفتیم آرزو نمایم که با اجرای هر چه کاملتر و دقیقتر مفاد این اعلامیه در افراد بشر می هیچگونه امتیازی، بتوانند از مزایای آن در راه تحقق آمال بشریت برتضای اصول انسانی برخوردار گردند (احسن).

و نیز اجازه فرمائید بنکار و دیگر مراتب سیاستگزاری مجلس شورای ملی را به پیشگاه بلطظت شاهنشاه آزادی مهر که ملل و کشور خویش را اینگونه با واقع بینی توأم با نور انبیاش با آزادی و مشاورات واقعی و مسامحت و درستکاری

۱ - بیانات قبل از دستور آقایان: حق شناس - دیهیم - دکتر امین - دکتر دادر - رئیس - تنظیمی قبل از دستور را شروع میکنیم آقای حق شناس: شریف بیابورد - حق شناس - جا کسب اجلزه از ریاست محترم و نمایندگان گرامی - چون پس از تصادف با زود ۳۲ آورده یعنی سالگرد

ت آذربایجان عزیز میباشد میخواهم در این مورد
طالی ابرض سام

اول ازخ اوند متعال توفیق میطلبم که آنچه را در
دارم بزبان آورم و بمرض همکاران عزیز برسام
بادروز ۲ آذر برای ملت ایران بخصوص بر ما
مردم آذربایجان لذت بخش و درعین حال عبرت انگیز
باشد شهادت و شجاعت و سیاستی که در چنین روزی
نانشاه وطن پرست و آریامهر مادر آن روزهای تاریک و
جرانی از خود نشان دادند شور و اشتیاق و عشق به این
آ و خاک و فدکاری را با لذتی وافر در دل هر ایرانی
باک نهاد برمی انگیزد (صحیح است) تاریخ در ورق میزنیم
سال ۱۳۲۴ و بجران آن روز دنیا را بخاطر میآوریم تا
آنچه در آن روزهای تاریک و خفقان آورد در ایران بخصوص در
آذربایجان عزیز میگذشت تجسم کنیم و عمیقاً و کاملاً
درک نمائیم

شاهنشاه آریامهر و سیاستمدار عالیقدر ما در بوجوه
جهانی و اوایل سلطنت پر اقتدار خود با چه مشکلات و
املاطمائی روبرو بوده اند و بسا چه کیفیتی بمشکلات
ظلم آن روز فائق آمدند و مشت محکمی بدهان متجاوزین
و خائنکاران داخلی کوبیدند و سرزمین زرخیز و مرد پرور
ایران را از لوث وجود خائنین پاک نمودند و مناطق انقلاب
و آتوب را به قبرستان کسانیکه چشم طمع به استقلال
ایران عزیز دخته بودند تبدیل نمودند و ملت غیور و دلاور
ایران نیز به هبری شاهنشاه آریامهر درخت برومند
استقلال و عظمت ایران را با نثار خون جوانان رشید خود
آیاری و بهر گونه تسلط و زور گویی و فتنه و فساد خائنین
خانه دادند

روز ۶ دس و یر اقتضار ۲۱ آذر سال ۱۳۲۵
جایازی و فد کاری سربازان غیور ارتش شاهنشاهی پایابان
دلان به فجاج و کشتار و قتل و جنایت پیشه وری خائن و
لار و دستاش در تاریخ درخشان شاهنشاهی ما برای بار
دیگر تکرار کردید و جهانیان نیز مشاهده کردند
طن ایران مرکز اجازه نمیدهد متبئی او باش و خائنین
بوفتن باه باصد شوم باقتل و غارتها ویرادر کشی ها

حاکم بر زندگی و جان و مال مردم آزادخواه و
شرافتمند آذربایجان باشند و همین فدکاریها و چابانها
برچم آزادی و استقلال و عظمت شاهنشاهی ایران را بدست
فرزند برومند مام وطن یعنی : « اعلیحضرت همایون
شاهنشاه آریامهر » در سراسر خطه شادوست و وطن
پرست آذربایجان به اهتزاز در آورد (احسن البته
نمایند گلن محترم و ملت شرافتمند ایران بخاطر دارند
که در محبت نام حکومت پوشالی پیشه وری چه نوع جلادان
و جاسوسانی بر آن سرزمین تسلط یافته بودند و چگونه
عده ای منحرف و فاسد برای تجری بیشتر در خیانت بدرجه
و مقامات فلایی ترفیع داده شده بودند و چگونه شرم
نکردند که عنوان کردند از پیشگاه شاهنشاه آریامهر
بعضی درخواست ها شود و شاهنشاه آریامهر بر این گونه
تقاضاها صحه گذارند و با زهم بخاطر دارند که شاهنشاه
بزرگ ما در این باره بوزیر جنگ و رئیس ستاد ارتش
فرمودند : « بما چنین پیشنهادهائی شده ولی بدانید که این
پیشنهادها متضمن خیانت های مسلم به کشور و میهن است
و من بهیچوجه آنها را نمی پذیرم و با تامل قوارم خواهم
کرد چه به میهن و ارتش غلام منم و حتی حاضرم از
سلطنت در صورت اجبار کناره گیری کنم ولی اقدامی که
بضر کشور و ارتش باشد مرتکب نشوم »

و یاز در مورد دیگر میفرمایند : « دست من بریده
میشود ولی چنین فرمان خیانت آمیزی را امضاء نمی کنم »
آری این فقط شاهنشاه و اراده آهنین و عزم راسخ
ایشان بود که آذربایجان و آذربایجانی را در آن
بعبوحه جنگ عالمسوز جهانی از یوغ بدبختی نجات دادند
و روانه ک زمانی با افکار مترقی و آزادخواه خود ایرانی
آزاد و آباد بوجود آوردند و با انقلاب سفید تحول همه
جایه ای در کلیه شئونات مملکتی پدید آوردند و با
انقلاب شاه و مردم در ۶ بهمن سال ۱۳۵۱ اساس ایران نوینی را
بی ریزی کردند و اینک ترقیات شگرف و بسوق آسای
اجتماعی ما تحسین و توجه تمام ملل دنیا را نیز بخود جلب
نموده است (صحیح است) و این پیشرفت ها در امور کشاورزی
بهداشتی ، فرهنگی و صنعتی و نظامی که از تجلیات افکار

پادشاهشاه ریامهرمی باشد روز بروز افزون تر و محسوس تر
بگردد.

و نیز بتوان بجزات گفت ۲۱ آذر اصلا این نبوغ
چون آفتابی در مرکز آسمان جهان بشری امروز با توفیق
در اجرای لوح دوازده گانه یا منطقه البروج دوازده گانه
بنیاد و کلیه ستارگان درخشان دیگر را تحت الشعاع قرار
داده است و شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانوی محبوب
ایران با تاجگذاری سعادت و رفاه ماستایندگان را تکمیل
فرمودند و مسلماً روح برادران شهید آذربایجانی که
برای توفیق یک چنین شاهنشاهی شربت شهادت
نوشیدند نیز چون خود ما غرق مسرت و شادی است
و اینک بیاس این خاطره جاویدان این شمار را در خاتمه
تراز خود پیشگاه شاهنشاه آریامهر تقدیم میدارم :

شاهنشاه :

آن اعلیحضرت در برابر درخواست دشمنان وطن
فرمودند :

دست من بریده میشود ولی چنین فرمان خیانت آمیز
را امضاء نمیکنم.

مانیز همه در ازای همه خدمت و فداکاری آن شهریار
آریامهر برای ایران و ایرانی یکصدا و یکدل میگوئیم :
ایران ما برنده خواهد شد ولی جز در راه ستایش و نیایش
یک چنین شاه ناهی فداکار نخواهد گشت.

جاوید - پاینده ایران - نیرومند باد ارتش دلیر
شاهنشاهی (۱ - سنت - احسنت).

بقیه و را به جناب آقای دیبیم میبیم
رئیس - آقای دیبیم تشریف بیابورید.

دیبیم - حضار محترم ، خانها و آقایان : روز ۲۱
آذر تشریحی به پیشگاه با عظمت شاهنشاه آریامهر و
سایندگان تشریف عرض میکنم. نمایندگین محترم
مطالب را جمع ۲۱ آذر مطالبی شنیدم بعد با خواهرها باید مطالبی
که اینجانب عرض خواهم رسانید درایت است چنانکه عرض
شدیدی ۹ این نوشتهها و گفتهها که شنیدم بدوایت
مستولی مطالبی که من عرض میکنم خود شاهد و ناظر این اوضاع

بودم. در آذربایجان در ۲۱ آذر دیدیم یکی ۲۱ آذر سال
۲۴ است که چه روز منحوس و چه روز پدید بود یکی هم ۲۱ آذر
سال ۲۵ بود که چه روز مبارک و میمونی. آذربایجانی این
روز را روز مبارک میداند (صحیح است) در ۲۱ آذر سال ۲۴
آسمان شفاف آذربایجان را زیر ابرهای تیره و بدبختی
دیدیم. آری آفتاب ایران و آفتاب آذربایجان آن روز در زیر
ابراهای تاریک نتوانست سر تا سر آذربایجان را نورانی کند
در همان روز چشم باز کردیم افراد مهاجر بی وطن روی خبر از خدا
را جلوی چشم خودمان مشاهده کردیم یکمده اجامر و بقول
نماینده محترم مزدوران و از خدای خیر از ضعف حکومتهای
گذشته سوء استفاده کرده و آذربایجان ، آن مهد شیران
را اشغال نمودند. آن روز برای آذربایجان و آذربایجانی
روز ننگین و تاریخ فوق العاده تأثر آور است حکومت رجاله
در آذربایجان زمام امور آن استان را بدست گرفت و
حکومت کرد حکومت نامردان بر مردان تصور میکنم با
شنیدن این جمله حکومت نامردان بر مردان درجهز جبر و ظلم
و فشار و مذبذبات آن حکومت بر مردم در نظر آقایان مجسم
خواهد شد زیرا حکومت او باش، حکومت نامردان، حکومت
رجاله معلوم است نتیجه کارش چه خواهد بود برای آذربایجانی
این موضوع بیشتر از هر چیز اهمیت دارد. در ۲۱ آذر سال
۲۵ این ابرها و این تیره گی ما از آسمان شفاف
آذربایجان بر کنار رفت، آفتاب درخشان آذربایجان
سر تا سر آذربایجان را روشن نمود ، چرا ؟ برای اینکه
فرمان همایونی برای نجات آذربایجان صادر شد یکسال
حکومت پوشالی در آذربایجان گذشت چه قتلها و چه
کشتارها کردند چه جنایتها نمودند، چه پدرانی را در
مقابل چشمان فرزندان کشتند و بسیار فرزندان را در
برابر چشم پسرانشان تیر باران و یا بدار زدند بجرم
وطنپرستی ، شادروستی ، حقیقت پرستی چه ظلمها در حق
زارع و کارگر نمودند در صورتیکه بزارع و کارگر و عدهها
داده بودند که ابداً و قانکر در وقتیکه کف سبزه و حوصله
آذربایجانی لبریز شاهنشاه آریامهر فرمان دادند تیر روی
کشتارهای به آذربایجان حر که کند حقیقتاً مردم
فهرمایند آذربایجان شنیدند که نظر شاهنشاه
بر این است که باید آذربایجان و آذربایجانی را از دست

افرا کشید و بلید نجات داد و شادوش افسران و سربازان رشید
ایران، با مشت‌های محکم و آهنین از دهن نامردان و
ماجر جویان زدند و خاک پاك آذربایجان را از وجود
کشی، این عناصر بلید پساك کردند. نیروی شاهنشاهی
مرکب از یکمده افسران و سربازان از جان گذشته و بسریستی
سرتیپ‌هاش و سایر افسران رشید سر لشکر همایونی، سپهبد
کیا، سپهبد وفا، سپهبد وهرام و مر حوم سرتیپ شقایق و عده
دیگر که بطرف آذربایجان آمدند و آذربایجان را نجات
دادند ما امروز صحبتان در این مورد نیست که چقدر
کشته دادیم چه قدر زجر کشیدیم و بدبختی‌ها دیدیم و
بیچارگی‌ها کشیدیم موضوعی که برای آذربایجان فوق‌العاده
قابل توجه است این آزادی و امنیت است که ملت ایران
همگی فرداً فرداً از آن برخوردار هستند و اهمیت این
امنیت را همه ملت ایران درک میکنند و لذت میبرند ولی
آذربایجان با چشم دیگری نگاه می‌کند قدر عاقبت کسی داند
که بمصیبتی گرفتار آید (احسن) ما آذربایجانیان بهتر
بیشتر از سایر هم‌میهنان خود به این موضوع توجه مهم داریم
که این آزادی که امروز دست توانای شاهنشاه آریامهر
سلطان ایران بخشیده است در رأس تمام نعمتهائی است که
از آن بهره‌مندیم. خداوند متعال این آزادی و امنیت را از دست
مانگیزد ملت ایران عموماً و بخصوص آذربایجان شب
روز شاهنشاه ملت پرور خود را از مصیبت قلب دعا میکند و دوام
عمر و باری سلطنت شاهنشاه را از درگاه خداوندی
خواستار است. همانطور که عرض کردم آذربایجان
با بدیدن روزهای تاریک و با بدیدن آن بدبختی‌ها و با بدیدن
آهنگه نایبات که امروز راحت و آسوده در این مملکت
زندگی میکند فوق‌العاده خوشحال و مسرور است
و شاهنشاه را دعا میکند خداوند سایه شاهنشاه
آریامهر را از سر این ملت حق شناس و شاهدوست کوتاه
نفرماید نمایندگان - آمین) و از مصیبت قلب این روز
مبارک و ربی را بملت رشید ایران و بخصوص به پیشگاه
ناظم شاهنشاه آریامهر تبریک عرض میکنم. دوام عمر
و باری سلطنت شاهنشاه را از درگاه خداوندی خواستارم

(آفرین) در خاتمه بیان مطلبی بر اریض خود خاتم
میدهم عده‌ای از موکلین من کتاب و تلگرافاً از من خواسته‌اند
که از جناب آقای نخست‌وزیر تشکر و سپاسگزاری کند
طبق دستور جناب آقای نخست‌وزیر در تهران کانونی بنا
کانون دختران دانشگاهی شهر ستانی زیر نظر نخست‌وزیری در
خیابان امیر آباد خیابان قوام تأسیس یافته که يك عده دختران
دانشجویان آذربایجان و شهرستانهای دیگر بتوانند در
این کانون بمانند و وسایل زندگی آنها از هر جهت چه از
نظر تحصیل و خوراک و تفریحات سالم در این کانون فراهم
است و قتی که من تلگراف و نامه‌های عده‌ای از اولیاء این
دختران را دریافت کردم علاقمند شدم از این کانون دیدن
کنم رفته به این کانون بررسی کردم و رسیدگی نمودم و دیدم
که فوق‌العاده زحمت کشیده‌اند این کانون بسریستی خانمی
باسم خانم راسخ که جداً از خانمهای جدی و فعال و پرازنده
و تحصیل کرده کشور ما هستند اداره شده و واقعا کانون
گرم خانوادگی و کانونیست برای رفاه و آسایش دانشجویان
شهرستانی اینجناب لازم میدانم از پیش این تربیون از
جناب آقای نخست‌وزیر تشکر و امتنان نماید چند هفته
قبل شهبانوی محبوب و خوشقدم ایران به آنجا تشریف فرما
شدند و این محل را بازدید فرموده‌اند در واقع از روزی که
این شهبانو بدربار ایران قدم گذاشته‌اند و ملکه پسران
شده‌اند هر روز پیش سرهم اخبار مسرت بخشی در این کشور
بگوش ما میرسد و جادارد که بگوئیم شهبانوی خوشبخت
و خوشقدم ما چنانکه عرض شد شهبانو ملکه محبوب ایران
بانجا تشریف فرما شده‌اند و دستورات لازم برای رفاه حال
دانشجویان صادر فرموده‌اند امیدوارم باهمت و کمک جناب
آقای نخست‌وزیر دستورات شهبانو اجرا و تمام احتیاجات
دانشجویان فراهم خواهد شد با عرض تشکر از آقای نخست‌وزیر
تقاضا دارم دستور فرمایند شعبات این کانون در شهرستانهای
که دانشکده‌ای هست تشکیل یابد و دخترانیکه از اطراف
به آن دانشکده‌ها می‌روند بتوانند با آسایش و راحتی در
آنجا مشغول تحصیل بشوند البته این هم از نور و برکت و لطف و
عبایت شاهنشاه است که در کشور ما فکر همه چیز را مینماید
هر اریض خاتمه میدهم توفیق ملت ایران را در درک حقایق

درک مطالب که امروز در این مملکت بنفع این ملت بگوش
 رایرانی - سید از خداوند خیر خواهان امیدوارم انشاء الله
 ملت حفشنه و شاهدوست ایران بتواند در اجرای نیات
 مقدس شاه از صمیم قلب فداکاری و جانپزایی بنماید
 (احسن است).

رئیس - آقای دکتر شفیع امین تشریف بیاورید.
 دکتر شفیع امین - برای تقدیر و عظمت و
 سیاستگری از روزهای تاریخی هر چه حرف بزنیم کم
 گفته ایم هم کاران محترم راجع به این روز بزرگ، جشن
 ۲۱ آذر سال ۱۳۳۵ بیانات کامل روشن و مبسوطی ایراد
 فرمودند بقیه بنده باز هم جادارد تشکر بکنم و سیاستگری
 بکنم و این روز بزرگ را تکبریم و تحسین بکنم
 ۲۱ سال قبل استان زرخیز آذربایجان مهد زرتشت و
 اهالی میهن پرست و شاهدوست و فعال بوسیله عده ای ماجراجو
 و بیوطن تحت شکنجه و عذاب و اشغال بود طبق فرمان
 مذکور رهبر عالیقدر ایران شاهنشاه آریامهر نجات یافت
 عموم ملت ایران در تمام نقاط کشور برادران و خواهران
 عموماً و اهالی نجات یافته آذربایجان مخصوصاً بشکرانه
 جان آذربایجان مراسم حفشنه و سیاستگری
 را به پیشگاه مقدس پیشوای عالی قدرمان تقدیم داشته و در
 مقابل افکار عالی و فداکاری پیشوای معظم خود سر تعظیم
 فرود می آوریم و از خداوند یکتا و توانا سعادت و سلامت
 و عظمت و جود مقدس شاهنشاه آریامهر و شهانوی محبوب
 و الاحقرت و لایتمهدر انما داریم به ارواح پاک شهدای
 آزادی فداکاران غیر نظامی و سر بکازان و درجه داران و افسران
 که با تشار - بن یا کشان در نجات آذربایجان فداکاری
 نموده و ارواح ملوکانه را اجرا نموده اند درود میفرستیم
 غیر نظامیان - افسران و امرا و رجال حاضر که در این
 روزهای تاریخی در اجرای فرمان پیشوای بزرگ زحمت
 کشیده اند - انب سیاست تقدیم میشود.

در آذر ۲۱ سال میهن عزیزمان تحت رهبری خردمندان
 رهبر عالیقدر ملت ایران در شاهراه ترقی و تمدن و سعادت قدم
 بر میداریم و با محکم ستونهای با عظمت طلایی منشورهای
 طغی شکسته و نه کانه و دوازده گانه وطن ما که پیشوای

بزرگ رهبری فرموده اند تا بنی لایزال ایمان و اطمینان و
 برادری و برابری ۲۱ میلیون رانی - تحکیم شده است
 این تیرهای مقدس آسمانی که با هر میهن شاهنشاه و سلطنت
 عموم برادران و خواهران این سرزمین مقدس باستانی
 را بهم پیوند داده و با علاقه و فداکاری دولت فعال ما هر روز
 که مگذرد با روشنائی و بیست فتخ سعادت بخونی
 و باحتی همت را تمامین میکند و عظمت و سعادت ایران
 عزیز باستانی را کاملاً تر می نماید علاقه کوشش را دران
 و خواهران این آب و خاک و کارگران شریف و کارگران
 عزیز و روشنفکران گرامی که ضامن و اجرا کننده نیات
 عالی پیشوای تاجدار ما میباشند و بی ثمرت اقتصادی و
 اجتماعی و کشاورزی و علمی و فنی و ارتباطی میهن ما که
 ملت عزیز ایران عملاً می بینند و درک میکنند مورد تقدیر
 و تحسین و اعجاب جهانیان و کارشناسان و متخصصین عالی
 مقام جهانی میباشد. چند روز قبل در یکی از مجلات
 آمریکائی خواندم که یکی از متخصصین عالم مقام پیشرفتهای
 بزرگ ایران را شرح داده و سالهای اخیر ایران را اینچنین
 سالهای طلایی نام برده و معرفی کرده امیدوارم که با ثمر
 رسیدن نهالهای انقلاب سفید ملت ایران افتخارات خیلی
 بیشتری کسب نماید چند روز قبل خدمت همکاران محترم
 کمیسیون آموزش و پرورش و مقام ریاست برای بازدید
 دانشگاه صنعتی آریامهر رفته بودیم و از نزدیک به
 تشکیلات اداری و فنی و آموزشی این دستگاه بزرگ
 علمی که یکی از هزاران افکار عالی پیشوای بزرگ
 ملت ایران است آشنا شدیم این مؤسسه بزرگ
 علمی و صنعتی که طبق فرمان شاهانه از اول آذرماه ۱۳۴۴
 شروع شده و در هر ماه سال ۱۳۴۵ دانشجوی قبول کرده در
 حقیقت از شروع ساختمانش دو سال بیشتر نمیگذرد با علاقه
 و فداکاری نیات تولیت و استادان و معلمین و کارمندان
 علاقمند خود با نظم و ترتیب کامل پیش میرود این دستگاه
 علمی که از اول تماماً بوسیله دانشمندان و رجال و متخصصین
 و معلمین ایرانی شروع شده و اداره میشود که بنده بنام
 یک فرد دانشگاهی بسیار خوشوقت بوده و مباحثات می کنم
 از نظر کادر آموزشی بسیار قوی - کارگاههای مجهز -

خواه داشت. از خداوند تمنا ارم که ما امکان و مارت
کامل غنایت فرماید که افکار عالی رهبر بزرگ خود را که
درک کردیم با تمام قوا در اجرا آن فعال و کوشا باشیم (احسنت)
رئیس - آقای دکتر دادفر تشریف بیاورید

دکتر دادفر - يك نکته بیش نیست غم عشق و

این عجز از هر زبان که میشنوم نامکرر است. این عشقی
که بنام ۲۱ آذر امروز با چهار نفر نماینده خطه آذر بجان
بشت این تریبون صحبت میکنیم آن عشق لایتنده می و
نامحدود به ملیت و بقومیت و به اجتماع ایران است
(احسنت) وقتی ۲۰ سال قبل در تاریخ ایران همانطوریکه
جناب آقای دهبیم فرمودند روز منجوس ۲۱ آذر سال
۱۳۲۴ و بعد از آن روز سعادت مند ۲۱ آذر سال
۱۳۲۵ روی داد ظاهر آن تاریخ ما شاهد است و شاید اهمیت
آن برای نسل حاضر و بخصوص نسل جوان که آن ایام را
بچشم ندیده اند جزو وقایعی که در تاریخ میخوانند
جلوه گر باشد ولی حقیقت مسئله این است که در تاریخ
ملل اقوام روزگاری بوجود میآید که آن روزها در نسل
معاصر قابل پیچش و ارزیابی نیست چنانچه در آن ایام
رهبری و درایت کامل شاهنشاه شامل حال ایران و آذربایجانی
نموده معلوم نبود که ما هم مثل مللی که در آن زمان دچار
مسئله ای شبیه آذربایجان بودند سر نوشت ما هم به آنجا
نرسد ندهد در اینجا قصد ذکر وقایع را ندارم میخواهم
مسئله از يك نکته اجتماعی بررسی بکنم و آن اینست که
ظاهر اعمال تبلیغاتی بیگانگان و عمال آنها استناد
میکردند که مردم آذربایجان به لهجه آذری صحبت
میکند اینها عنوان میکردند که مردم آذربایجان
لهجه آذری دارند و میگفتند که ملیت
جدا گانه دارند ولذا وضع متفاوتی با ملت ایران دارند
و بنده میخواهم عرض کنم که این تبلیغات و این گفته ها
بنا بر قول کلیه حقوقدانان بزرگ حقوق اساسی نامربوط
است کمالاتی که ملت ایران اعلام کرد که زبان و لهجه و
تکلم دلیل ملیت نیست در کشور کوچک سوئیس سه زبان
انگلیسی و فرانسه و آلمانی و در بلژیک چند میلیونی بدو
زبان فرانسوی و والواس صحبت میکنند (جوانشیر لهجه
آذری یکی از لهجه های قدیم ایران است) آنچه مسلم است

ساختن های تمیز و مدرن و تأسیسات کامل - دستوران و
کانه تر ای کافی و بهماوری و بهداشت میباشد که برادران
و خواهران و تونپالان وطن ما از تمام شهرهای مملکت
بارگ و نوجه و اطمینان باین مؤسسه علمی روی آورده و
خواهند توانست آرزوهای فردی و اجتماعی و ملی شلرا در
يك محیط عالی تحصیل و پاك دوران سیاست و دسیسه علمی
نورده و باعلاقه به تحصیل خود ادامه دهند که بتوانند
برای وطن و ملت خود خدمتگزار باشند و در اجرای نیات
عالیه بنیان گذار و موجود معظم خود فداکار و صمیمی باشند
امیدوارم که تمام مؤسسات علمی و عالییه و دانشگاه های ما
بارگ این نکات اساسی پیشرفت و ترقی نمایند و دانشجویان
عزیز ما با توجه باینکه امروز در مملکت در محیط تحصیل
نمایند که راحتی جسم و فکر و روح و سعادت شان تأمین
است با صبر و حوصله و تحصیل و کوشش به پیشرفت های
بزرگ علمی و اجتماعی و مادی موفق و نایل خواهند شد
اسانید و معلمین محترم و عزیز نیز باید با توجه و درک مراتب
خدمتگزاری و فداکاری و کار و کوشش خود بیافزایند
تا از حقیقتی هم میهنان ملت شریف ایران و در پیشگاه
شاهنشاهان و در برابر خود و وجدان خود مفتخر باشند
از دستگاه دولت وزارت آموزش و پرورش و وزارت تعلیمات
عالیه خود خواستارم که در تأمین زندگی و پایه و حقوق
زیفم مع حین و اساتید کشور توجه نمایند تا آنها هم با راحتی
فکر و وجدان در تربیت جوانان وطن مهیا و کوشا باشند
باستفاد از موقع امروز را که مصادف با روز اعلاء حقوق
بشر میاید و روز بشر نامیده شده بمسئله جهانیان
مضموم جهان آزاد که کوشش دارد بعد اعلام مردان
وزنان - بن با السویبه و تمام ملل از هر نژاد و ملتی
که باشند جدا کتر استفاده را از حق قانونی و بشری خود
نمایند بريك میگویم موجب سر بلندی و افتخار ما
بر نیاست که در دوره ایران باستان و بعداً با تعالیم
خلاقیت بن مبین اسلام حقوق بشر را محترم شمرده و بنا
بشروع بزرگ کن و عالی پیشوای بزرگ ما شاهنشاه
ایام در مبارزه با بیسوادی و صلح و سفا در استحکام
بنان حقه بشری مرات زیاد بفرقید عابد عموم جهانیان

زبان فارسی زبان مشترک ما است و این زبان دل ما است. آری زبانی است که سعدی شیرازی یا فردوسی طوسی فری سیستانی و صائب تبریزی همه با آن زبان صحبت کردند و مردم وطن ما در هر گوشه این مملکت آن زبان را از دل و زبان احساسات و زبان عاطفه و زبان عواطف خود میدانند. یک آذربایجانی هم بطور از شهر حافظ لذت میبرد که یک شیرازی از چکامه صائب و در این هیچ بحثی نیست بقول مولوی «همدلی از هم زبانی بهتر است» ملت ایران بقول دانشمندان حقوق اساسی ملتی هستند، بزبان مشخص امروزه ملت به آنچنان قومی گفته میشود که در یک محدوده و مرز و بوم زندگی میکنند و اینطور هم تعریفی برای ملت پیدا کرده اند که ملت آحاد و اجتماع افرادی است که در یک خاک زندگی میکنند و در مرز معین زندگی میکنند و دارای هدف و احساسات مشترک هستند. ملت ایران دارای هدف واحدی است که امروز از مرز جلفا تا کرانه های خلیج فارس عظمت ایران است تاریخ ایران است آزادی و آبادی ایران است ملت ایران دارای اهداف و سنن مشخصی است. یکی از بزرگترین وجوه مشترک اهالی این مملکت نظم شاهنشاهی ایران است و یکی از بزرگترین وجه اشتراک این مردم زبان این مملکت است زبان شیرین پارسی ما است زبان پارسی برای ما فقط و بیله تفهم و تفاهم نیست این زبان برای ما یکی از اهداف مقدس ملی ما است این زبان برای ما بغیر از زبان فرانسوی برای فرانسویان از زبان انگلیسی برای انگلیسی ست زبان فارسی برای تحکیم پایه های استقلال این مملکت بحفظ حدود و ثغور این مملکت تأثیر خاصی دارد همان تأثیری که نظم شاهنشاهی برای ایران دارد و روی همین اصل است که فردوسی هزار سال قبل میگوید:

سی رنج مردم در این سال سی

عجم زنده کردم بدین پارسی

دوسمی میدانست که برای زنده کردن زبان پارسی

بخدی نسبت به استقلال ایران نسبت به ادامه حیات

ایران مملکت میکند و همین زبانی است که امروز در

مملکت و در آکناف و اقطار این مملکت و

زبان دل هر ایرانی است همانطور که این زبان روح و دل هر آذربایجانی است (احسن) ما باز نسبت به آن کسانی که اغفال شدند و اغفال تبلیغات مسموم کننده سیاست هائی شدند که متأسفانه بعد از جنگ جهانی دوم در اطراف و آکناف دنیا دیده میشوند تأسف میخوریم آنها هم شاید تقصیر نداشتند و اوضاع زمان شاید بعضی از آنها را فریب داد بقول معروف «شاخه را مرغ چه داند که قفس خواهد شد دشمن دوست نما را نتوان کرد» علاج (یکتفر از نمابندگان - شعر را مقدم و مؤخر خوانند) این شعر مقدمه یا مؤخرش عیب ندارد. یک عده اغفال شدند بدوین خودشان خیانت کردند مجازات هم شدند ولی این را باید بگویم اینها ایرانی و آذربایجانی نبودند اینها اعمال خارجی بودند که باین خطه رخنه کرده بودند (صحیح است) ایرانی مطلقاً و آذربایجانی مطلقاً به حریم مقدس ناموس و وطنش خیانت نمیکند (صحیح است) روز ۲۱ آذر نزدیک میشود با افتخار روز ۲۱ آذر سال ۲۵ این روز روز ارتش نامگذاری شده است ارتشی که عرض کردم حافظ مرز و بوم ما، حافظ ناموس ما، حافظ شرف و استقلال و حاکمیت ما و مجری سیاست عالی ملی داخلی و خارجی ما است ما باین ارتش درود میفرستیم و توفیق این ارتش را خواهیم و در اینجا بمناسبت روز ۲۱ آذر و بمناسبت فداکاری فرزندان پرافتخار و عزیز بار دیگر اعلام میکنم ارتش ایران منحصر به ارتش مسلح و قوای منظم کشور نیست همه افراد ایران و همه مردم این مملکت از کوچک و بزرگ از زن و مرد روزی که دفاع از حدود و ثغور این مملکت و دفاع از عظمت شاهنشاهی ایران و دفاع از پرچم مقدس این مملکت ایجاب بکند همه این مردم مملکت سر بازان جانباز این آب و خاک هستند (صحیح است) من امیدوارم نظیر آن روزهای تاریک ۲۱ آذر سال ۲۴ دیگر در تاریخ کشور ما اتفاق نیفتد (انشاء الله) ما چشم طمع بمال کسی نداریم، ما چشم طمع به منافع کشوری نداریم اما به کسانی که ام از کشورهای کوچک یا بزرگ شمالی یا جنوبی، غربی و شرقی و قوی و ضعیف اخطار میکنیم که منافع مادر هر نقطه ای از حدود این مملکت برای ما مقدس

مربوط جدید استخدام چهار نفر کارشناس توتون را که
ذیلا در مجلس شورای ملی تصویب و در مجلس سنا اصلاح
گردیده بود مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحات مجلس
سنا موافقت نمود.

۱- گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون داری
مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای
اداری - محمد دبیر

رئیس - نسبت بگزارش کمیسیونها نظری نیست؟
اظهاری نشد. بگزارش کمیسیونها رأی میگیریم خواهش
میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت فرمایند بفرمایند (اکثر
برخواستند) تصویب شد لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۲- طرح گزارش شور اول کمیسیون اصلاحات ارضی

راجع به تشکیل شرکتهای سهامی زراعی

رئیس - گزارش شور اول راجع بشکلی شرکتهای
سهامی زراعی مطرح است. قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون
روستایی بمجلس شورای ملی

که - یون اصلاحات ارضی و تعاون روستایی در جلسه
۱۳۳۲ ماه ۱۳۳۲ با حضور آقای دکتر ولیان وزیر اصلاحات
رضی و تعدادی روستایی لایحه شماره ۶۱۶۴۰ - ۱۳۳۲/۹/۵
تاریخ ۱۳۳۲ راجع به تشکیل شرکتهای سهامی زراعی که شماره
۱۳۳۲ چاپ شد بود مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی
شرح زیر اویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای
ملی تقدیم میدارد.

فان تشکیل شرکتهای سهامی زراعی

ماده اول - بمنظور فراهم نمودن موجبات افزایش
آمادگی کشاورزان و امکانات همه جانبه برای بکار
برون ماشینی آلات کشاورزی در امر تولید محصولات
کشاورزی. آشنائی زارعین با اصول و شیوههای جدید

کشاورزی و حداکثر استفاده از نیروی اضافی انسانی موجود
در روستاها در قطبهای کشاورزی و صنعتی مملکت و برای
جلوگیری از خرد شدن و تقسیم اراضی مزروعی بقطعات
غیر اقتصادی و افزایش میزان سطح زیر کشت کشور با
استفاده از اراضی بایر و موات و مسلوب المنفعه وزارت
اصلاحات ارضی و تعاون روستایی بر اساس وظایف پیش بینی
شده در ماده یک قانون تشکیل این وزارت بتدریج در
واحدهای روستایی مناطق مختلف کشور شرکتهای سهامی
زراعی تشکیل میگردد.

ماده دوم - سهامداران شرکتهای سهامی زراعی
اشخاص ذیل خواهند بود:

۱- زارعینی که در اجرای قوانین و مقررات
اصلاحات ارضی و قوانین تقسیم و فروش خالصجات مالک
یا مستأجر زمین شده باشند.

۲- برزگران مشمول تعریف بند ۴ ماده یکم قانون
اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۹/۱۰/۴۰ در مناطقی
که امر زراعت در تاریخ تقدیم این قانون بمجلس مستقیماً
بوسیله برزگران انجام میشود.

۳- خرده مالکینی که در اجرای مرحله دوم اصلاحات
ارضی بند ج از ماده یکم قانون الحاقی بقانون اصلاحات
ارضی (شق تقسیم) را انتخاب نموده اند در صورت تمایل
آنها و با موافقت وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی.
تبصره - در هر یک از واحدهای روستایی سهام داران
شرکتهای سهامی زراعی حق استفاده مطلق از اراضی را که
در اختیار دارند بشرکت واگذار مینمایند و متناسب
با ارزش این حق و مقدار و موقعیت زمین مربوطه ارزش
عوامل زراعی تعدادی از سهام شرکتهای اصلاحات
ارضی و تعاون روستایی بر اساس مقررات پیش بینی شده در
آئیننامه و اساسنامه این قبیل شرکتهای موضوع ماده ۵ این
قانون تعیین مینمایند در یافت خواهند نمود.

ماده سوم - در مناطقی که شرکتهای سهامی زراعی
تشکیل میشود وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی
میتواند حق استفاده مطلق از اراضی موات و همچنین
از اراضی بایر و مسلوب المنفعه متعلق بدولت را در اختیار

شرکتها، سهامی زراعی بگذارد. در اینصورت وزارت مذکور نسبت سهمی که با توجه بتبصره ماده دوم این قانون تهین میشود در شرکت ذیهم خواهد بود و عواید حاصله این سهام را بمنظور کمک و تقویت شرکتهای سهامی زراعی مربوط اختصاص خواهد داد.

ماده چهارم - صاحبان اراضی مکانیزه و سایر شرکتهای و واحدهای کشاورزی يك منطقه که آمادگی خود را برای تشکیل شرکت سهامی زراعی اعلام نمایند از کلیه مساعدتهای وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی برخوردار خواهند شد. در اینصورت وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مخیر است بعد از بررسی نسبت تشکیل شرکت در منطقه اقدام و کمکهای فنی و مالی لازم را در حدود قوانین موضوعه و اساسنامه شرکتهای سهامی زراعی درباره آنها معمول داند.

ماده پنجم - شرکتهای سهامی زراعی طبق اساسنامه نوشته بکه بدیش نهاد وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی تصویب هیئت وزیران خواهد رسید تشکیل و اداره میشوند. این شرکتها پس از ثبت در دفتر مخصوصی که وزارت مذکور ترتیب میدهد دارای شخصیت حقوقی خواهند بود. کلیه تغییرات و اقدامات مربوط بثبت شرکت در این دفتر انجام میشود.

ماده ششم - در صورتیکه اشخاص مذکور در ماده دوم این قانون از امضای اوراق و اسناد و دفاتر مربوط تشکیل شرکت امتناع نمایند وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی با قائمقامی آنها اقدام لازم را انجام خواهد داد.

ماده هفتم - مدیران شرکتهای سهامی زراعی در مورد حفظ نگاهداری و بهره برداری از اموال و دارائی شرکت در کم امین خواهند بود. این اشخاص همچنین مسئولین ذیبط هر گاه در امور مربوط بشرکتها مرتکب جرم یا تخلف بشوند طبق مقررات عمومی تعقیب و مجازات خواهند شد. در قوانین مقرر است محکوم خواهند شد. تعقیب و دادرسی در این قبیل موارد فوری و خارج از این عمل میباشد.

تبصره - در مورد سایر فدامانیکه طرف سهامداران شرکت برخلاف مفاد این قانون و اساسنامه و مقررات و آئیننامهها مربوط به آنها موضوع در کمیسیون سه نفری منتخب وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مورد رسیدگی واقع و بر اساس مقررات پیش بینی شده در اساسنامه شرکتهای سهامی زراعی تصمیم لازم اتخاذ و اجراء خواهد شد. در موارد ضروری که وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مقتضی بداند تصمیم کمیسیون شراندر امری اعلام و مأمورین ژاندارمری مکلف به اجرای آن هستند.

ماده هشتم - سهامداران شرکت سهامی زراعی میتوانند اراضی و حقوق زراعی خود را بدون هیچگونه محدودیتی بشرکت منتقل نمایند. انتقال اراضی و حقوق زراعی و سهام سهامداران هر شرکت منحصرأ بسهمدار دیگر همان شرکت مجاز است و در هر دو مورد منوط بموافقت کتبی هیئت مدیره شرکت سهامی زراعی مربوط و تأیید وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی میباشد و بهر حال هدف این خواهد بود که اراضی متعلق به بزرگ از سهامداران از بیست هکتار آبی و پنا چهل هکتار دریم کمتر نباشد بعلاوه بر انتقال گیرنده باید اجرای مقررات مربوط بشرکت را تقبل نماید.

ماده نهم - در صورت فوت هر يك از سهامداران از طرف شرکت نسبت به اداره سهم متوفی اقدام و وراثت به نسبت سهم الارث از عواید سهام استقاده خواهند کرد. ضمناً در صورت تقاضای وارث یا وراثت شرکت میتواند طبق اساسنامه خود نسبت بخرید سهام و تأدیبه بها اقدام نماید.

ماده دهم - شرکتهای سهامی زراعی که با عضویت طبقات مندرج در ماده ۱۲ این قانون تشکیل میشوند تا ده سال از پرداخت هر گونه مالیات و عواید و حقوق الثبت و هزینهها و وجوهی که طبق قوانین سایر شرکتها متعهد بپرداخت آن هستند معاف میباشد.

تبصره - خرده مالکان مذکور در بند ۳ ماده ۲ این قانون که با عضویت در شرکت سهامی زراعی عوایدی را

تخصیص مابند از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض مشمول در حدود امکانات و مقررات مربوط.

فوائده و مزایای مربوط میباشند.

ماده یازدهم - اقساط بدهی زارعین از بابت بهای اراضی که ولت به آنها منتقل نموده و همچنین اجاره بهای اراضی موجود از طرف شرکت سهامی پرداخت و حساب سهامداران منظور خواهد شد.

ماده دوازدهم - وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجاز است در اراضی متعلق بدولت طبق آئین نامه ای که به پیشنهاد وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید نسبت به تشکیل واحدهای تولیدی کشاورزی اقدام نماید عواید حاصله از این واحدها برابر نظر وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بمصرف کمک بشرکتهای سهامی زراعی میرسد.

تبصره - اعتبار لازم برای اجرای مفاد ماده فوق براساس طرحی که وسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی تهیه خواهد شد از طرف سازمان برنامه تأمین میشود.

ماده سیزدهم - وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی با اعطاء وام و همچنین کمکهای مالی و فنی بلاعوض و پرداخت هزینه های بنیادی شرکتهای سهامی زراعی را در اجرای وظایفی که بمهمه دارند حمایت بنماید. منابع عمومی برای اجرای این منظور بشرح ذیل است:

الف - اعتباراتی که دولت همه ساله در بودجه کل کشور منظم خواهد نمود.

ب - سازمان برنامه هر سال با تصویب شورای عالی برنامه مدنی را از اعتبارات عمرانی براساس طرح پیشنهادی وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی اختصاص خواهد داد.

ج - سهمی از اعتبارات بانک کشاورزی که هر سال به پیشنهاد وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و وزارت کشاورزی و بانک مذکور بدین منظور اختصاص خواهد یافت.

د - استفاده از اعتبارات صندوق توسعه کشاورزی

ه - استفاده از اعتبارات سازمانها و مؤسسات و شرکتهای تعاونی.

و - وجوه حاصل از فروش اراضی بایر و موقوفه و موات.

ز - عواید حاصل از اجرای مواد سوم و دوازدهم این قانون.

ح - استفاده از پس انداز و وام و کمکهای داوطلبانه سهامداران شرکت براساس مقررات پیش بینی شده در اساسنامه شرکتهای سهامی زراعی.

ماده چهاردهم - در کلیه اقدامات و برنامه های که وزارتخانه و سازمانها و بنگاهها و شرکتهای دولتی در مورد عمران روستائی و برنامه های آبادانی و آبیاری و بهبود وضع محصول و خرید فرآورده های کشاورزی و مسائل آن اجرا مینمایند حوزه عمل شرکتهای سهامی زراعی در حدود امکان حق تقدم خواهند داشت.

ماده پانزدهم - بمنظور اجرای این قانون و بافتن

مناقصترین مقررات و شیوه های اجرایی آن وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی موظف است طی دوره پنجساله آزمایش همه ساله از زیادهایی از چگونگی و پیشرفت فعالیتهای شرکتهای سهامی زراعی و مسائل و مشکلات آنها وسیله مرکز تحقیقات روستائی که در وزارت مذکور بوجود خواهد آمد بعمل آورده و از نتایج مطالعات مزبور در تهیه طرحهای عمرانی در دست اجرا و همچنین تنظیم لایحه نهائی قانون شرکتهای سهامی زراعی استفاده نماید.

ماده شانزدهم - این قانون بصورت آزمایشی بمدت پنجسال اجرا خواهد شد هر گاه در این مدت دولت اصلاحاتی را در این مقررات ضرور بداند جهت تصویب بکمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجلسین تقدیم مینماید و این اصلاحات نیز از تصویب لازم الاجراست.

دولت مکلف است در پایان مدت پنجسال لایحه نهائی را جهت تصویب به مجلسین تقدیم نماید. مادام که لایحه نهائی بتصویب نرسیده مقررات این قانون و اصلاحاتی

که به وب کمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستائی
مجلس برسد لازم الاجرا است.

مخبر کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی - مهندس
اسدی سمیع

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۶ آذر ماه ۱۳۴۶

با حضور آقای دکتر ولیان وزیر اصلاحات ارضی و تعاون
روستائی و آقای پرتو معاون وزارت دادگستری لایحه
دک راجع به تشکیل شرکتهای سهامی زراعی را مورد
رسیدگی قرار داد و مواد ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ را
تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون
اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بمجلس شورای ملی
تقديم مينمايد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر حسن متین

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۱۴ آذر ماه ۱۳۴۶ با
حضور آقای دکتر ولیان وزیر اصلاحات ارضی و تعاون
روستائی و آقای قوام صدوری معاون وزارت دارائی لایحه
مربوط به تشکیل شرکتهای زراعی را مورد رسیدگی
قرار داد و مواد ۱۰ و ۱۱ و ۱۳ را تصویب نمود. اینک
گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون اصلاحات ارضی
و تعاون روستائی بمجلس شورای ملی تقديم ميکند.

مخبر کمیسیون دارائی - دکتر رفیعی

گزارش شور اول از کمیسیون برنامه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون برنامه در جلسه ۱۵ آذر ماه ۱۳۴۶ با
حضور آقای دکتر ولیان وزیر اصلاحات ارضی و تعاون
روستائی لایحه مربوط به تشکیل شرکتهای سهامی زراعی

را مطرح نموده و مواد ۱۲ و ۱۳ را مورد رسیدگی قرار داد
و گزارش کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی را
در این مورد تأیید و تصویب نمود. اینک گزارش آنرا
بمجلس شورای ملی تقديم ميکند.

مخبر کمیسیون برنامه - دکتر مهدوی

گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی در جلسه ۱۴ آذر ماه ۱۳۴۶ با
حضور آقای دکتر ولیان وزیر اصلاحات ارضی و تعاون
روستائی لایحه مربوط به تشکیل شرکتهای سهامی زراعی
را مطرح نموده ماده ۱۳ را مورد رسیدگی قرار داد و
گزارش کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی را در
این مورد تأیید و تصویب نمود. اینک گزارش آنرا بمجلس
شورای ملی تقديم ميکند.

رئیس کمیسیون کشاورزی - مهندس برومند

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای سعیدوزیری

تشریح بیاورید.

سعیدوزیری - چون فرمودند که زودتر باید بررسی

شود و نتیجه گیری شود بنده هم به اختصار (بدرصالحیان -
کمی فرموده؟) رفقا که اسم نوشته اند صحت کنند این
عرضی که بنده داشتم استدعا میکنم آقایان توجه بفرمائید
که این لایحه در واقع نتیجه گیری از امر اصلاحات ارضی
است و مسئله به اختصار به این صورت است جناب آقای
بیات در مملکت فتوایسم رژیم ارباب و رعیتی ارکان آزادی
و آبادی مملکت را بخطر انداخته بود و قطعاً احتیاج به یک
انقلاب اساسی بود و در مملکت این انقلاب با رهبری و ابتکار
پادشاه مملکت با پشتیبانی قاطبه مردم مملکت و خصوصاً
میلیونها دهقان مملکت این کار مهم و این کار مشکل انجام
شد همانطور که اینکار انجام میگرفت استدلالهای اقتصادی
و اجتماعی در زیر امونش میشد ولی جناب آقای دکتر بهبهانی
بیشتر مسئله از جهت سیاسی اهمیت داشت از جهت اینکه
در مملکت لازم بود رژیم ارباب و رعیتی درهم بشکند و
این اراضی وسیعی که در اختیار افراد معدود بود به تعداد

کثیری افراد مملکت را استثمار میکردند و برای آنها حق انساب بودن و بشر بودن قائل نبودند تعلق گیرد این ضرورت اصلاحات ارضی را میسر و ممکن ساخت به این مناسبت وضع شدید و وخیمی که وجود داشت و واقعاً شاهنشاهی بهرری فرمودند و ملت ایران هم پشت سر شاه بود و اینکار انجام گرفت اما حقیقت مطلب این است که میبایستی زمر حمله سیاسی که خوشبختانه بسیار با آبرومندی و بطور کاملاً انسانی برگذار شد میبایستی از این مرحله بگذشتیم و جنبه اقتصادی کشاورزی مملکت را با انجام گرفتن کار اصلاحات ارضی سر و صورت میدادیم یعنی زمین ها قسمت شد به میلیونها دهقان، ولی خودمانیم قسمت های مسور و آباد این زمینهایی که قسمت شده به نسبت افرادی که زمین بین آنها تقسیم شده آمار قابل توجه نیست یعنی مقدار زمینی که بیک دهقان صاحب نسق رسیده است که آن خاک همه محصول وضع ارباب و رعیتی و فئودالیسم نبود نمیتوانست با عنوان یک واحد اقتصادی در زمینه کشاورزی حساب بیاید مضافاً سابق ذهنی خاصی که در میان این ملت وجود داشته و دارد و بنا وضع اجتماعی و سایر عقاید دیگری که در دهات و شهرها وجود داشته و دارد مدیریت در یک مسئله مشکلی را بوجود آورده بود در زمینه انقلاب ملی ایران این بود که بعد از مطالعات زیادی که انجام شد و بازه این مطالعه دقیقیت را شخص شاهنشاهی بعمل آوردند بعد با مطالعه سرزمینهای دیگر و روشهای اصلاحات ارضی و حل مسئله زمین و حل مسئله دهقانها در کشورهای دیگر بخاطر داریم که در جشن دهقان دو سال پیش شاهنشاهی تشکیل دادند های زراعی را بعنوان یک ارمغان نوعی عرضه فرمودند و غلام فرمودند و ما شاهد بودیم که با چه توجه و حسن اقبال دهقانان و خرده مالکانی که در آن جشن حضور داشتند مواجه شد، مسئله این است که املاک و اراضی کشاورزی بین میلیونها دهقان بضرورت حل یک مسئله سیاسی قوت شده است و آنها صاحب آب و خاک شده اند و الآن ضرورت اقتصادی مملکت ایجاب میکند که آن دهقانان را با اکثر استفاده ممکن از آنها بعمل بیاید بنده اینطور مهم از مسئله واحدهای زراعی به این دلیل

است که این لایحه ای که آقای وزیر اصلاحات ارضی بلافاصله بعد از تصویب شدن سازمان وزارتخانه اش آورد بنظر بنده آنروز هم به ایشان گفتم که واقعاً از لحاظ بنده یک دورریزی بود به این زودی و بنا این سرعت باید باز کردیم که ایشان گفتند که این نتیجه مطالبه ای است که ا دو سال قبل تحت رهبری شاهنشاهی انجام گرفته است و این آمادگی در دستگاه دولت وجود داشت که این لایحه به این سرعت آورده شد این واقعاً قابل تحسین است ولی بهمیز اندازه که تنظیم و تدوین و تسریع این لایحه قابل قدر نیست و جای تشکر است بهمان اندازه که میگوئیم کار خوب صورت گرفته است بهمان اندازه و بهمان نسبت هم شایان دقت است یعنی اگر شایان دقت زیاد نبود شایان قدردانی زیاد نمیتوانست باشد این است که بنده فضولاً اقلاً هم عرض کردم که خانها و آقایان محترم توجه بفرمایند و در مواد در اصول و در تبصره هایش و در گفتگوها اینکه میشود کلیه خانها و آقایان بخصوص آثاری که در زمینه اصلاحات ارضی و کشاورزی و اصلاحات اجتماعی و اقتصادی اهل اطلاعات هستند دقت بیشتری بفرمایند که این قانونی که از اینجا میروید بهترین وجهی از اینجا برود این لایحه تقدیر مهم است که دولت که این لایحه را آورده است در یک ماده پیش بینی کرده است که این قانون آزمایشی است چون اگر این را هم نمیگفت باز هم ما لایحه را حکم اصلاح میکردیم این که دولت گفته است و خودش مینویسد که این قانون آزمایشی است یعنی برایش یک اهمیت زیادی قائل است یعنی در عمل در بحث در گفتار یک سرعتی بعمل بیاید و به بهترین وجهی آن منوبات اعلی حضرت و احتیاجات سیاسی و اقتصادی و کشاورزی مملکت را واقعاً ایفاء بکند این قانون طوری است که اگر کوچکترین اشتباه تبلیغاتی در مورد اجرائش انجام بگیرد اگر کوچکترین غفلت تعلیماتی و تبلیغاتی در اطراف این لایحه انجام بگیرد و از دقیق ترین بار یک تبلیغاتی و تعلیماتی فرو گذاری کنیم بزرگترین زیان را چه از نظر اقتصادی و چه از نظر سیاسی وجه از نظر اجتماعی در دهات و روستاها بوجود

خو میم آورد (دکتر کیان - یعنی چه؟) یعنی اینکه اگر ایند در نفوه بشود آقای دکتر کیان که گویا عرض از این کار بپسار چه کردن اراضی است بضرر روستائیان ایند یعنی همه نوع ضرر سیاسی و اجتماعی و اقتصادی خواهد زدالات فرمودید یعنی چه یعنی این و اگر از گفتن این حرف که نه خیر اینطور نیست بهر نحوی از انحاء خودداری نکنیم خیانت کرده ایم توجه فرمودید، بنده در اهر و زنجان، جناب عالی در شهرهای اصفهان و آقاپایان و خانمهادر جای دیگر باید مسئله را روشن نکنیم مسئله این است که دهقانی که برای اودو هکتار سه هکتار و چهار هکتار زمین بالفرض و رو بدنبال اصلاحات ارضی داده شده است این قادر نیست این را آباد کند این دهی که در بعضی جاها ۱۵۰ و ۲۰۰ سهم است و در بعضی جاها که من دیدم به ۳/۵ هکتار در دیدم و ۱/۵ هکتار در آبی قسمت شده است این ضرورت ندارد در آنجا زراعت ماشینیزه بشود خصوصاً بنده در مقدمه عرض کنم که سوابق ذهنی غلطی که وجود دارد اشکالی ندارد عرض نکرده بودم غلط و حالا عرض میکنم و تعلیمات و تبلیغاتی که متأسفانه این سوابق بسیار شوم و نجس شود البتہ که در این مملکت وجود دارد و هنوز اشخاص دیگری در پیرامون دهات میخواهند سلف خری و سفته بازی کنند و از این نوع کارها گویا میل دارند که اینطور وانمود کنند که اصلاحات ارضی درست انجام نکرفته و حال آنکه بصورت معجزه آسا و بصورت بی سابقه در تمام دنیا ثابت شده که دهقانان ایران صاحب آب و زمین شده اند و مالک، مسلط بر اراضی و آب و زندقی خودشان هستند و حالا که در این مملکت انقلاب در زمینه سیاسی انجام گرفته است و دهقان ایرانی از یوغ رژیم ارباب و رعیتی بیان پیدا کرده است و الان حکومت به کمکش رفته است که از اراضی به بهترین وجهی بهره برداری کند، این مناسب است که بنده وظیفه تاریخی خودم بدانم و وظیفه تاریخی تمام نمایندگان محترم است که آنچه بنظرشان در مورد این لایحه میرسد در زمینه بهتر منع کردن این لایحه در زمینه کمتر کردن این لایحه در زمینه

اینکه در عمل هیچگونه مشکلاتی برای دولت بوجود نیآورد در عمل هیچگونه بدآموزی را در دهات سبب نشود و در عمل زمینه دست هیچ آدم بدظن و بدگمانی ندهد که تبلیغات بدی درباره این نشود این است که باید بهترین نظرات و کامترین پیشنهاداتمان را در باره این لایحه بدهیم و با حداقل بنظر من اینطور میرسد که بهترین پیشنهاد خودم را میدهم و وظیفه تاریخی و وجدانی خودم را در این کار مهم تاریخی که انجام میگیرد بنده با کمال نهایت عرض میکنم این کار که از بهترین کارهای تاریخی وطن ما است که انجام میگیرد و اینجا مسئله تعارف گفتن به وزیر و تعارف کردن بدولت و با خدای نکرده همینطور که رهبری شد بله در تمام زمینه رهبری میشود و رهبری مدبرانه شاهنشاه نتیجه افکار بلند و عالی و انسانی است ولی به اینجا که میآید بایستی ما بدولت صحیحترین همکاری را بکنیم صحیحترین راهنماییها را بکنیم برای اینکه این فکر عالی این فکر انسانی این فکری که نتیجه کار تمام مردمی است که در دنیا در زمینه اصلاحات ارضی، زمین، و دهقان کوشیده اند و بهترین راه را بدست آورده اند و حالا تحت رهبری شاهنشاه این کار در مملکت ما به بهترین نحوی انجام میگیرد ما به بهترین وجهی به پذیریم و در زمینه تعارف بر گذار نکنیم و این لایحه را دست وزیر مربوط بدهیم و بعد در عمل بد در نیاید در لایحه است که این مسئله آزمایشی است این آزمایشی باید خوب از کار در بیاید این آزمایشی از آن آزمایشی است که شما یا وزیر و یا دستگاه حق داشته باشد بعد بگوید که بد از آب درآمد و این از آن آزمایشی است که باید خوب از آب در بیاید در مواد هم بنده عرضی دارم اگر اجازه بفرمائید در هر ماده ای دو سه کلمه عرض کنم و اگر اجازه فرمودید در هر ماده ای چند کلمه ای عرض خواهم کردم و پیشنهاداتم را در مواد تقدیم خواهم نمود.

رئیس - پیشنهادتان را مرحمت بفرمائید.

سعیدوزیری - هشت پیشنهاد است که تقدیم میکنم و عراقی هم راهنکام طرح مواد عرض میکنم.

نیس - آقای دکتر طالع تشریف بیاورید.

کتر طالع - جناب آقای رئیس، خانها، آقایان،

گرچه نون تشکیل وزارتخانه اصلاحات ارضی وظایف این وزارتخانه را در ماده اول ناشی از انتقال وظایف سازمان اصلاحات ارضی، سازمان تعاون روستائی و حقوق ناشی از انحلال نگاه کل خالصات دانسته است و بدین ترتیب وزارتخانه اصلاحات ارضی در حقیقت بخشی از وظایف وزارت کشاورزی را بعهده گرفته است، ولیکن ما معتقدیم که این وزارتخانه میبایست اجرای اصول انقلاب شاه و مردم در سطح روستاها و دادن آموزش انقلابی ملی به روستائیان را بعهده بگیرد. خوشبختانه قانون تشکیل این وزارتخانه مانع از آن نیست و امید است که در آینده با آوردن لوازمی باین منظور بطور کامل برسیم.

یعنی میبایست وظیفه این دستگاه آن باشد که کشاورزی ما را از قالب کنونی آن که در واحدهای ده متمرکز گردیده که در آن گروه کثیری با تولید کم دچار یک بیکاری پنهانی شدید میباشند بسوی واحدهای کشاورزی که در آن اشتغال بزرگ در حد مطلوب و تولید در حد اکثر است حرکت دهد بسوی واحدهای آینده آل که بنام واحدهای روستائی شناخته شده که در آن گروه کمتر به تولید حداکثر اشتغال دارند و اصول از یک اشتغال کامل برخوردار هستند برسد یعنی واحدهائی که در آن اشتغال در حد محدود است و تولید در حد کمتر باشد. در ماده اول گفته شده که منظور فراهم نمودن موجبات افزایش درآمد در کشاورزان و امکانات همه جانبه برای بکار بردن مابین آلات کشاورزی در امر تولید محصولات کشاورزی است که البته ادامه دارد وقتی که در ظاهر نگاه میکنیم این ماده اینطور استنباط میشود که در واقع این قانون قلمرو به مسئله اصلاحات ارضی اشاره میکند و در آخر همین ماده به واحدهای روستائی اشاره شده که لازم میدانم توضیحی پیرامون شرکت های زراعی و واحدهای روستائی بدهم هدف از تشکیل شرکت های سهامی زراعی فقط حداکثر تولید است یعنی در آن ماده اشتغال و مسئله دور شدن کشاورز از زمین نمیگفته شدن پیوند آنها هیچگونه مورد نظر نیست

بدین ترتیب که در اثر توارث سهامداران شرکت سهامی زراعی زیاد میشوند و بعد در اثر پیدا شدن تکنیک های نوین و مدرن البته گروه بسیاری از کارگران که امروز در آنجا اشتغال دارند احتیاج بآنها نخواهد بود بنابراین دو مسئله در اینجا باقی میماند یکی مسئله اشتغال است بطور کلی و دیگری مسئله دور شدن کارگران است که البته بشنیر میرسد در این شرکت های سهامی زراعی از این مسئله ناچار هستند ولی مسئله ای که اشاره شده و مسئله بسیار دقیقی است و آن واحدهای روستائی است که این مسائل را بتواند کاملاً حل کند، یک واحد روستائی عبارتست از یک قطب توسعه اقتصادی مختلط یعنی علاوه بر اینکه چند شرکت زراعی در آن هستند دارای کشتزارهای خانو دگی هم هست و علاوه بر این واحدهای خدمات است که خدمات لازم را بایستی افرادی که در آن کار میکنند بریابند و همچنین واحدهای صنعتی که جمعیت اضافه ای که در روستاها اضافه دارد جلب بخودش میکند در این مورد میبایست پیش بینی شود که آن کشتزارهای خانوادگی که عرض کردم حفظ شود و لازم است تمهیداتی فراهم شود که از خرد شدن این واحدها جلوگیری شود برای این منظور بزرگ یعنی ایجاد واحدهای روستائی است که باید یک برنامه ریزی کلی در سطح بالا بشود یعنی ما بایستیم حساب کنیم که در سطح کشور چند واحد روستائی در کدام منطقه با چه شرایطی لازم است آنوقت وقتی این مسئله را حل کردیم، وقتی چنین کانونهای اشتغالی را ترسیم کردیم که چقدر لازم داریم آن وقت است که مسئله آموزش انقلابی ساده میشود یعنی وظیفه آموزش این خواهد بود که افراد را از جمعیت موجود تحویل بگیرد و تبدیل کند به جمعیتی که در آینده لازم دارد، بهر حال مسئله آموزش مسئله دقیقی است که بایست مورد نظر قرار بگیرد چون که خود همین شرکت های زراعی بالنسبه یک واحدهای مکانیزه ای هستند که افرادی را میتوانند در خود بپذیرند که این افراد با تکنیک آشنائی داشته باشند و گروهی که از وسایل پوسیده تولید آسوده میشوند باید جذب خدمات و صنایع بشوند خدمات امروز

همان پیشرفته است که باز احتیاج به یک آموزش تکذکی دارد و امیدوارم این مسئله مورد توجه قرار بگیرد رئیس - آقای مهندس ارفع تشریف بیاورید

مهندس ارفع - بنده خیلی خوشوقت هستم که امروز با بحث درباره تشکیل شرکت های سهامی زراعی با کفایت دیگر در راه تکمیل هدف ملی مقدس اصلاحات ارضی برداشته میشود، در طول مدتی که بر نامه اصلاحات ارضی در این مملکت بموقع اجرا گذاشته است خود شیخته ما شاهد بوده ایم که هر روز یک قدم جدیدی در جهت نیل به این هدف مقدس چه از لحاظ تأمین منابع مالی و چه از لحاظ کارهای آموزشی و چه از نظر بهره برداری بیشتر و بهتر از اراضی در این مملکت برداشته شده و بنده امیدوارم بجائی برسیم که در تأمین حداکثر امیدی را که نسبت به بهره برداری و اجرای این قانون در مملکت داشتیم توفیق حاصل شود (انشاءالله) در اینجا بنده به دوسه نکته از این لایحه که شاید برایم نامفهوم است اشاره میکنم و امیدوارم بان توضیحاتی که آقای وزیر محترم اصلاحات ارضی و تعاون روستائی میدهند روشن بشوم، مسئله اول این است که در ماده اول این لایحه به قطب های کشاورزی اشاره شده است، بنده معترض هستم که در قوانین اکثر اصطلاحات را بشکار میبریم باید تعریف آن اصطلاحات در قوانین روشن باشد بهمین دلیل در موقع تدوین قانون اصلاحات ارضی یا ملی شدن جنگلها صل خاصی برای تعاریف اختصاص داده شده تا در آیه کته مبهمی باقی نماند و بتوان قانون را بطور روشن تدبیر کرد و تعریف کرد، کما اینکه ما امروز از این تعریف استفاده میکنیم و میگوئیم برزگر کیست زارع کیست، ده به چه اطلاق میشود و قس علیهذا و این نشانی از آن بود که در قانون اصلاحات ارضی و قانون جنگلها اصطلاحات تعریف شده بود. در اینجا هم بنده مایل بودم که روشن شود قطب کشاورزی به چه میگویند همچنین حد روستائی، ما نه برای واحد روستائی از لحاظ ملی تعریف داریم نه برای قطب کشاورزی مستگر اینکه یک تعریفی در متن قانون از لحاظ روشن شدن مطلب تذکر

بدهند. این مسئله اولی بود که بنده امیدوارم بان توضیحی که خواهند داد روشن شوم، ولی شاید بهتر این بود که ضمن تبصره یا ماده ای در یک جای این قانون تعریفی از قطب کشاورزی و واحد روستائی میشد تا مسئله بصورت ابهام باقی نماند (صحیح است) مسئله دوم این است که در ماده یک این قانون استفاده از اراضی بایر و موات و مسلوب المنعمه را که در اختیار وزارت اصلاحات ارضی است بعنوان یکی از سهامداران شرکت سهامی کشاورزی یا مشارکت با دیگران منظور کرده اند در حالیکه لایحه ای که بنده نمیدانم به مجلس تقدیم شده باقی باقی تقدیم خواهد شد بوزارت آب و برق اجازه تشکیل قطب های کشاورزی و بهره برداری میدهد، در اینجا باز این نکته برای بنده تازیک است که آیا صحیح است که ما یک مسئله ای را بدو دستگاه مختلف احاله کنیم؟ و این تداخل در کار و در وظایف یکدیگر نیست، اگر بهره برداری از قطب های کشاورزی را باید وزارت آب و برق انجام دهد چرا ما باید در اینجا بنویسیم و چرا استفاده از اراضی بایر و موات را بنویسیم مگر اینکه استثنائاً کنیم و بگوئیم باستثنای اراضی بایر و مواتی که در زیر سردها وجود آمده و الا اگر در قانون بطور عام بنویسیم فردا وزارت آب و برق از این اراضی بایر که در زیر سردها قرار گرفته اند نباید استفاده کند مسئله سوم که بنده بان توجه به تذکر سر کلچلیه خانم نسبت در اینجا ناگزیرم ذکر کنم این است که در موقع تقسیم اراضی به کشاورزان ما اراضی به کشاورزان صاحب نسق بر اساس نسق موجود تقسیم شده، صاحب نسق در دهات مامردهای آن دهات هستند و بنام آنها ثبت شده در حالیکه آقایان تصدیق میفرمایند در اغلب نقاط ایران بخصوص در شمال آنقدر که زنها در مزرعه زحمت می کشند و کار انجام میدهند متأسفانه مردها کار انجام نمی دهند، (صحیح است) در حالیکه بان توجه به قانون این حق مالکیت به مرد داده شده

هم نان پیشرفته است که نیاز احتیاج به يك آموزش
 نک کی دارد و امیدوارم این مسئله مورد توجه قرار بگیرد
 رئیس - آقای مهندس ارفع تشریف بیاورید.
 مهندس ارفع - بنده خیلی خوشوقت هستم که
 امر با بحث درباره تشکیل شرکت های سهامی زراعی
 يك م دیگر در راه تکمیل هدف هائی مقدس اصلاحات
 ارضی برداشته میشود، در طول مدتی که برنامه اصلاحات
 ارضی در این مملکت بموقع اجرا گذاشته است خوشبختانه
 ما شاهد بوده ایم که هر روز يك قدم جدیدی در جهت نیل
 به این هدف مقدس چه از لحاظ تأمین منابع مالی و چه
 از لحاظ کارهای آموزشی و چه از نظر بهره برداری بیشتر و
 بهتر از اراضی در این مملکت برداشته شده و بنده امیدوارم
 بجائی برسیم که در تأمین حدا کثر امیدی را که نسبت به
 بهره برداری و اجرای این قانون در مملکت داشتیم توفیق
 حاصل بشود (انشاءالله) در اینجا بنده به دو نکته از این
 لایحه که شاید برای ما مفهوم است اشاره میکنم و امیدوارم
 بانوضیحاتی که آقای وزیر محترم اصلاحات ارضی و تعاون
 روستائی میدهند روشن بشوم، مسئله اول این است که
 در ماده اول این لایحه سه قطب های کشاورزی
 اشاره شده است، بنسبده معتقد هستم که
 در قوانین اکثر اصطلاحات را بکار میبریم
 باید تعریف آن اصطلاحات در قوانین روشن باشد بهمین
 دلیل در موقع تدوین قانون اصلاحات ارضی یا عملی شدن
 جنگلها فصل خاصی برای تعاریف اختصاص داده شده تا
 در آیه کتبه مبهمی باقی نماند و بتوان قانون را بطور
 روشن تفسیر کرد و تعریف کرد، کما اینکه ما امروز
 از این تعاریف استفاده میکنیم و میگوئیم برزگر کیست
 ارباب کیست، ده به چه اطلاق میشود و قس علیهذا و این
 شی از آن بود که در قانون اصلاحات ارضی و قانون جنگلها
 اصطلاحات تعریف شده بود. در اینجا هم بنده مایل بودم
 روشن شود قطب کشاورزی به چه میگویند
 زمین احد روستائی، ما نه برای واحد روستائی از لحاظ
 تعریف داریم نه برای قطب کشاورزی مگر اینکه
 تعریفی در متن قانون از لحاظ روشن شدن مطلب تذکر

بدهند، این مسئله اولی بود که بنده امیدوارم بانوضیحاتی
 که خواهند داد بنده روشن شوم، ولی شاید بهتر این بود
 که ضمن تبصره یا ماده ای در يك جای این قانون تعریفی
 از قطب کشاورزی و واحد روستائی میشد تا مسئله
 بصورت ابهام باقی نماند (صحیح است) مسئله دوم این است
 که در ماده يك این قانون استفاده از اراضی بایر و موات
 و مسلوب المنفعه را که در اختیار وزارت اصلاحات ارضی
 است بعنوان یکی از سهامداران شرکت سهامی کشاورزی
 یا مشارکت با دیگران منظور کرده اند در حالیکه
 لایحه ای که بنده نمیدانم به مجلس تقدیم شده باقریباً
 تقدیم خواهد شد بوزارت آبی و برق اجازه تشکیل قطب های
 کشاورزی و بهره برداری میدهد، در اینجا
 باز این نکته برای بنده تاریک است که آیا
 صحیح است که ما يك مسئله ای را بدو دستگاه مختلف
 احاله کنیم؟ و آنگاه تداخل در کار و در وظایف یکدیگر
 نیست، اگر بخواهیم برداری از قطب های کشاورزی را باید
 وزارت آب و برق انجام دهد چرا ما باید در اینجا بنویسیم
 و چرا استفاده از اراضی بایر و موات را بنویسیم مگر اینکه
 استثناً کنیم و بگوئیم باستانهای اراضی بایر و مواتی که در
 زیرسدها موجود آمده والا اگر در قانون بطور عام بنویسیم
 فردا وزارت آب و برق از این اراضی بایر که در زیرسدها
 قرار گرفته اند نباید استفاده کند مسئله سوم که
 بنده بانوجه به تذکر سرکار علیه خانم ترتیب در اینجا
 ناگزیرم ذکر کنم این است که در موقع تقسیم اراضی به
 کشاورزان ما اراضی به کشاورزان صاحب نسق بر اساس
 نسق موجود تقسیم شده، صاحب نسق در دهات ما مردهای
 آن دهات هستند و بنام آنها ثبت شده در حالیکه آقایان
 تصدیق میفرمایند در اغلب نقاط ایران بخصوص در شمال
 آنقدر که زنها در مزرعه زحمت می کشند و کار انجام میدهند
 متأسفانه مردها کار انجام نمی دهند، (صحیح است) در
 حالیکه بانوجه به قانون این حق مالکیت به مرد داده شده

در خاکه زحمات اساسی را زن‌ها متحمل میشوند،
 بنده متقدم در حال حاضر که آنقدر محیط عمل و امکانات
 بیشترت برای زنهای کشور بوجود آورده ایم می‌بایستی
 در این مسئله هم توجه کنیم و آنها را کشاورز واقعی منطقه
 خود بن‌بدانیم و آنها که نتوانستند صاحب زمین بشوند اولاً
 در قانون شرکتهای سهامی زراعی بنحوی جبران کنیم
 (صحیح است) بنده امیدوار هستم که با تنظیم این قانون
 جمعیت کشاورز ما زودتر بروز تقلیل پیدا کند و این جمعیت
 طرف صنعت سوق داده شود اگر مقایسه‌ای بین جمعیت
 کشاورز در کشورهای در حال رشد و کشورهای پیشرفته
 نکنیم میبینیم اختلاف فوق‌العاده زیاد است، در کشورهای
 پیشرفته بین ۹ تا ۱۳ درصد از جمعیت کشور در کار کشاورزی
 کار میکنند و اینها نه تنها احتیاجات کشور را از نظر
 تولید مرتفع میکنند بلکه مقداری هم برای صادرات به
 کشورهای دیگر میتوانند مواد کشاورزی تهیه کنند در
 حالیکه هر چه بیائیم روبرویم در کشورهاییکه متأسفانه
 با از جهت رژیمهای اجتماعی یا از نظر فنون و تکنیک کار
 عقب ماندگنی دارند نسبت جمعیت کشاورزان و آنهاستیکه
 تولید کننده محسوب میشوند و در امر کشاورزی شریک
 هستند جمعیت کشور زیاد است کما اینکه در پاره‌ای از
 کشورهای آسیائی تا ۸۵٪ مردم در امر کشاورزی دخالت
 میکنند و این مفهومش این است که ۸۵٪ جمعیت کار
 میکنند برای اینکه بتواند خودش بخورد و ۱۵٪ بقیه را
 هم تغذیه کند در حالیکه این کشورها غالباً هم مواجه
 با کمبود مواد غذایی هستند اگر قانون شرکتهای سهامی
 زراعی، حوی که منظور نظر است بموقع اجرا در بیاید
 ما امید داریم بتوانیم از این افراد که امروز انرژی
 و توانائی آنها بهتر می‌رود و در سایر قسمتها و فعالیتهای
 ملکنی استفاده نکنیم و بتوانیم يك وضع و درآمد بهتری
 برای کشاورزانی که از این مناطق فعالیتهای دیگر
 منتظر میشوند زندگی بهتر و درآمد بیشتری تأمین
 کنیم بنده امیدوارم که این قانون و اجرای صحیح این
 قانون را باین هدف برساند از آقای وزیر اصلاحات ارضی

تعمی میکنم نسبت به دوسه نکته‌ی که در اینجا اشاره
 کردم توضیح بفرمایند که بنده روشن بشوم.
 رئیس - آقای دکتر و لیان بفرمائید.
 دکتر و لیان (وزیر اصلاحات ارضی) - با اجازه
 جناب آقای رئیس مجلس بنده ضمن اینکه بنده مطلب
 مورد علاقه جناب آقای مهندس ارفع پاسخ عرض خواهم
 کرد از فرصت استفاده میکنم اکنون که در کلیات این
 لایحه مطالبی در اینجا مطرح شد يك مطالب و توضیحات
 بسیار بسیار مختصری را هم بنده عرض میکنم موقعی که
 این لایحه در فرا کسیون پارلمانی حزب ایران نوبین مطرح
 بود بنده با مفهومی بسیار روشن استدعا کردم که این لایحه
 از آن قبیل لوابجی است که هر قدر رویش بیشتر دقت
 و بررسی بشود و اشخاص بنحوی اجراء مستقیم و غیر
 مستقیم که صاحب نظر هستند نظریات خودشان را مطرح
 بفرمایند این ما را به هدف نهائی که از اجرای این قانون
 در نظر داریم نزدیک خواهد کرد باید بعرض برسانم که
 رفته رفته در این مملکت با مفاهیم اجتماعی و سیاسی تازه‌ای
 آشنا میشویم و دیگر آنچه که در پیش داریم و آنچه که
 در جهان میگذرد با اجازه نمیدهد که دید خودمان را به
 محدوده اریه بگذارد بر اساسی که همه دیدیم و میفهمیم
 محدود کنیم و بهمین دلیل اول به اصطلاح ماده اول واحد
 روستائی که جناب آقای مهندس ارفع اشاره فرمودند بنده
 خدمتشان مطالبی عرض میکنم در مملکت ما بر اساس
 آخرین آمارهایی که در اختیار سازمان اصلاحات ارضی
 و تعاون روستائی کشور قرار گرفته بیش از پنجاه و سه هزار
 ده و هجده هزار مزرعه متفرق و پتخیر از هم دیگر داریم
 این دهات هر کدامش در حال حاضر نمایشگری از مصائب
 و گرفتاریهای گذشته این مملکت هستند ما اگر در نظام
 جدید کشاورزی ایران بخواهیم نظام جدید را در ده و در
 سطح ده در محدود ده انجام بدهیم و شرکتهای تعاونی
 خودمان را که با کمال تأسف تا امروز فقط بر اساس فعالیت
 در سطح ده بوجود آمده زهر این قبیل فعالیت‌ها بشان
 صده بگذاریم مسلماً هنوز مقدار زیادی از آنچه که
 میخواستیم بزرگ‌ترین بوده هستیم و بنا بر این در نظام جدید

ک واحد روستائی يك منطقه ای از کشور است که ممکن است چندین دهه ۱۰۵۰ تا ۱۶ ده بسته به اوضاع اقلیمی منطقه ای در بر بگیرد و بما اجازه بدهد بدون ننگه فعالیت های خودمان و دید خودمان را در محدوده به مفهومی که میشناسیم و در قانون اصلاحات ارضی در اشاره شد محدود بکنیم در واحد بزرگتری فعالیت بکنیم همه ما معتقد هستیم که در حوض ماهی خیلی گنده بشود میشود اینقدر (ناطاق با دست اشاره باندازه ماهی نمودند) ولی این محیط است که بما اجازه نما بشکری استعداد های مختلف را داده و خواهد داد در هر حال اگر چنانچه لازم است بنظر جناب آقای مهندس ارفع واحد روستائی تعیین بشود پیشنهادی تهیه بفرمایند بر اساس مفهومی که این دولت از این واحد روستائی دارد ما در نظام اقتصادی کشاورزی جدید ده را برکنار میکنیم ولی مصالح او را در قالب يك واحد روستائی در نظر میگیریم در يك دهه شد انگه امکان نداریم که فعالیت های همه جانبه انسانی را که در این ده بوجود آمده اند کنترل بکنیم و دلیلی ندارد که در این مملکت يك شخص زارع و دهقان بدینا بیاید و زارع و دهقان هم از دنیا برود همین الآن فرمودید در کشورهای پیشرفته از ۹٪ تا ۱۳٪ از مردم بیشتر در سطح روستاها در امر کشاورزی فعالیت نمیکنند برای يك زارع ایرانی این صورت امکان پذیر نمیتواند باشد که از زارع بودن خارج بشود در قسمت دیگر از صنایع و حرف موجود در این مملکت صاحب وجود اقتصادی باشد این آن وظیفه ای است که دولت بر اساس این لایحه قانونی تشکیل شرکت های سهامی زراعی قسمتی از آنرا انجام خواهد داد البته در جمله اشخاصی هستیم که بهیچ عنوان نگرانی نداریم در مملکت ما در حال حاضر چهار وزارتخانه یا سه وزارتخانه در امر کشاورزی متوجه باشد این اهمیت موضوع را میسرساند ما يك مملکتی هستیم که از کشاورزی بطرف صنعت میخواهیم جلو برویم ولی همه بدانیم که يك صنعت خوب باید از حمایت يك کشاورزی خوب برخوردار باشد بمفهوم قطب های کشاورزی که

اشاره فرمودید بنظر بنده از قطب های کشاورزی در این مملکت هنوز تعریف خاصی نشده ولی در اساسنامه ای که برای تشکیل شرکت های سهامی زراعی تهیه کردیم قطب کشاورزی يك مرکز تجمع فعالیت های مختلف وابسته به امر کشاورزی بمفهوم اعمش تعریف کردیم البته اینکسکه عرض کردم در مملکت قطب کشاورزی تعریف نشده در روزنامه ها و جراید به اصطلاح اظهار نظر صاحب نظران به قطب های کشاورزی این روزها اشاره میشود و تعریف کرده اند و بنده هم میخواهم ولی در اینجا اگر جناب عالی معتقد به تعریف آن باشید بنده هم معتقد هستیم يك پیشنهادی تهیه بفرمایید در کمیسیون در مورد این قطب ها هم اگر تعریفش ضرور است اشاره بشود بنده وظیفه خود میدانم بلافاصله به تبعیت از نظر جناب آقای سعیدوزیری که تشکر میکنم از توضیحات بسیار جامعی که در کلیات لایحه بیان فرمودند نه برای تبلیغ بلکه برای بیان سه حقیقت که روشن کننده اذهان عمومی مملکت باشد سه مطلب را بنام وزیر مسئول در اینجا بعرض برسانم یکی تشکیل شرکت های سهامی زراعی بهیچ عنوان مانع و رادعی برای گسترش نهضت تعاون در مملکت نیست ما سالی که در پیش داریم سال تعاون است تلاش ما برای توسعه نهضت تعاون است و یکی از وظایفی که به این وزارتخانه واگذار شده ارشاد و تشکیل شرکت های تعاون روستائی است ولیکن معتقد هستیم که بموازات فعالیت در زمینه ارشاد و گسترش شبکه های تعاونی باید واحدهای دیگری بوجود بیآوریم و این واحدها در حال حاضر استفاده خواهند کرد از تلاش های تعاونی در منطقه مربوط به خودشان که وجود دارد و چه بسا که در آینده خود شرکت سهامی زراعی که بنظر شرکت های سهامی تعاون روستائی ملکیت خاصی است بین شرکت های تعاونی و شرکت های سهامی شیوه خاصی است که در اقتصاد کشاورزی جهان مطرح میشود و همانطور که آقای سعیدوزیری اشاره کردند شاید این لایحه پس از تصویب بصورت يك قانون در بیاید که در تاریخ مشروطیت ایران در عداد انگشت هایی باشد که

اهمیتش از تاریخ بیاد نخواهد داشت ما متأسفانه هنوز در
زمینه تخریب در این امر شروع نکرده ایم چون معتقد هستیم
روی چیزی تبلیغ نکنیم که بصورت قانون تصویب بشود و
نوشیح شود چون چیزی که ما آوردیم معلوم نیست بهمان
ترتیب تصویب بشود و از زمینه تبلیغش خارج
شود. مسأله دوم مالکیت خصوصی در مملکت
کماکان در روستاهای مملکت محترم و بقدرت خودش باقی
است و این مالک است که به اراده و تمایل خودش با درمیان
میگذارد و آماجی خودش را برای شرکت در یک فعالیت دسته
جمعی در ضوابط این اساسنامه که به تصویب خواهد رسید
بر طبق قانون اجراء خواهد کرد بنده معتقدم که تطایع
کردند که دولت میخواهد تمام کشاورزان را آکارگسر
کشاورزی بکند این شایعه را توضیح میدهم ما بموازات
بزرگ تکنولوژی و ورود ماشین آلات کشاورزی در واحدهای
روستائی بمقدار زیادی از نیروی کار موجود در روستاها
اجتناب نخواهیم داشت بهمین دلیل در ماده اول این لایحه
کنیم فراهم کردن موجبات استفاده از نیروی انسانی
انسانی موجود در روستاها در قطبهای کشاورزی و صنعتی
مملکت از جناب آقای دکتر طالع استدعا میکنم توجه
فرمایند در لایحه ای که تهیه کردیم به قطبهای صنعتی
اشاره کردیم به قطبهای کشاورزی اشاره کردیم و معتقدیم
در یک کشاورزی صحیح و با هدایت یک تعاونی صحیح یا
برخورداری از جنبه های انسانی نهضت تعاونی در قالب یک
قطب کشاورزی یا یک قطب صنعتی فعالیت های جمعی همه
چنانچه یک اجتماع مترقی را در اختیار داشته و خواهیم داشت
اشاره فرمودند به اینکه خانم ها حق دارند در لایحه ای که
دولت به ما تقدیم کرده صحبت از این است که اشخاصی
میتوانند ویت این شرکت ها را داشته باشند زارعین
حالا اگر زارع زن باشد حقوقی نداریم بموجب این لایحه
دولت تقسیم زمین هم میکند دولت بدنبال منراهم کردن
موجبات بهره وری از زمینهای یک پارچه ای است که
مناطق تلاقی تکنولوژی جدید و بکار بردن ماشین های
کشاورزی را تأمین کند حالا اگر این زارع یک زن باشد
مهندس ارفع - بند یک ماده دوم را قرائت فرمائید

ماده اول چیزی است که خدمتتان عرض میکنم بمنظور
فراهم کردن موجبات ... (مهندس ارفع - بند یک ماده
دوم منظور است بند یک ماده دوم را قرائت فرمائید)
ماده دوم: وزارت عینی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات
ارضی و قوانین تقسیم و فروش خاصجات مالک یا مستأجر
زمین شده باشند.

۱ (مهندس ارفع - پس آن نوع زارعین یعنی زارعینی که
صاحب زمین شده اند مسأله بر سر این است که آنها با وجودی که
کار میکنند و فعالیت اساسی را انجام میدهند چون صاحب
نسق نبودند صاحب زمین نشدند) البته از نظر منطقی
هیچکس نمیتواند با این فرمایش شما مخالفت داشته باشد
ولی صحبت از این است که خیلی کس ها صاحب زمین
نشدند ما قوانین اصلاحات ارضی را که بتصویب ملی
رسیده اجرا کردیم در آنجا گفته زارع کیست هیچ صحبت
از مردوزن بودن نبود زارع کسی است که خود بکما
خانواده اش مستقیماً زراعت میکند و قسمتی از محصول
زراعتی را بعنوان بهره مالکانه تقدیم ارباب سابق میکرد
حالا این زارع چنانچه زن بوده همچنانکه آقای مهندس
اسدی سمیع تشریف دارند ایشان در موقعیکه مسئول
اصلاحات ارضی بودند اسنادی را امضاء کردند که بموجب
آن مالکیت زمین به زندهای زارع منتقل شده ولی اگر
زنی زارع نبوده و باشوهرش همکاری میکرده حالا نظر این
است که در مقام برخوردار از این همکاری به او زمین
بدهیم باید عرض کنم که ما هر چه زمین مزروعی داشتیم
قانون اصلاحات ارضی درباره اش اجرا شده و دیگر چیزی
نداریم که بدهیم و از خارج هم که نمیشود زمین وارد کنیم
چون در محدوده اربعه مملکت زندگی میکنیم بنابراین
اگر زمین باشد (مهندس ارفع - هدف دادن زمین نیست
سهم کردن آنهاست در شرکت های سهامی زراعی)
در شرکت سهامی زراعی ما با توجه به امکانات محدود
دولت گاهی میخواستیم برداریم که نتیجه مثبت برسیم
اجازه فرمائید از همین زارعین و چهار طبقه ای که اشاره شده
استفاده کنیم و اگر جایی باقی ماند برای آنها هم
فکری میکنیم بخصوص که این لایحه لایحه ای است که

اجا میدهد که تا سال تغییر ارض را اگر لازم بود
 ب کمیسیونهای مجلسین برسانیم يك مطلب آخر که
 خود ان عرض کنم و توضیحاتم خاتمه بدهم فرمودید که
 در لایحه پیش بینی کردیم که در اراضی بایر و موات
 متعار بدولت يك واحد های تولیدی کشاورزی بوجود
 بیاید اطلاع دارید که در حال حاضر يك لایحه ای در شرف
 تقدیم بمجلس است که در آنجا برای اراضی زیر بدها
 يك ضابطی تعیین میکنند در قانون گذاری اساس بر این است که
 يك قانون بقانون مصوب خیلی ربط داده میشود ولی يك لایحه ای
 که تقدیم میشود بایک لایحه ای که هنوز تقدیم مجلس نشده
 و شاید بآن صورت تقدیم نشود و اگر شد آن لایحه باید
 از ماتبعیت کننده ما از آن ولی خود دولت هم باین مطلب
 که فرمودید توجه دارد اگر چنانچه هر پیشنهادی در
 این باشد در کمیسیونها بررسی میشود و از نظر جناب عالی
 استفاده خواهیم کرد بنده بیش از این وقت مجلس محترم
 شورایی را نمیگیرم استدعا میکنم در ارشاد و راهنمایی
 ما بهمان ترتیب که همیشه از خصائص مجلس شورای ملی
 ایران بوده و هست دریغ نفرموده و بهر میزانی که پیشنهاد
 مرحمت فرمائید بنده بنام وزیر مسئول خوشحال خواهم
 بود که در کمیسیون مطرح بشود و بحث بشود این لایحه
 مسأله هست و نیست کشاورزی آئینده مملکت است هیچ اصراری
 نیست که اینقدر عجله داشته باشیم که لایحه پیشنهادات
 و نظرات صائب صاحب نظران بر خوردار نباشیم بهمین
 دلیل لایحه بصورت يك لایحه عادی تقدیم پارلمان شد
 خیلی متکرم

رأس - خانم تربیت فرمائید.

با تربیت - بنده از جانب آقای مهندس ارفع
 بنهایت تکریم کنم که وقتی مطلبی را بصورت خصوصی
 م با شما عرض کردم درباره زنان کشاورز مخصوصاً در
 مناطق - در اینجا بیان فرمودند بنده میخواهم يك قدری
 توضیح بتر بدهم بعد از انقلاب ششم بهمین که زنان ایران
 بعنوانی بامردان نایل شدند همه زبانی ایران دهقانان
 کشاورزان و کارگران از آن وضعیتی که داشتند بيك

زندگی بسیار بررومندی رسیده اند همه ما آرزو میکنیم که
 زنان ایران که روی زمین خودشان کشاورزی می کنند
 نسبت به کار و زحمت خودشان بهره ببرند
 معنای انقلاب و معنای حقیقی منویات علیحضرت
 ما بون شاهنشاهی در این بوده که هر کس اندازه ای که
 زحمت بکشد بهمان میزان بهره مند باشد چه مرد و چه
 زن تمام طبقات آقاییان محترم در مسافرت ما حتی در
 کیلان و مازندران و در اغلب مناطق کشاورزی زنان ایران
 دوشادوش مردها روی زمین کار میکنند حتی در شالیزارها
 بیشتر زنها هستند که تابالای زانو در آب هستند بیشتر از
 مردها در معرض بیماریهای تفرس و روماتیسم نظیر آن
 هستند و اینها در پیری هیچگونه تأمینتی ندارند بنده
 بصراحت از پشت این تریبون عرض میکنم اگر مرد
 خانواده ناطقه داشته باشد انسان باشد فکر کند این زن
 ذلت کشیده زندگی او را تأمین میکند اگر احیاناً عاری
 از این صفات باشد میتواند زن را از تمام حقوق محروم
 کند در کیلان و مازندران چرمهای دوسه زن بیشتر از
 سایر نقاط است برای این است که اینها بیشتر استفاده میکنند
 پس حالا که بایک جهش انقلابی داریم پیش میریم باید
 در زندگی خانوادگی و اجتماعی خود نه تنها در شهرها بلکه
 در روستاها بآن زن روستائی هم توجه بشود همانقدر که
 بيك زن دانشگاهی توجه میشود آن زن روستائی هم در
 کار خودش بهمان اندازه زحمت میکشد که زن دانشگاهی
 با تحصیل علم به مملکت خودش خدمت میکند بآن زن
 کارمند باید آن اندازه تأمین داشته باشد که آن زن کشاورز
 امروز بحمدالله جناب آقای دکتر ویان ملایک قانون کار
 بسیار پیشرفته ای داریم و بسیار افتخار میکنیم وقتی که از
 خارج میآیند با ما صحبت میکنند افتخار میکنیم در آنجا
 میبینیم حقوق زنان کارگر مثل مردان کارگر مراعات
 شده (صحیح است) وقتی سهام کارخانهها توزیع میشود مرد
 و زن فرق نمیکند هر زن و مردی که در آن کارخانه کار میکنند
 بهمان اندازه سهم میرند ما میخواهیم تأمین برای خانوادهها
 باشد جناب آقای دکتر ویان اگر زن در روستا فکر کند
 که شریک زندگی مرد است و مرد فکر کند که زن

شربک ز کمی اوست نه بک کارگر که روی زمین کار میکنند
احترامش زنش بیشتر میشود و سعی میکند بیشتر وسیله
آسایش در کمی او را مخصوصاً در موقع مرض و بستری
بودن فراهم کند (احسنت).

بنده استدعا میکنم جناب آقای دکتر ولیان همانطوریکه
فرمودید در خارج بنده و بنده دادید عمل بشود البته
بنده تصدیق میکنم هر کاری را با آسانی و فوری نمیشود
مشکلاتش را حل کرد ولی بنده عرض میکنم همانطور
که کتباً حضور مبارکشان نوشتم هم در شرکتهای سهامی
زرعی هم در شرکتهای تعاونی روستائی موقع دادن سهام
کار آسانی است که بیننده مردی که کار میکند آیا دو سه
زن دگر در آنها را هم منظور کنند یک زنی که دو تا دختر
دارد اسم او را هم بنویسند که اینهم کار میکند این کار
انقلابی است و از دولت انقلابی حزبی متوقع هستم و
انشاء الله عمل خواهد شد و به هدف خواهد رسید (احسنت).

رئیس - آقای دکتر اسفندیاری بفرمائید

دکتر اسفندیاری - ایسن لایحه یکی از بهترین
لواحی است که تنظیم شده و بمجلس آمده خوشبختانه باید
تکلیف وزیر محترم یکی از زرنگترین وزرای این دولت
است که در کمیسیونها این لایحه را به این سرعت گذرانده
است لایحه آنجه که من تذکرش را لازم میدانم دنباله تذکرات
خود وزیر اصلاحات ارضی است که اصرار دارند که این
لایحه صورت عادی و با دقت بیشتر بمجلس آورده بشود و
از مجلس گذرد البته این اخطار نظامنامه ای است که
ماه این لایحه باید بکمیسیون کشور هم میرفت (سعید
وزیری - پنهان کرده ام که در شوروم بکمیسیون کشور
رود) و چون این لایحه بکمیسیون کشور نرفته از نظر
من قبل از بشک و وارد شور در مواد بشویم و پیشنهادی
مطرح نشود نباید بر گردد بکمیسیون کشور و مورد
شور قرار بگیرد و بعداً بجلسه علنی برای شور اول
برگردد پنهان نهاد من همین است که بکمیسیون بر گردد
و در کمیسیون کشور مطرح نشود پس از تصویب کمیسیون
کشور دوم تبه بجلسه علنی آورده بشود.

مهندس ارفع - اگر مقام ریاست تشخیص ندهند
به آن کمیسیون برود دیگر لزومی ندارد.

رئیس - پیشنهاد فعلاً مطرح نیست در
کلیات لایحه نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه
میگیریم به ورود در شور مواد خانهها و آفتاب یکسه
موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
تصویب شد. ماده اول مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده اول - بمنظور فراهم نمودن موجبات
افزایش درآمد سرانه کشاورزان و امکانات همه جانبه
برای بکار بردن ماشین آلات کشاورزی در امر تولید
محصولات کشاورزی و آشنائی زارعین با اصول و شیوه های
جدید کشاورزی و حد اکثر استفاده از نیروی اضافی انسانی
موجود در روستاها در قطبهای کشاورزی و صنعتی مملکت
و برای جلوگیری از خرد شدن و تقسیم اراضی مزروعی
بقطعات غیر اقتصادی و افزایش میزان سطح زیر کشت
کشور با استفاده از اراضی بایر و موات و مسلوب المنفعه
وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بر اساس وظایف
پیش بینی شده در ماده یک قانون تشکیل این وزارت بتدریج
در واحدهای روستائی مناطق مختلف کشور شرکتهای
سهامی زراعی تشکیل میگردد.

رئیس - آقای سعید وزیری بفرمائید.

یکنفر از نمایندگان - موافقت یا مخالف؟

سعید وزیری - بنده در این ماده پیشنهاد دارم
راجع به پیشنهاد عرض میکنم اینجا بعد از تعاریف نوشته
شده است بمنظور فراهم آوردن چه وجه و چه اراضی بایر و
موات و مسلوب المنفعه وزارت اصلاحات ارضی و تعاون
روستائی بر اساس وظایف پیش بینی شده در ماده یک قانون
تشکیل این وزارت بتدریج در واحدهای روستائی مناطق
مختلف کشور شرکتهای سهامی زراعی تشکیل میگردد
اینجا چون اشاره بوزارت اصلاحات ارضی شده است
فاعل را آورده اند و بعد فعل را بصورت مفعول مجهول
آورده اند گفته شده است وزارت اصلاحات ارضی بر اساس

ما يك قانون تشكيل چه وجه وجه شرکت های سهامی
زری تشکیل میگردد بنده این پیشنهاد را دارم که
تشکیل میدهد درست است و دقیقاً معلوم بشود که مأموران
کیت؟

مهندس صائبی - این موضوع پیشنهاد شده است.
رئیس - نظر دیگری در این ماده نیست؟ (اظهاری
نشده) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

با احترام پیشنهاد مینماید: در سطر هفتم ماده
اول قانون تشکیل شرکت های سهامی زراعی بعد از کلمه
مسلوب المنفعه کلمه (خرابه) نیز اضافه گردد.

ماهیار

ریاست محترم مجلس شورای ملی

اینجانب پیشنهاد مینماید در لایحه تشکیل شرکتهای
سهامی زراعی در ماده اول در قسمت آخر تشکیل میگردد
به تشکیل میدهد اصلاح گردد. مهندس صائبی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم در ماده ۱ لایحه چابای شماره ۴
اصلاح زیر بعمل آید.

ماده ۱ - بمنظور افزایش درآمد سرانه کشاورزان
بکار برن ماشین آلات کشاورزی در امر تولید محصولات
کشاورزی ...
دکتر اسفندیاری

مقام محترم ریاست مجلس

با احترام پیشنهاد مینماید در سطر هفتم ماده اول
لایحه شرکتهای سهامی زراعی پس از کلمه مسلوب المنفعه
جمله او را بمنظور ایجاد واحدهای متمرکز خدمات در
بستانها) اضافه گردد.
دکتر فضل الله صدر

ریاست معظم مجلس شورای ملی

مع رماً پیشنهاد مینماید ماده اول لایحه تشکیل

شرکت های سهامی زراعی بشرح زیر اصلاح شود.

ماده ۱ - در اجرای وظایف پیش بینی شده در ماده

یک قانون تشکیل وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی

و بمنظور فراهم نمودن مویجات افزایش درآمد سرانه

کشاورزان و امکانات همه جانبه برای بکار برن ماشین

آلات کشاورزی در امر تولید و تکثیر محصولات کشاورزی

و آشنا ساختن زارعین با اصول و شیوه های جدید کشاورزی

و حداکثر استفاده از نیروی اضافی انسانی موجود روستاها

در قطب های کشاورزی و صنعتی مملکت و برای جلوگیری

از تقسیم اراضی مزروعی به قطعات غیر اقتصادی و افزایش

میزان سطح زیر کشت کشور با استفاده از اراضی بایر و

موات و مسلوب المنفعه بموازات اصلاحات ارضی و تعاون

روستائی اجازه داده میشود بتدریج در واحدهای روستائی

مناطق مختلف کشور نسبت به تشکیل شرکتهای سهامی

زراعی که در این قانون شرکت نامیده میشود اقدام نماید.

صائب

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی پیشنهاد
مینماید ماده اول به شرح زیر اصلاح شود.

(بدوزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی اجازه

داده میشود بر اساس وظایف پیش بینی شده در ماده یک

قانون تشکیل این وزارت در واحدهای روستائی مناطق

کشور به تدریج شرکتهای سهامی زراعی تشکیل دهد)

سعید وزیری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود که در پایان ماده ۱ لایحه تشکیل
شرکت های سهامی زراعی کلمه میگردد به (میدهد) تبدیل
شود.
سعید وزیری

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید - در ماده اول بجای قطب های

کشاورزی نوشته شود بخش های کشاورزی.

بالتقدیم احترام. دکتر اسفندیار یگانگی

نیس - ماده دوم قرائت میشود .
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده دوم - سهامداران شرکتهای سهامی زراعی
لشخاص ذیل خواهند بود :

۱ - زارعینی که در اجرائی قوانین و مقررات اصلاحات
اراضی و قوانین تقسیم و فروش خالصجات مالک یا مستأجر
زمین شده باشند .

۲ - بزرگران مشمول تعریف بند ۴ ماده یکم قانون
تلاهی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۹/۱۰/۴۰ در مناطقی
که امر زراعت در تاریخ تقدیم این قانون بمجلس مستقیماً
بسیله بزرگتر انجام میشود .

۳ - خردده مالکینی که در اجرای مرحله دوم
اصلاحات ارضی بند ۴ از ماده یکم قانون الحاقی بقانون
اصلاحات ارضی (شق تقسیم) را انتخاب نموده اند در صورت
تقابل آنها و با موافقت وزارت اصلاحات ارضی و تعاون
روستایی .

تبصره - در هر يك از واحدهای روستایی سهامداران
شرکتهای سهامی زراعی حق استفاده مطلق از اراضی را که
در اختیار دارند بشرکت مساوی گذارند و متعاقباً با
ارزش این حق و مقدار و موقعیت زمین مربوط و ارزش
نمایند یعنی تقواید از سهام شرکت را که وزارت اصلاحات
ارضی و تعاون روستایی بر اساس مقررات پیش بینی شده در
آئیننامه و اساسنامه این قبیل شرکتهای موضوع ماده ۵ این
قانون تعیین مینماید در یافت خواهند نمود .

رئیس - آقای روحانی فرمایشی دارید بفرمائید .

روحانی - در فواید شرکت بحث زیاد شد و بنده
دیگر وقت نمیگیرم اما این موضوع که تقسیم شده است
که چه سانی بتوانند در این شرکت شرکت داشته باشند
طراحی بنده از قسمت عمده خراسان بخصوص صفحات
جنوبی رزم چون در کار اصلاحات ارضی هم دخالت نداشته
بزرگوار نیستیم ابهامی برای من باقی است گویا اینکه
کمیسیون هست و در کمیسیون پیشنهادات مورد توجه
بحث شور فرار میگیرد ولی فکر کرده ضمن پیشنهادهای

که تقدیم کرد توجه مجلس را جلب کنم که ما افرادی
داریم که در روستاها با ما کشاورزی اشتغال دارند و این
مشمول هیچیک از این شقوق نیستند یعنی مالک یک
مقداری از آب و زمین مزرعه است که خودش از روز اول
روی مزرعه بکار کشاورزی اشتغال داشته و حالا هم دارد
مثلاً در شهرستان تربت اصلاحات ارضی مفهوم پیدا
نکرده همه خرده مالک هستند همه سرکار خودشان هستند
فقط یک مختصر املاک فوقوقای تقسیم شده است
بنده توجه وزارت اصلاحات ارضی را به این مطالب جلب
میکند و پیشنهادی هم کرده ام که این مطلب مورد توجه
قرار بگیرد بلکه ملک کوچک در یک واحدی که شما
در نظر میگیرید میماند چون وصف کرده اند که چه
کسانی میتوانند شرکت کنند و چه کسانی نمیتوانند
شرکت کنند آنهم آنجا نمیتوانند کار کنند پیشنهادی
داده خواستم توجه بیشتری نسبت به این مطلب بشود .

رئیس - آقای مهندس صائمی بفرمائید .

مهندس صائمی - تردیدی نیست و همه آقایان و
خانمها و نمایندگان محترم با اینجانب هم عقیده هستند
که لایحه ای که امروز مورد شور است و یکی از ابتکارات
شاهنشاهی آریا پیر میباشد از اوایح مهم است و انشاء الله پس از
تصویب قدمتهای بسیار بزرگ کسی در بهبود وضع زندگی
روستاییان برداشته خواهد شد بنده موضوعی را خواستم
تذکر بدهم و جناب آقای وزیر توضیح بفرمائید یکی از
امور مهم در دهات با واحدهای کشاورزی موضوع درختکاری
است درختکاری اعم است از احداث باغ میوه یا احداث
قلستان یا سیاه درخت اما درختکاری اهمیتش بعدی است
که امروز اکثر آقایان استحضار دارند که کود حیوانی
را بعنوان سوخت در بیشتر روستاهای مملکت مصرف
میکند و توسعه تریخ درختکاری علاوه بر درخت میوه از
چوب آن بعنوان سوخت مخصوصاً که فعلاً نفت در تمام
کشور برای سوخت جایگزین سوخت چوب نشده است
این موضوع کمال ضرورت را دارد بنده همیتی را که درختکاری
در تصفیه آب هوا و موارد دیگر دارد عرض نمیکنم و فقط
آنرا از لحاظ سوخت و استفاده از چوب درخت به استحضار

نه بندگان محترم میرسانم خوشبختانه پس از اجرای قانون اصلاحات ارضی همه نمایندگان محترم توجه و استحضار دارند که در ترویج و توسعه کشاورزی و باغ میوه استقبال عجیبی از طرف کشاورزان شده و در بیشتر نقاط مملکت شاید نواحی که درختهای میوه دارند و خود آقایان اطلاع دارند که درختکاران خودشان پس از اجرای قانون موقوفی اصلاحات ارضی احداث باغ کرده اند در اینجا مطلبی است در قسمت تبصره که با استحضار میرسد چون اینجا نوشته شده هر يك از شرکتهای سهامی زراعی حق استفاده مطلق از اراضی را که در اختیار دارند بشرکت واگذار نمی نمایند در اینجا معلوم نیست که اشخاصی که بخواهند احداث باغ یا قلمستان یا درختکاری بکنند به چه ترتیب با آنها رفتار میشود برای اینکه اینها اراضی شان را بطور کلی در اختیار شرکت خواهند گذاشت با توضیحی که جناب آقای وزیر خواهند داد روشن خواهیم شد بنده پیشنهادی هم تقدیم کرده ام که در کمیسیون مورد طرح و بررسی واقع شود.

رئیس - آقای دکتر ولیان بفرمائید.

دکتر ولیان - بنده استدعا میکنم بیک اصل بسیار مهمی که در این لایحه بهش توجه شده از نظر دولت البته توجه خاصی مدنظر بفرمایند که به بسیاری از این مسائل خانه خود اهداد ما اراضی را که مشمول قوانین اصلاحات ارضی شده اند و به زارعین واگذار کردیم نظرمان از این لایحه ابر است که همین تکه پاره های کوچک زمین که در نتیجه اصلاحات ارضی و گرفتن اسناد مالک شده اند و با مناسج شده اند این را بیاورند بگذارند حالا ما در اجرای قوانین اصلاحات ارضی يك مستثنیاتی هم داشتیم هیچ ناغی انجام اجرای قوانین اصلاحات ارضی از بد مالک خوار نکردیم بهمین دلیل برای باغات و مستثنیات منهای مکاره که بصورت خاصی پیش بینی شده حکمی را از طرف قانون گذاری لازم و احتیاج نداشتیم ولسی بفرمائید. ممکن است زارعی باشد که قلمستان داشته باشد یا نه منضمی داشته باشد اینجا وقتی ما گفتیم اراضی اولاً منقسم اراضی مزروعی هر زمینی که در نتیجه اجرای قانون

اصلاحات ارضی زارع مالک آن شده باشد این زمینی است که باید نشان بدهد و در اختیار شرکت سهامی کشاورزی بگذارد اینقدر که این را گذاشت و سهم گرفت دیگر صاحب سلیقه ای نیست که در نحوه گردش سیاست کشاورزی این منطقه به چه ترتیبی عمل بشود آنها را هیئت مدیره عمال میکنند اگر هیئت مدیره تا استفاده از نظر ارشادی مسئولین امر که از طرف دولت بمنطقه اعزام میشوند خواست درخت بکارند آن درختکاری میشود این به تصمیم هیئت مدیره است (صحیح است) در غیر این صورت ما بکجا بیائیم زمین را از زارع بگیریم سهم بدهیم و این سال سال باید بهره مناسب با سهم بگیرد و هر چه دانش خواست درخت بکارد اینکه همان میشود که ما از دستش گرفتیم آن هستیم حالا در این مورد هم پیشنهادی تهیه فرموده اند این پیشنهاد در کمیسیون بررسی میشود ولی روح قانون این است که ما با اجرای قوانین اصلاحات ارضی بهدقیقهای سیاسی رسیده و با اجرای این قانون میخواهیم بهدقیقهای اقتصادی مورد نظر در اجرای این رژیم برسیم احسن است

رئیس - نظر دیگری در ماده دوم نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد های رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید شرح زیر بماده دوم لایحه قانونی تشکیل شرکتهای سهامی زراعی اضافه شود.

۴ - کشاورزان و خرده مالکینی که مشمول هیچ يك از مراحل اول و دوم قوانین و مقررات اصلاحات ارضی نبوده و هنگام تصویب قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی (۱/۱۰/۴۰) شخصاً و مستقیماً به امر زراعت اشتغال داشته اند.

دکتر رضا نجیمی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبصره ماده دوم لایحه قانونی تشکیل شرکتهای سهامی زراعی شرح زیر اصلاح شود:

تبه سه - در هر يك از واحدهای روستائی سهامداران
 شرکتهای سهامی زراعی حق استفاده مطلق و دائم از
 ارضی را که در اختیار دارند بشرکت واگذار مینمایند
 و متناسب با ارزش این حق که مقدار و موقعیت زمین
 مربوط و ارزش عوامل زراعی تعدادی از سهام شرکت را
 که در این اصلاحات ارضی و تعاین روستائی بر اساس
 مقررات پیش بینی شده در اساسنامه این قبیل شرکتهای
 موضوع ماده ۵۰ این قانون تعیین مینمایند دریافت خواهد
 بود. دکتر رضا نجمی

مقام محترم ریاست معظم مجلس شورای ملی

با احترام پیشنهاد مینمایم بند ۳ ماده دوم قانون
 تبدیل شرکتهای سهامی زراعی و تصوره آن بصورت زیر
 اصلاح شود.

بند ۳ - خورده مالکیتی که در اجرای مرحله دوم
 اصلاحات ارضی بند الف و بند ج از ماده یکم قانون
 الحاقی بقانون اصلاحات ارضی « شق اجاره باشق تقسیم »
 انتخاب نموده اند ... الى آخر تصوره در هر يك از
 واحدهای روستائی سهامداران شرکتهای سهامی زراعی حق
 استفاده مطلق از ارضی را که در اختیار دارند بشرکت واگذار
 مینمایند این حق در مورد خورده مالکیتی که بند
 الف از ماده یکم قانون الحاقی بقانون « اصلاحات ارضی
 انتخاب نموده اند نسبت مال الاجاره بدرآمدخالص میباشد »
 « مجموع ارضی میباشد » متناسب با ارزش این حق ...
 الى آخر

سر بی پور - توسلی - فهیمی - دکتر یزدان پناه -
 ملکزاده - مهندس قادر پناه - ماهیار - صالحی - انشاء -
 مؤسسی - مهندس افراسیاب کیا - ابتهاج سمیعی .

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمایم ماده دوم لایحه شرکت سهامی
 زراعی تیره زیر اضافه شود .

تبه سه - زانایک باشوهران کشاورز خود همکاری
 دارند در واپد حاصل در قدرت ازدواج متساویاً باشوهران
 پذیرش خواهند بود . دکتر خزانلی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً در مورد لایحه تبدیل شرکتهای سهامی
 زراعی پیشنهاد میزود عبارت ذیل بعنوان قسمت چهارم
 ماده ۲ اضافه شود .

۴- خورده مالکیتی که خود عهده دار امر کشاورزی
 املاک خود بوده و مشمول شقوق فوق الذکر نبوده و
 در حوزه شرکتهای سهامی قرار دارند
 با تقدیم احترام - روحانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمایم کلمه زارعین در بند ۱ ماده دوم به
 کلمه زارعانی تبدیل شود. دکتر خزانلی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینمایم ماده دوم لایحه تشکیل
 شرکت های سهامی زراعی بند ۲ اضافه گردد.

۵- خورده مالکین وزارت عتی که در اجرای مرحله
 دوم قانون اصلاحات ارضی ماده ۱۷ آئین نامه قانونی را
 انتخاب نموده اند مهندس غنث

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمایم که ماده دوم لایحه قانون شرکت
 سهامی زراعی بنده اضافه گردد .

۵- خورده مالکیتی که در اجرای بند الف ماده یکم
 قانون الحاق بقانون اصلاحات ارضی انتخاب نموده اند
 در صورت تمایل آنها وبا موافقت وزارت اصلاحات ارضی
 و تعاون روستائی - مهندس غنث - مهندس سهم الدینی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینمایم که در ۳ از ماده دوم لایحه
 عبارت (خورده مالکیتی که) به (خورده مالکانی که) تبدیل
 گردد . دکتر خزانلی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمایم در قانون تشکیل شرکت های

سهامی زراعی - در ماده دوم قسمت ۱ - سطر دوم پس از تقسیم فروش کلمه واگذاری اضافه شود - دکتر بقائی بزدی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید مفاد تبصره ذیل ماده دوم صورت ماده جداگانه بهمدار ماده چهارم در لایحه مربوط تشکیل شرکت های سهامی زراعی نوشته شود.

باتقدیم احترام - مهندس رباحی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

اینجانب پیشنهاد مینماید تبصره زیر بماده دوم لایحه شرکت های سهامی زراعی اضافه شود.

تبصره - شرکتهای سهامی زراعی موظفند اراضی مورد نیاز صاحبان سهام را که بمنظور ایجاد باغ و با درختکاری احتیاج دارند در اختیار آنها بگذارند.

مهندس حسن صائمی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

باکمال احترام اینجانب پیشنهاد مینماید که در آخرین دوم ماده دوم اضافه شود زنان و دخترانی که روی زمین مشغول انجام عمل کشاورزی هستند - هاجر تربیت

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در ماده دوم لایحه تشکیل شرکت های سهامی زراعی تبصره زیر اضافه شود.

تبصره - در اراضی که بشکل اجاره اداره میشود در صورتی که تمام با قسمتی از اراضی به مرحله فروش جهت احداث کاخانجات یا سایر مؤسسات دولتی و خصوصی برسد با موافقت زارعین و مالکین مربوطه انجام خواهد شد.

دکتر امین

رئیس - ماده سوم قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

ماد سوم - در مناطقی که شرکتهای سهامی زراعی تشکیل می شود وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی میتواند حق استفاده مطلق از اراضی موات و همچنین اراضی بیروسلو - المنفعه متعلق بدولت را در اختیار شرکتهای

سهامی زراعی بگذرد در این صورت وزارت مذکور بنسبت سهمی که با توجه بتبصره ماده دوم این قانون تعیین میشود در شرکت ذینهم خواهد بود و عواید حاصله از این سهام را بمنظور کمک تقویت شرکتهای سهامی زراعی مربوط اختصاص خواهد داد

رئیس - در ماده سوم نظری نیست (اظهاری ننماید) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً در مورد لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی پیشنهاد میشود قسمت اخیر ماده سوم شرح زیر اصلاح شود عواید حاصله از این سهام بسر مالک کشاورزی اضافه و بمنظور توسعه و تقویت شرکتهای سهامی زراعی اختصاص خواهد یافت باتقدیم احترام روحانی

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد می نماید: کلمه «مربوط» از سطر آخر ماده سوم لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی حذف شود - محمد شهرستانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید تبصره زیر بماده سوم لایحه شرکتهای سهامی زراعی اضافه شود:

تبصره - بوزارت اصلاحات ارضی اجازه داده میشود اراضی موات و بایری که قبل از تصویب این قانون بوسیله اشخاص حقیقی با حقوقی مورد بهره برداری قرار گرفته و تأسیساتی ایجاد نموده اند به نهای $\frac{1}{10}$ قیمت اراضی آباد مجاور این قبیل اراضی با قسط ده ساله با آنان بفروش برساند. مهندس عثرت - مهندس سهم الدینی

ریاست محترم مجلس شورای ملی - پیشنهاد می نماید

ماده سوم لایحه قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی بشرح زیر اصلاح شود.

ماده چهارم - هرگاه صاحبان اراضی مکائیزه و سایر شرکتها واحدهای کشاورزی يك منطقه نقاضای تشکیل شرکت سهامی زراعی نمایند، وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مخیر است بعد از بررسی نسبت به تشکیل شرکت در منطقه اقدام و کمکهای فنی و مالی و لازم را حدود قوانین موضوعه و اساسنامه شرکتهای زراعی درباره آنها معمول دارد. کمالوند.

ماده سوم - در مناطقی که شرکت های سهامی زراعی تشکیل میشود وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی می تواند حق استفاده مطلق و دائم در اراضی موات و بایرو مسلوب المنفعه و دایر متعلق بدولت را ... الخ
دکتر رضا نجیمی
رئیس - ماده چهارم قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید ماده ۴ حذف گردد.

مهندس اسدی سمیع

رئیس - ماده پنجم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده پنجم - شرکت های سهامی زراعی طبق اساسنامه نمونه ای که پیشنهاد وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی تصویب هیئت وزیران خواهد رسید تشکیل و اداره میشوند. این شرکتها پس از ثبت دفتر مخصوصی که وزارت مذکور ترتیب میدهد دارای شخصیت حقوقی خواهند بود. کلیه تغییرات و اقدامات مربوط به ثبت شرکت در این دفتر انجام میشود.

ماده چهارم - صاحبان اراضی مکائیزه و سایر شرکتها و واحدهای کشاورزی يك منطقه که آمادگی خود را برای تشکیل شرکت سهامی زراعی اعلام نمایند از کلیه مساعدتهای وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی برخوردار خواهند شد. در اینصورت وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مخیر است بعد از بررسی نسبت تشکیل شرکت در منطقه اقدام و کمکهای فنی و مالی لازم را در حدود قوانین موضوعه و اساسنامه شرکت های سهامی زراعی درباره آنها معمول دارد.
رئیس - در ماده چهارم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

اترأماً پیشنهاد مینماید ماده چهارم لایحه تشکیل شرکت ای سهامی زراعی بصورت زیر اصلاح گردد.

ماده ۴ - در صورت تمایل صاحبان اراضی مکائیزه و سایر شرکتها و واحدهای کشاورزی يك منطقه برای عضویت در شرکت های سهامی زراعی وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مخیر است بعد از بررسی نسبت به عضویت آنان در شرکت سهامی زراعی منطقه اقدام نماید.

با تقدیم احترام مینسید ریاحی

قام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم ماده چهارم لایحه شرکت سهامی زراعی بحوزیر اصلاح شود.

دکتر رضا نجیمی

۳ - خرده مالکینی که در اجرای مرحله دوم اصلاحات ارضی بندج از ماده یکم قانون الحاقی بقانون اصلاحات ارضی (شق تقسیم) را انتخاب نمودند در صورت تمایل آنها و با موافقت وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی.

این بند سوم از ماده دوم بود ماده ششم میگوید در صورتیکه اشخاص مذکور در ماده دوم این قانون از امضای اوراق و اسناد و دفاتر مربوط بشکلی که در این بند وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی با قائم مقامی آنها اقدام لازم را انجام خواهد داد.

ملاحظه فرمائید که کلاماً مفاد این ماده با بند سوم از ماده ۲ مغایر است (دکتر ولیان - صحیح است و باید هم باشد) حالا اجازه فرمائید اگر که مخیر و مختار میکنید خرده مالک را که در صورت تمایل سهم و شریک آن شرکت بشود چرا بموجب ماده ششم این حق را از او سلب میکنید؟ او را مجبور میکنید و اگر هم حتی نتوانست و نباید به این ترتیب عمل میکنید. يك ماده از نظر قانون نویسی نمیتواند ناقص ماده دیگر در همان قانون باشد و بنابراین از نظر قانون نویسی صحیح نیست بایستی یاد در بند سوم کلمه تمایل را حذف کرد یا بند ششم را اصلاح کرد و بنده حالا برای اصلاح ماده ششم يك پیشنهادی تهیه کرده ام که تقدیم مقام ریاست میکنم.

رئیس - نظر دیگری در ماده ۳ نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً پیشنهاد مینماید در سطر اول ماده ششم بعد از عبارت اشخاص مذکور جمله «بند ۱ و ۲» بجای ماده دوم نوشته شود.

با تقدیم احترام - مهندس زرآورد

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در ماده ششم لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی پیشنهاد مینماید:

ریاست محترم مجلس شورای ملی
اینجانبان پیشنهاد مینمائیم که قسمت آخر ماده ۵ لایحه شرکتهای سهامی زراعی بشرح زیر اصلاح شود این شرکتهای علاوه بر ثبت در دفاتر مخصوص در وزارت اصلاحات ارضی بر طبق قوانین و مقررات اداره کل ثبت در دفتر ثبت شرکتهای بدون پرداخت هیچگونه هزینه ای ثبت خواهد رسید.

دکتر خزائلی مهندس عزت مهندس سیم الدینی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در ماده پنجم لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی پیشنهاد مینماید در سطر اول کلمه نمونه بعد از اسامی حذف گردد.
بدرصالحیان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

با احترام پیشنهاد مینماید نحوه تنظیم و تصویب شرکتهای سهامی زراعی که در قسمت صدر ماده پنجم لایحه پیشبینی شده است بشرح زیر تغییر یابد.
شرکتهای سهامی زراعی طبق اساسنامه ای که از طرف وزارت اصلاحات ارضی تنظیم و به تصویب کمیسیونهای مربوط در مجلس خواهد رسید تشکیل و اداره میشود.

با احترام - دکتر فضل الله صدر

رئیس - ماده ششم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ششم - در صورتیکه اشخاص مذکور در ماده دوم این قانون از امضای اوراق و اسناد و دفاتر مربوط تشکیل شرکتهای سهامی زراعی نمایند وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی با قائم مقامی آنها اقدام لازم را انجام خواهد داد.

رئیس - آقای دکتر کیان فرمائید.

دکتر گن - بنده با اجازه ابتدا میساده دوم که مربوط به سهام داران شرکتهای سهامی زراعی است بند دوم را میخوانم.

۳ - خرده مالکینی که در اجرای مرحله دوم اصلاحات ارضی بندج از ماده یکم قانون الحاقی بقانون اصلاحات ارضی (شق تقسیم) را انتخاب نموده اند در صورت تمایل آنها و با موافقت وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی.

این بند سوم از ماده دوم بود ششم میگردد در صورتیکه اشخاص مذکور در ماده دوم این قانون از امضای اوراق و اسناد و دفاتر مربوط تشکیل شرکت متناع نموند وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی با قائم مقامی آنها اقدام لازم را انجام خواهد داد.

ملاحظه فرمائید که کلاماً مفاد این ماده با بند سوم از ماده ۲ مغایر است (دکتر ولیان - صحیح است و باید هم باشد) حالا اجازه فرمائید اگر که مخیر و مختار می کنید خرده مالک را که در صورت تمایل سهم و شریک آن شرکت بشود چرا بموجب ماده ششم این حق را از او سلب می کنید؟ او را مجبور می کنید و اگر هم حتی نتوانست و نیامد به این ترتیب عمل می کنید. یک ماده از نظر قانون نویسی نمیتواند ناقض ماده دیگر در همان قانون باشد و بنا بر این از نظر قانون نویسی صحیح نیست بایستی یاد ریند سوم کلمه تمایل را حذف کرد با بند ششم را اصلاح کرد و بنده حالا برای اصلاح ماده ششم یک پیشنهادی تهیه کرده ام که تقدیم مقام ریاست میکنم.

رئیس - نظر دیگری در ماده ۶ نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در سطح اول ماده ششم بعد از عبارات اشخاص مذکور جمله «بند ۱ و ۲» بجای ماده دوم نوشته شود.

با تقدیم احترام - مهندس زر آور

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در ماده ششم لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی پیشنهاد مینماید.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

اینجانبان پیشنهاد مینمائیم که قسمت آخر ماده ۵ لایحه شرکتهای سهامی زراعی بشرح زیر اصلاح شود این شرکتهای علاوه بر تحت در دفاتر مخصوص در وزارت اصلاحات ارضی بر طبق قوانین و مقررات اداره کل ثبت در دفتر ثبت شرکتهای بدون پرداخت هیچگونه هزینه ای ثبت خواهد رسید.

دکتر خرائفی مهندس عزت مهندس سیم الدینی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در ماده پنجم لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی پیشنهاد مینماید در سطح اول کلمه نمونه بعد از اسامی حذف گردد بدر صالحیان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

با احترام پیشنهاد مینماید نحوه تنظیم و تصویب شرکتهای سهامی زراعی که در قسمت صدر ماده پنجم لایحه پیشنهاد شده است بشرح زیر تغییر یابد.

شرکتهای سهامی زراعی طبق اسامی که از طرف وزارت اصلاحات ارضی تنظیم و تصویب کمیسیونهای مربوط در مجلس خواهد رسید تشکیل و اداره میشود.

با احترام - دکتر فضل الله صدر

رئیس - ماده ششم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ششم - در صورتیکه اشخاص مذکور در ماده ۵ این قانون از امضای اوراق و اسناد و دفاتر مربوط تشکیل شرکت امتناع نمایند وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی با قائم مقامی آنها اقدام لازم را انجام خواهد داد.

رئیس - آقای دکتر کیان فرمائید

دکتر کیان - بنده با اجازه ابتدا مسأله دوم که سهام داران شرکت سهامی زراعی است بند

رسطر اول بعد از کلمه قانون جمله «به غیر از بند ۳ ماده ۸ بوز» اضافه گردد. بدرصالحیان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

بیشنهاد میکنم در سطر آخر ماده ۶ لایحه جایبی شماره ۸ اصلاح زیر بعمل آید
ماده ۶ - ... و تعاون روستائی به قائم مقامی آنها اقدام لازم را انجام خواهد داد.

دکتر اسفندیاری

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

بیشنهاد میکنم در سطر اول ماده ششم لایحه تشکیل شرکتهای سهامی روستائی بعد از کلمه مذکور در اضافه شود (بندهای یک و دو) کمالوند

ریاست محترم مجلس شورای ملی

بیشنهاد مینماید ماده ششم لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی بشرح زیر اصلاح شود:

ماده ششم: در مناطقی که تشکیل شرکتهای سهامی زراعی اعلام میشود در صورتیکه حداقل پنجاه و یک درصد از اشخاص مذکور در ماده دوم این قانون عضویت شرکت را قبول و بقیه از امضای اوراق و اسناد و دفاتر مربوط به تشکیل شرکت امتناع نمایند وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بقائم مقامی مستنکفین اقدام لازم را انجام خواهد داد.
دکتر رضا نجیمی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

حتراماً بیشنهاد مینماید در ماده ششم لایحه تشکیل شرکتی سهامی زراعی بجای جمله «اشخاص مذکور در ماده دو این قانون» نوشته شود:

سهامداران شرکتهای سهامی زراعی

با تقدیم احترام - مهندس ریاحی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

حترماً بیشنهاد میشود ماده ۶ از لایحه تشکیل شرکتی زراعی حذف شود.

با تقدیم احترام - امان الله ربکی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

بیشنهاد مینماید ماده ششم لایحه تشکیل شرکتهای زراعی بشرح زیر اصلاح شود.

ماده ششم: در صورتیکه اشخاص مذکور در بند ۱ و ۲ ماده دوم این قانون از امضای اوراق و اسناد الهی آخر دکتر کیان

رئیس - ماده هفتم فرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده هفتم: مدیران شرکتهای سهامی زراعی در مورد حفظ و نگاهداری و بهره برداری از اموال و دارائی شرکت در حکم امین خواهند بود. این اشخاص و همچنین مأمورین زیربط هر گاه در امور مربوط بشرکتهای شرکت جرم یا تخلف بشوند طبق مقررات عمومی تعقیب و مجازات میشوند. مجازاتیکه در قوانین مقررات محکوم خواهند شد. تعقیب و دادرسی در این قبیل موارد فوری و خارج از نوبت بعمل میآید.

تبصره: در مورد سایر اقداماتی که از طرف سهامداران شرکت برخلاف مفاد این قانون و اساسنامه و مقررات و آئین نامه مربوط بعمل آید موضوع در کمیسیون سه نفری منتخب وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مورد رسیدگی واقع و بر اساس مقررات پیش بینی شده در اساسنامه شرکتهای سهامی زراعی تصمیم لازم اتخاذ و اجراء خواهد شد در موارد ضروری که وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مقتضی بداند تصمیم کمیسیون بزرگان داری اعلام و مأمورین زاندار مری مکلف به اجرای آن هستند.

رئیس - آقای روحانی بفرمائید.

روحانی: بنده در این ماده دو تذکر دارم یکی اینکه قبلاً هم یادآوری شد که همبایست به کمیسیون کشور بیابدم تقاضا میکنم حالا که در شور اول به کمیسیون کشور نیامده است در شور دوم به کمیسیون کشور بر گردد که بررسی بیشتری در خصوص این ماده بشود زیر اصرار فظرف

از آنکه وظیفه‌ای که پیش بینی شده است که به ژاندارمری
محو بشود از نظر اصل موضوع يك قدری جالب توجه
است. بخصوص که ترکیب کمیسیون که باید درباره اش
بررسی بیشتری بشود که از کان این کمیسیون سه نفری از
چهار نفر می باشند و چطور بتوانند موضوع را بررسی بکنند
و تصمیم بگیرند زیرا در يك امری با این نظر بسیار خوب
و مفیدی که درباره مصالح کشاورزان و روستائینان و
افزایش تولید هست باید دقت کرد که الزام اجتنابی اگر
درباره کسی اعمال میشود واقعاً در جهت عدالت و مقرون به
صلحت باشد از آن جمله من میدانم شاید در يك مناطقی
باشند که شهر بانی هم باشد یا قوای انتظامی دیگر بنده برای
اصلاح این بصره پیشنهادی دارم و تقاضا میکنم که مقام
ریاست هم ارجاع بفرمایند به کمیسیون کشور که از این
جهت هم بررسی بشود.

رئیس - اصولاً هر لایحه‌ای قاعداً در مواردی اگر
دقت نکنید بکلیه کمیسیونهای مجلس مربوط میشود اگر
بن لایحه به کمیسیون کشور فرستاده نشده شاید موضوع
مربوط به کمیسیون کشور در ردجه اول اهمیت تشخیص داده
شده است ولی حالا چون آقای روحانی و آقای دکتر
مطدباری خواستند در شور دوم لایحه به کمیسیون کشور
مرفرستاده میشود. آقای پزشکچور بفرمائید.

پزشکچور - همکاران محترم بعضی از مواد این
لایحه بود که رسیدگی به آن در کمیسیونها مربوط
به کمیسیون دادگستری بود شاید این نکته در ذهنها خطور
کند که اگر من صحبتی در این خصوص دارم چرا در
کمیسیون دادگستری مطرح نکردم اما سبب این بود که
من متأسفانه در جلسه گذشته کمیسیون دادگستری بیمار
بودم و نتوانستم حضور پیدا کنم و ابتدا اندک کله‌ای دارم
که چرا ماده ۷ و تبصره با این خصوصیات بدون جرح و
تذیل لازم است. باید در کمیسیون دادگستری تصویب بشود
و حال آنکه که هست توضیحات را عرض میکنم امیدوار
شوم با توجه به پیشنهادی که تقدیم مقام ریاست شده است
توضیحات اوله است و بناچار در کمیسیون دادگستری مطرح
شود پس بعد آنجا باز به تفصیل در این
موضوع مذاکره بشود. اما توضیحاتی که

اکنون بطور کلی بعرض برسانم این است
که قبلاً این نکته را بیان میکنم که در این هیچ شك و
تردیدی نیست که لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی
یکی از بهترین و درخشانترین و رفیقترین قوانین است
که به این مجلس تقدیم شده است و این را ما با کمال
اعتقاد عرض میکنیم اما به نسبت این اهمیت که دارد با
نهایت دقت صورت بگیرد از برای اینکه این مهمترین
پدیده زراعی و اقتصادی و صنعتی است که در کشور ما وجود
خواهد آمد از عمده تضمینهای لازمه قانونی و اجتماعی
بر خوردار است بنظر آقای دکتر و این کاملاً درست است
که تحولات اجتماعی ما، انقلاب اجتماعی ما ایجاد میکنند
که ما يك مؤسسات و يك پدیده‌های جدیدی داشته باشیم
و این مؤسسات و پدیده‌ها بنا اصول بر نامهای انقلاب و
برنامه‌های ملی و اجتماعی ما تطبیق بکنند ولی اهمیت و
عظمت این طرحها بر نامها مطلقاً موجب و دلیلی نمیتواند
باشد برای اینکه آن اصول کلی را که ما در ممالک داریم
ندیده بگیریم و بجهت اینکه هر کاری مهم است یا هر
سازمانی مهم است بجهت امری که مهم است در مقررات و
مواردی که قائل میشویم آنچه‌ای فوریتهای بلاجهت و بدون
ضرورت در نظر بگیریم که يك اصول و قوانین مملکتی را
مخدوش بکنند و آنچه مسلم است از نظر قوه قانونگذاری
درست نیست اقدامات قوه قانونگذاری قوانینی که از
قوه مقننه میگذرد باید دقیقاً مبتنی بر آن اصول کلی باشد
که نظامات يك اجتماع را بوجود بیاورد بطور کلی من
به این استثنائاتی در موارد مختلف دیده‌ام که بعضی از
سازمانها قوانینی برای خود قائل میشوند نمیتوانم موافق
باشم (دکتر اسفندیاری - پیشنهادتان را بفرمائید) عرض
میکم توضیحاتی است برای بیان این مطلب که اگر
این توضیحات را عرض نکنم پیشنهاد توجیه شده نخواهد
بود بنابراین این مسئله مسئله بی اندازه مهمی است مسئله
بی اندازه حائز توجه است که این ماده ۷ و تبصره کاملاً از
این اصل کلی عدول کرده است در مورد ماده ۷ ذکر شده
است در ماده ۷ که در مورد امور مربوط به شرکتهای

مربوط رکن مجرم یا تخلف بشوند طبق مقررات عمومی تعقیب حداکثر مجازات که در قوانین مقرر است محکوم خواهد شد ما میدانیم جرم اعم است از جنایت، جنحه و خلاف پس دیگر ذکر کلمه تخلف در اینجا موردی ندارد و تا اینجا درست است این حکمی که در ماده ۷ در نظر گرفته شده است ولی البته ذکر کلمه تخلف دیگر موردی نمیتواند داشته باشد که بنده در این پیشنهاد حذف این حکم را تقدیم کرده ام که مطرح میشود اما موضوع مهمتر موضوع تبصره ماده ۷ است بنابینک جهات و شرایطی بنابینک وضع خاصی فرض در نظر گرفته شده است برای اینکه بموجب مقررات این لایحه که این شرکتها سهامی زراعی از پرداخت خالص معاف باشند برای یک مدتی و بادر دفاتر مربوط وزارت اصلاحات ارضی ثبت برسند اینهم سخن و یعنی دارد که یکی از آقایان اینجا پیشنهادی دادند که البته در کمیسیون مطرح خواهند کرد ولی بفرض محال که اینطور باشد و این نظر درست و صحیح باشد دیگر بهیچوجه موردی برای اجرای مقررات تبصره ماده ۷ یعنی برای فوق تبصره ماده ۷ نمیتواند وجود داشته باشد این شرکتها سهامی زراعی که تشکیل میشوند اولاً در آینده از بزرگترین شرکتها خواهند بود که در نوع خودشان پیدا خواهند شد سرمایه های هنگفت متمرکز خواهد شد، واحدهای بزرگ صنعتی و کشاورزی این شرکتها روابط حقوقی بسیار با اشخاص مختلف خواهند داشت در نتیجه موجب این تبصره با تمام کیفیات و دیگر گویها در واقع حقوقی را که این شرکتها پیدا میکنند از آن مراجع که قوانین و مقررات عمومی مامعین کرده گرفته در این باره یک کمیسیون سه نفری از سه نفر کارآمد اصلاحات ارضی قراردادیم این درست نیست (صحیح است) اینجا میشود حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی، حقوق زمین رکنهای سهامی زراعی را که مسا به آنها نهایت اهمیت را قائل هستیم بدست سه کارمند اصلاحات ارضی سپارد آنچه که عرض کردم باید یک قوانینی باشد که این قوانین حتی از نظر این شرکتها، این مؤسسات تضمین

کننده آینده آنها باشند همین است که یک جنین کمیسیونهایی نمیتوانند در باره سر نوشت آنها رسیدگی بکنند (دکتر حبیب اللهی - متخصصین هستند) متخصصین هستند که همین متخصصین نسبت به این امور اینها متخصصین اصلاحات ارضی هستند اموری که یک شرکت سهامی زراعی دارد امور حقوقی است امور مربوط بشرکتها است امور مربوط به حقوق اشخاص است و اینها متخصصین نیستند متخصصین آن مراجع هستند که قوانین کلی مامشخص کرده، متخصصین فاضلی مخصوص هستند که متخصصین آن مراجع هستند که در قانون تجارت مامشخص شده متخصصین آن مراجع هستند که در قوانین کلی و عمومی مملکت مامشخص شده است اینها متخصصین نیستند الا اینکه خود جناب آقای دکتر ولیان تاکنون چه تعداد از این کارمندان اصلاحات ارضی را بجهت عدم شایستگی از کار خودشان طرد کرده اند (دکتر حبیب اللهی - در هر صنفی هستند) دقت فرمائید چه تعداد بوده تعدادی شایان توجه بوده ایشان با قدرت و جسارت اینکار را انجام داده اند ما از کجا میدانیم شاید فردا آقای دکتر ولیان در رأس این وزارتخانه نباشد عناصری باشند که بطور کامل آنقدر نتوانند مورد اطمینان باشند که ما بهر حال بدست آنها بسیاریم ما نمیخواهیم بگوئیم این دلیل بر این است که دیگر از کارمندان اداری ما عوامل سالمی نیستند اگر اینطور بود پس مطلقاً دیوان کیفر نمیتوانست وجود داشته باشد اگر اینطور بود پس باید هر اتفاق خلاف قانونی را که کارمندان دولت مرتکب میشوند در خود سازمانهای اداری تعقیب بکنند پس اینکه ما آمدیم قوانین کلی ما سیستم حقوقی مملکت سیستم حقوقی تمام ممالک پیشرفته یک مراجع دیگری را قبول کرده اند این نه بخاطر آن است که آنها عوامل درستی نیستند به این خاطر است که امور باید در مراجع صالح خودش رسیدگی بشود و اتفاقاً عرض من این نکته است که شرکتها سهامی زراعی با این وسعت و با این قدرت و با این سرمایه و با این روابط بسیار پیچیده حقوقی که پیدا خواهند کرد با آینده ای که اینها در پیش دارند شرکت صرفاً یک واحد محض و مطلق زراعی نیست زمین نیست که بگوئیم متخصص

راعتی نسبت به او اظهار نظر نکنند شرکت است آفاشر کت
 رکت است شرکتی است که سرمایه هنگفت دارد شرکتی
 است که با اشخاص مختلف روابط حقوقی دارد با اشخاص
 مختلف نسبت بشرايط این شرکتها یعنی این واحد حقوقی
 این را از ذهن خارج کنید که این يك واحد زراعی
 است وقتی که در قانون پیش بینی کردیم عنوان کردیم
 شرکت سهامی زراعتی این میشود يك شخصیت حقوقی
 دیگر نسبت بمسائل مربوط به این شخصیت حقوقی
 باید متخصصین مربوط اظهار نظر بکنند رسیدگی
 و بررسی بکنند متخصصین چه کسانی هستند؟ آن مراجعی
 که در قوانین کلی مابیش بینی شده پس عرض این است که
 این تبصره و مسئله کشاورزی نه بصرفه شرکتهای زراعتی
 است چون بعقیده من این شرکتهای زراعتی درست است
 که باید از طرف وزارت اصلاحات ارضی ارشاد شوند ولی
 نباید آنطور در چنگ کارمندان اصلاحات ارضی باشند و
 این تبصره ماده هفت چنین تضمین را از بین میبرد
 تبصره ماده ۷ مخالف با مقررات کلی و عمومی است و مفاد
 يك چنین تبصره ای را نمیشود پذیرفت خاصه آنکه
 بعقیده من قسمت اخیر این تبصره واقعا عجیب است برای
 اینکه شما در ماده ۷ ذکر کرده اید اگر که مدیران یا
 کارمندان مربوط به این شرکتهای مرتکب جرائمی شدند
 در مراجع قانونی تعقیب میشوند درست در تبصره ماده ۷
 مرقا پیش بینی تخلفات ناشی از اساسنامه شده است دیگر
 حرفی باقی نماند دخالت زاندارم که ضابطه مراجع قضائی
 است در این چنین موردی نمیتواند قابل تصور باشد چون
 دیگر حرفی نیست و آن در ماده ۷ ذکر شده است که تعقیب
 کلیه جرائم از طریق مراجع قانونی خواهد بود و محاکم
 مالمه رسد کسی میکنند من دیگر نمیدانم چه موردی
 میاند که زاندارم بتواند دخالت کند (ادکتر حبیب اللهی
 از نظر اجرا نمیتواند دخالت کند) و قتیکه گفتیم در ماده
 ۷ مراجع قانونی رسیدگی میکنند و قتیکه حکم صادر شد
 و قانون هم مخصص کرده که حکمش چه جور اجرا بشود
 من نمیدانم در ماده ۷ آن کمیسیون سه نفری چه حکمی
 میدهد و آن حکم را میخواهند زاندارم اجرا بکنند

دیگر چه موردی باقی میماند یعنی تنها موردی که
 زاندارم می میتواند دخالت کند موارد مربوط به نظامات
 عمومیست که حد جرائم را مشخص میکند که بموجب
 ماده ۷ رسیدگی به این حد را در حد خودش یعنی مراجع
 قضائی قرار داده بنابراین زاندارم را دیگر اینجا چکاره
 است؟ بهر حال با توجه بمطالبی که عرض شد بنظر من
 هرگز در شأن این لایحه مهم این لایحه انقلابی این
 لایحه ای که باید يك نظم جدید را در روستاها مستقر بکند
 نیست که این تبصره را بپذیرد پیشنهاد حذف این تبصره
 هم تقدیم مقام ریاست شده است توضیحات مبسوط تر و
 وسیعتر را در کمیسیون دادگستری خدمت سروران دوستان
 ارجمند عرض خواهم کرد

رئیس - آقای دکتر ولیان فرمائید
 دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی)
 بنده با اینکه وقت تنگ است و از لایحه پیشنهادی دولت
 مقداری باقیست ولسی مطالبی در پشت تریبون مجلس
 شورای ملی مطرح شد که باید به آن پاسخ بگویم نمیتوانم
 خودم را در مقام يك وزیر مسئول این وزارتخانه که لایحه اش
 را شخصاً امضاء کرده ام بشناسم جناب آقای یز شکپور اگر
 آگاهی به آنچه که در این مملکت میگردد داشته
 باشیم باید قبول کنیم که خیلی از فرمایشات جنابعالی
 از نظر بررسی حقوقی و فلسفه حقوق و ..... و .....
 و بجای خودش محترم و قابل استناد ولی بنظر بنده
 متکی بوضع موجود و احوال امروز نیست بویژه اینکه
 فکر میکنم در نتیجه گیری از تبصره این ماده با هم يك
 جور فکر نکرده ایم بنده ممکن است که در کشاورزی
 تخصص زیادی نداشته باشم ولی اطمینان دارم که در مسائل
 حقوقی باندازمای که مورد نیاز يك وزیر باشد اطلاع دارم
 جناب یز شکپور در مملکتی که راههای درازی را در پیش
 داریم خلاصه مطلب جنابعالی چیزی جز این نیست که
 برای هر اختلاف کوچک و اتفاق جزئی که میافتد که
 کشاورزی که آن اساسنامه را امضا کرده غیر مستقیم قبول
 کرده که مقررات آن اساسنامه در باره اش رعایت بشود ما
 او را روانه دادگستری میکنیم از لحاظ روستاها اینها را

به داد های بخش و شهرستان وجه وجه بفرستیم از يك طرف و جبت از این است که از نیروی اضافی موجود در روستاها استفاده کنیم و شما این فکر را تقدیس میکنید و عبارت بگریم اجازه نمیدهید اختلافی را که از نظر کدخدان نشی میتوانیم در سطح روستا حل بکنیم این را با نیت از يك فلسفه حقوقی قرن ۱۷ و ۱۸ اینها را بکشیم با نظر و آن طرف جناب آقای یزیشکیپور در این ممالک قوانینی تصویب ملی رسیده که ملت ایران اجازه دارد ما این راه را از راه استفاده از این امکانات در حداقل مدت طی کنیم لایحه قانونی اصلاحات ارضی را بررسی بفرمائید این نامه اجرائی قانون اصلاحات ارضی را بررسی بفرمائید در ماده ۲۴ آئین نامه حکم میکند که رفع اختلاف بین زارع و مالک در امر کشاورزی از وظایف اصلاحات ارضی است و در همان ماده حکم میکند چنانچه باین نظر یکی از دو طرف اعتراض بکند و اعتراض خودشان را در ظرف مدت ۲۰ روز اعلام بکنند در يك کمیسیون سه نفری رسیدگی بشود در عین حال که باشما عقیده دارم که مأموریده شده جا وجود دارد ولسی بعنوان يك وزیر متمصب عرض میکنم مأمور اصلاحات ارضی هیچوقت در کارش کم و کسری ندارد ما چه میکنیم مادر اساننامه پیش بینی میکنیم که اگر کسی بعنوان کارگر استفاده میکنیم باید مطیع دستور مدبر باشد ما این هیئت مدبره باشد کارگری که فردا بگفتاش انجام نمیده چه بکند؟ بنشیند برود به دادگستری این نظم بویست است که ما بآن اعتقاد داریم این سنت هائی است که ما میخواهیم بشکنیم یزیشکیپور - کی گفت سنت ارجاع بدادگستری نباید بشکند؟ (بهمان ترتیب که صحبت فرمودید جواب دادستان عرض میکنم آنچه که راجع بمأمورین اصلاحات ارضی فرمودید با شما هم عقیده نیستم مأمورین اصلاحات ارضی که نه نه هائی از آن فداکاران افتخار نمایندگی شما را دارند به این مملکت خدمت کردند (صحیح است) ما این حق را دارند که بنشینند بعنوان يك داور بگویند امروز تو بنشین بکن و چنین بکن ولی این چنین بکن چنین نکن باید ضمانت اجرا داشته باشد در شرایطی

سهامی زراعی ما برای هیئت مدبره این حق را قائل شده ایم که اگر يك کارگری که علاوه بر اینکه سهم دارد و باید از ما حقوق بگیرد موظف است طبق نظر کارفرما خدمت بکند اگر نکرد هیئت سه نفری حق دارد بوضع او رسیدگی کند نه بت اینکه اگر این سه نفر از مأمورین اصلاحات ارضی باشند بهتر میتوانند تشخیص این دردد را بدهند (یزیشکیپور - تنها این دردد نیست آقای دکتر) آنچه که مجلس آمده لایحه است و آنچه که از مجلس خواهد گذشت بتصویب نمایندگان محترم قانون خواهد شد که با توجه به پیشنهاد جنابعالی چون در اینجا مطالبی مطرح شد که بنده به سهم خودم لا اقل شاید هم ببخورد این انتظار را نداشتم که ما را غافل از این وضعی بدانند که بهش توجه نداشته ایم شما میفرمائید هر جریانی که پیش آمد کشاورز را از خانه و کاشانه خارج کنیم و بدادگاه بخش و شهرستان ببریم این هم راه حلی است و لا اقل در حدود نظر شما محترم برای ما هم محترم ولی هیچ دلیلی وجود ندارد که سه نفر مأمورین اصلاحات ارضی بهمان اندازه بفکر هم نوعشان نباشند که يك قاضی دادگستری هست (یزیشکیپور - آقای دکتر پیشنهاد نمائید که را نباید تحریف کنید) وقتی که شما فرمایشاتتان را فرمودید شأن دموکراسی جز این نیست که بقایید دیگران احترام بگذاریم خواستم بگویم که مأمورین اصلاحات ارضی مأمورینی هستند خدمتگزار شایسته و بزرگترین خدمتهای تاریخی را همین مأمورین با حداقل امتیازات جناب یزیشکیپور در این مملکت انجام دادند (صحیح است) و با احترامی که خودتان میدانید که شخص جنابعالی دارم این مأمورین دردد افتاده ترین نقاط این مملکت دارند خدمت میکنند و از من وزیر انتظار این را دارند که در مقابل يك دوست نظر خودش را بگوید و لوا اینکه این دوست به این نظر توجه نکند (زننگ رئیس)

رئیس - آقای دکتر و لیان بمأمور اصلاحات ارضی اهانتی نشده و بنابراین بنده خیال میکنم قبل از اینکه

بهداد های بخش و شهرستان وجه وجه بفرستیم از يك طرف و جبت از این است که از نیروی اضافی موجود در روستاها استفاده کنیم و شما این فکر را تقدیس میکنید و عبارت بگریم اجازه نمیدهید اختلافی را که از نظر کدخدان نشی میتوانیم در سطح روستا حل بکنیم این را با نیت از يك فلسفه حقوقی قرن ۱۷ و ۱۸ اینها را بکشیم با نظر و آن طرف جناب آقای یزیشکیپور در این ممالک قوانینی تصویب ملی رسیده که ملت ایران اجازه دارد ما این راه را از راه استفاده از این امکانات در حداقل مدت طی کنیم لایحه قانونی اصلاحات ارضی را بررسی بفرمائید این نامه اجرائی قانون اصلاحات ارضی را بررسی بفرمائید در ماده ۲۴ آئین نامه حکم میکند که رفع اختلاف بین زارع و مالک در امر کشاورزی از وظایف اصلاحات ارضی است و در همان ماده حکم میکند چنانچه باین نظر یکی از دو طرف اعتراض بکند و اعتراض خودشان را در ظرف مدت ۲۰ روز اعلام بکنند در يك کمیسیون سه نفری رسیدگی بشود در عین حال که باشما عقیده دارم که مأموریده شده جا وجود دارد ولسی بعنوان يك وزیر متمصب عرض میکنم مأمور اصلاحات ارضی هیچوقت در کارش کم و کسری ندارد ما چه میکنیم مادر اساننامه پیش بینی میکنیم که اگر کسی بعنوان کارگر استفاده میکنیم باید مطیع دستور مدبر باشد ما این هیئت مدبره باشد کارگری که فردا بگفتاش انجام نمیده چه بکند؟ بنشیند برود به دادگستری این نظم بویست است که ما بآن اعتقاد داریم این سنت هائی است که ما میخواهیم بشکنیم یزیشکیپور - کی گفت سنت ارجاع بدادگستری نباید بشکند؟ (بهمان ترتیب که صحبت فرمودید جواب دادستان عرض میکنم آنچه که راجع بمأمورین اصلاحات ارضی فرمودید با شما هم عقیده نیستم مأمورین اصلاحات ارضی که نه نه هائی از آن فداکاران افتخار نمایندگی شما را دارند به این مملکت خدمت کردند (صحیح است) ما این حق را دارند که بنشینند بعنوان يك داور بگویند امروز تو بنشین بکن و چنین بکن ولی این چنین بکن چنین نکن باید ضمانت اجرا داشته باشد در شرایطی

این شهاد مطرح شود این صحبت ها خارج از موضوع است صحیح است.

دکتر ولیان - بنا بر این با فرمایشانی که جناب آقای رئیس فرمودند با معذرتی که میخواهم معتقد هستم اجازه دهید که کارها را بکنیم و همانطور که تا امروز دست دست هم داشته ایم بنشینیم و بکارها رسیدگی بکنیم در صورت رأی بامجلس مجوز خواهد بود.

رئیس - نظر دیگری در ماده ۷ نیست (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود کمیسیون سه نفری مندرج در تبصره ماده ۷ قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی از افراد منتخب وزارت اصلاحات ارضی و وزارت کشاورزی و دادگستری یا وزارتکشور تشکیل شود.

باتقدیم احترام - روحانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در خصوص ماده ۷ و تبصره مربوط آن شرح زیر پیشنهاداتی تقدیم میگردد:

۱ - کلمه 'تخلف' که در آخر سطر سوم ماده هفتم آمده است حذف گردد.

۲ - تبصره ماده هفتم حذف گردد.

با احترامات - محسن یز شکپور

ریاست محترم مجلس شورای ملی

بی نهاد میشود در تبصره ماده هفتم قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی در سطر دوم تبصره مزبور کلمه 'مقررات' حذف شود. سعیدوزیری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

بی نهاد میشود در پایان تبصره ماده هفتم لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی این عبارت اضافه شود: 'و در هر حال هیچ تصدیقی نمیتواند منتهی به محرومیت

زراع باخرده مالک از حق باشد که بر اساس قوانین اصلاحات ارضی بوی تعلق گرفتار است). سعیدوزیری

رئیس - ماده هشتم قرائت میشود -

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده هشتم - سهامداران شرکت سهامی زراعی میتوانند اراضی و حقوق زراعی خود را بدون هیچگونه محدودیتی بشرکت منتقل نمایند. انتقال اراضی و حقوق زراعی و سهام سهامداران هر شرکت منحصرأ به سهامدار دیگر همان شرکت مجاز است و در هر دو مورد منوط بموافقت کمی هیئت مدیره شرکت سهامی زراعی مربوط و تأیید وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی میباشد و بهر حال هدف این خواهد بود که اراضی متعلق بهر یک از سهامداران از بیست هکتار آبی و یا چهل هکتار دیم کمتر نباشد بعلاوه بر انتقال گیرنده نباید اجزای مقررات مربوط بشرکت را تقبل نماید.

رئیس - در ماده هشت نظری نیست (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در ماده هشتم قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی از پایان حکم مربوط به انتقال حقوق سهامداران بیکدیگر یعنی از کلمه 'و بهر حال هدف' الی آخر تبصره حذف شود. سعیدوزیری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم اصلاح زیر در ماده ۸ لایحه چایی شماره ۸۴ بعمل آید

ماده ۸ - ... چهل هکتار دیم کمتر نباشد بعلاوه انتقال گیرنده باید اجزای مقررات مربوط بشرکت را تقبل کند. دکتر اسفندیاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمایم بماده ۸ این تبصره اضافه شود: تبصره - سهام یک نفر در یک شرکت سهامی زراعی

قانون که با عضویت در شرکت سهامی زراعی عوایدی را تحصیل مینمایند از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض مشمول قوانین و مقررات مربوط میباشند.

رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبصره ماده دهم لایحه قانونی تشکیل شرکتهای سهامی زراعی بشرح زیر اصلاح شود.

تبصره - خرده مالکان مذکور در بند ۳ ماده ۲ این قانون که با عضویت در شرکتهای سهامی زراعی عوایدی را تحصیل مینمایند در صورتیکه میزان مالکیت هر یک از آنها بیش از حد اکثر مقدار زمینی باشد که در اختیار یک خانوار زارع مقیم محل وقوع ملک آنها باشد از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض مشمول قوانین و مقررات مربوط میباشند.
دکتر رضا نجیمی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در تبصره ماده دهم لایحه شرکتهای سهامی زراعی پیشنهاد مینماید:

بعد از بند ۳ ماده ۲ جمله «و همچنین صاحبان اراضی مکانیزه و سایر شرکتهای مندرج در ماده ۴ این قانون» اضافه گردد.
بدر صالحیان

مقام محترم ریاست مجلس

با احترام پیشنهاد مینماید که کلمه طبقات در سطر اول ماده دهم به گروهها تبدیل گردد.

با احترام - دکتر هوشنگ طالع

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبصره زیر بعنوان تبصره یک ماده دهم لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی اضافه گردد.

(شرکتهای سهامی زراعی سوای آنچه در این قانون ذکر گردیده است مشمول مقررات قانون تجارت و دیگر

ازدور ت هکتار آبی و با چهار صد هکتار دیمی نباید تجاوز کند. در صورتی که شخص بیش از ورود در شرکت بیش از حد باب مزبور سهمی داشته باشد موظف است مازاد را بشرکت بر طبق مقررات قانون اصلاحات ارضی بفروش برساند

دکتر خزائلی

مقام معظم ریاست مجلس

با احترام پیشنهاد مینماید که کلمه «بر» در سطر هفتم ماده هشتم که زائد است حذف گردد.

با احترام - دکتر فضل اله صدر

رئیس - ماده نهم خوانده میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده نهم - در صورت فوت هر یک از سهامداران از طرف شرکت نسبت به اداره سهم متوفی اقدام و وراثت به نسبت سهم الارث از عواید سهام استفاده خواهند کرد. ضمناً در صورت تقاضای وارث یا وراثت شرکت میتواند طبق اساسنامه خود نسبت بخرید سهام و تأدیبه بها اقدام نماید.
رئیس در ماده نهم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در مورد لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی در ماده نهم سطر چهارم پس از کلمه سهام کلمه «مربوه» اضافه شود.
مهندس صائبی

رئیس - ماده ده خوانده میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده دهم - شرکتهای سهامی زراعی که با عضویت طبقات مندرج در ماده ۲ این قانون تشکیل میشوند تا ده سال زبردخت هر گونه مالیات و عوارض و حقوق الثبت و هزینه و وجوهی که طبق قوانین سایر شرکتهای متمهد پرداخت آن هستند معاف میباشند.

تبصره - خرده مالکان مذکور در بند ۳ ماده ۲ این

مقرر شد، مربوط به طرز کار شرکتهای بازرگانی میباشد).
با احترام - محسن یزیشکیور

ریاست محترم مجلس شورای ملی

حتراماً پیشنهاد مینماید در ماده ۱۰ لایحه تشکیل
شرکت سهامی زراعی بعد از جمله مندرج در ماده ۲ جماعه
ماده چهارم اضافه شود.

همچنین در تبصره همین ماده بعد از جمله ماده ۲
اضافه شود موسسه‌مداران مذکور در ماده ۴.

با تقدیم احترام - مهندس ریاحی

رئیس - ماده ۱۱ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده یازدهم - اقساط بدهی زارعین از بابت بهای
اراضی که دولت به آنها منتقل نموده و همچنین اجاره‌بهای
اراضی مورد اجاره زارعین از طرف شرکت سهامی پرداخت
و حساب سهامداران منظور خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در نظر دوم ماده یازدهم لایحه تشکیل شرکت‌های
سهامی زراعی پیشنهاد مینماید جمله «زارعین از طرف
شرکت سهامی» به «زارعین عضو از طرف شرکتهای مربوط»
تغییر یابد.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود ماده یازدهم قانون تشکیل شرکت‌های
سهامی زراعی حذف شود.

رئیس - ماده ۱۲ خوانده میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده دوازدهم - وزارت اصلاحات ارضی و تعاون
روستایی معزول است در اراضی متعلق بدولت طبق آییننامه‌ای
که پیشنهاد وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی

بدهی و بی‌هیئت وزیران خواهد رسید نسبت تشکیل واحدهای
توانیدی کشاورزی اقدام نماید عواید حاصله از این واحدها
برابر نظر وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی بمصرف
کدام بشرکتهای سهامی زراعی میرسد.

تبصره - اعتبار لازم برای اجرای مفاد ماده فوق
بر اساس طرحی که وسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون
روستایی تهیه خواهد شد از طرف سازمان برنامه تأمین
میشود.

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید:

۱- ماده دوازدهم لایحه تشکیل شرکت‌های سهامی
زراعی حذف شود.

۲- ماده سیزدهم لایحه قانونی تشکیل شرکت‌های
سهامی زراعی بشرح زیر اصلاح شود.

ماده ۱۳ - وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی
با اعطاء وام و همچنین کمکهای مالی و فنی بلاعوض و
پرداخت هزینه‌های بنیادی شرکت‌های سهامی زراعی را در
اجرای وظایفی که به عهده دارند حمایت مینمایند. بودجه
و اعتبارات لازم برای اجرای این منظور از محل اعتبارات
عمرانی و یا جاری دولت تأمین خواهد شد.

تبصره - میزان سود و بهره وام‌های پرداختی
بشرکت‌های سهامی زراعی حداکثر معادل میزان سود و
بهره وام‌های پرداختی بشرکت‌های تعاونی روستایی خواهد بود.

دکتر رضا نجیمی

رئیس - ماده ۱۳ خوانده میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده سیزدهم - وزارت اصلاحات ارضی و تعاون
روستایی با اعطاء وام و همچنین کمکهای مالی و فنی بلاعوض
و پرداخت هزینه‌های بنیادی شرکت‌های سهامی زراعی را

در اجرای وظایفی که بمعهده دارند حمایت مینماید .
مناغ لی برای اجرای این منظور بشرح ذیل است :
الف - اعتباراتی که دولت همه ساله در بودجه کل
کشوره منظور خواهد نمود .

ب - سازمان برنامه هر سال با تصویب شورای عالی
برنامه مبنی را از اعتبارات عمرانی بر اساس طرح پیشنهادی
وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی اختصاص خواهد
داد .
ج - قسمتی از اعتبارات بانک کشاورزی که هر سال
بپیشنهاد وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و موافقت
وزارت کشاورزی و بانک مذکور بدین منظور اختصاص
خواهد یافت .

د - استفاده از اعتبارات صندوق توسعه کشاورزی
در حدود امکانات و مقررات مربوط .
ه - استفاده از اعتبارات سازمانها و مؤسسات و
شرکتهای تعاونی .
و - وجوه حاصل از فروش اراضی بایر و مستلوب -
المنفعه و موات .

ز - عوائد حاصل از اجرای مواد سوم و دوازدهم
این قانون .

ح - استفاده از پس انداز و وام و کمکهای داوطلبانه
مهمداران شرکت بر اساس مقررات پیش بینی شده در
اسنامه شرکتهای سهامی زراعی .

دلیس - در ماده ۱۳ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد)
پیشنهادها بر سیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام محترم ریاست مجلس

با - ترام پیشنهاد مینماید که ترتیب بندهای ماده
سزدهم از نحوه ابجد ، هوز ، حطی که شیوه ای کهنه
سیانده بشریب دویی بودن الفبای فارسی مشخص شود .
دکتر فضل الله صدر

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود بند «و» از ماده ۱۳ لایحه تشکیل
شرکتهای سهامی زراعی حذف شود .
باتقدیم احترام - امان الله بیگی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در بند (ه) ماده سیزدهم قانون
تشکیل شرکتهای سهامی زراعی به اینصورت تغییر کند:
ه - استفاده از اعتبارات سازمانها و مؤسسات اعتباری
کشاورزی و شرکتهای تعاونی .

سعید وزیر

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم اصلاح زیر در ماده ۱۳ لایحه چایی
شماره ۸۴ بعمل آید .

ماده ۱۳ - ... و پرداخت هزینه های بنیادی از طریق
بانک کشاورزی شرکتهای سهامی زراعی را در اجرای
وظایفی که بمعهده دارند حمایت میکنند . منابع مالی ...
دکتر اسفندیاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در ماده سیزدهم لایحه تشکیل شرکتهای سهامی
زراعی پیشنهاد مینماید در بند ج و د بعد از بانک کشاورزی
و صندوق توسعه کشاورزی کلمه « ایران » اضافه گردد .
بدر صالحیان

رئیس - ماده چهارده قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده چهاردهم - در کلیه اقدامات و برنامه های

وزارتخانه و سازمانها و دستگاهها و شرکتهای دولتی در مورد
عمران روستائی و برنامه های آبادانی و آبیاری و بهبود وضع
محصول و خرید فرآورده های کشاورزی و امثال آن اجرا
مینمایند و حوزه عمل شرکتهای سهامی زراعی در حدود امکان
حق تقدم خواهند داشت .

رئیس - در ماده چهارده نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۵ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده پانزدهم - بمنظور اجرای این قانون و یافتن
مناشیرین مقررات و شیوه‌های اجرایی آن وزارت اصلاحات
ارضی و تعاون روستائی موظف است طی دوره پنجساله آزمایش
فهم‌ساله ارزیابی دقیقی از چگونگی و پیشرفت فعالیت‌های

شرکتهای سهامی زراعی و مسائل و مشکلات آنها وسیله
مرکز تحقیقات روستائی که در وزارت مذکور وجود
خواهد آمد بعمل آورده و از نتایج مطالعات مزبور در تهیه
طرح‌های عمرانی در دست اجرا و همچنین تنظیم لایحه
نهایی قانون شرکتهای سهامی زراعی استفاده نماید.

رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد حذف ماده ۱۵ لایحه قانون تشکیل شرکتهای
سهامی زراعی میشود سعید وزیری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی پیشنهاد
مینماید ماده پانزدهم حذف گردد بدر صالحیان

رئیس - ماده ۱۶ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده شانزدهم - این قانون بصورت آزمایشی
بدن پنج سال اجرا خواهد شد هر گاه در این مدت دولت
اصلاحات را در این مقررات ضرور بداند جهت تصویب
نکمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجلسین
تقدیم نماید و این اصلاحات پس از تصویب لازم‌الاجرا
است.

در وقت منطف است در پایان مدت پنجسال لایحه نهایی
را جهت تدوین به مجلسین تقدیم نماید مادام که لایحه

نهایی بتصویب نرسیده مقررات این قانون و اصلاحاتی که
بتصویب کمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستائی
مجلسین برسد لازم‌الاجرا است.

رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس

با احترام - از آنجا که موارد مختلف لایحه تشکیل
شرکتهای سهامی زراعی مربوط به کمیسیونهای مختلف
میباشد چنانکه اکنون نیز لایحه در کمیسیونهای مختلف
مورد رسیدگی قرار میگیرد بنا بر این قید اصلاح همگی
مواد قانون توسط کمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون
روستائی درست بنظر نمیرسد.

پیشنهاد میشود در سطرهای سوم و هفتم ماده مزبور
جسای کمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجلسین
کمیسیونهای مربوط دو مجلس ذکر شود.

با احترام - محسن یزیشکیور

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود مرجع رسیدگی پیشنهادات
اصلاحی در ماده ۱۶ کمیسیونهای مربوط مجلسین باشد.
با تقدیم احترام - روحانی

رئیس لایحه و پیشنهادها برای شور دوم کمیسیونهای
مربوط ارجاع میشود.

۸- تقدیم يك فقره اصلاح بودجه و دو فقره

صورت دیون بوسیله آقای معاون وزارت دارائی

رئیس - آقای قوام صدری بفرمائید.
قوام صدری (معاون وزارت دارائی) - با اجازه
مقام محترم ریاست اصلاح بودجه دولت مربوط بسازمان
امور اداری کشور که بسایستی در کمیسیون بودجه مورد
بررسی قرار بگیرد تقدیم مقام ریاست میشود همچنین
دو فقره صورت دیون معوقه وزارت دارائی و دانشگاه
تهران است که برای رسیدگی کمیسیون بودجه تقدیم
میشود.

ر س - بکمیسیون بودجه ارجاع میشود.

۹- ائت گزارش شعبه سوم مربوط به پرونده انتخاباتی حوزه تربت حیدریه و رد اعتبارنامه آقای دکتر ابریشمی و ارجاع بکمیسیون تحقیق

رئیس - آقای دکتر قهرمان بفرمائید.

دکتر قهرمان (مخبر شعبه سوم) - گزارش از شعبه سوم بمجلس شورای ملی.

جریان پرونده انتخاباتی حوزه تربت حیدریه و مانند کی آقای دکتر محمد ابراهیم ابریشمی که شعبه سوم برای رسیدگی ارجاع گردیده حاکمی است چون نکایات زیادی نسبت به انتخابات تربت حیدریه رسیده بود شعبه سوم ظرف ده روز مهلت مقرر نتوانست گزارش آرا تقدیم دارد و طبق ماده ۷ آئیننامه داخلی مراتب پیش محترم رئیس مجلس شورای ملی گزارش گردید و طی نامه شماره ۱۳۵۷-۱۳۴۶/۸/۲۲ هیئت محترم رئیس مجلس شورای ملی مجدداً رسیدگی به پرونده تربت حیدریه را شعبه سوم ارجاع نمودند.

شعبه سوم پرونده انتخاباتی حوزه تربت حیدریه و مانند کی آقای دکتر محمد ابراهیم ابریشمی را در چندجلسه مورد رسیدگی قرار داده با توجه به محتویات پرونده و صورتجلسات انجمن نظارت و کیفیت اخذ رأی و استعفاء هفت نفر از اعضای انجمن نظارت در روز ۱۳ مردادماه که اخذ رأی بعمل آمده و همچنین توجه بشکایات متعدد واصله و سایر مدارک مضبوطه در پرونده و مقررات قانون انتخابات بشرایط اینند کی مخصوصاً حسن شهرت در جلسه ۱۲ آذرماه ۱۲۹۶ با حضور ۲۷ نفر از اعضاء شعبه نسبت به انتخابات است و دومین دوره قانونگذاری تربت حیدریه و مانند کی آقای دکتر محمد ابراهیم ابریشمی اخذ رأی بعمل آمد شعبه سوم به اتفاق آراء پرونده انتخابات تربت حیدریه و مانند کی آقای دکتر محمد ابراهیم ابریشمی را مورد دست اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میداد.

رئیس - گزارش شعبه سوم بکمیسیون تحقیق اعتبارنامه ارجاع میشود.

۱۰- طرح گزارش شورا اول کمیسیون کشاورزی

راجع به اصلاح بعضی از مواد قانون تأسیس صندوق

توسعه کشاورزی ایران و الحاق سه

ماده به قانون مزبور

رئیس - گزارش شور اول اصلاح بعضی از مواد قانون تأسیس صندوق توسعه کشاورزی و الحاق سه ماده قانون مزبور مطروح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی در جلسه ۱۱ آذرماه ۱۳۴۶ با حضور آقای دکتر زاهدی وزیر کشاورزی لایحه شماره ۴۴۴۹۶ - ۱۳۴۶/۹/۲ دولت راجع به اصلاح بعضی از مواد قانون تأسیس صندوق توسعه کشاورزی ایران و الحاق سه ماده به قانون مزبور را که بشماره ۴ چاپ شده مورد رسیدگی قرار داده با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

الف - ماده ۱ بشرح زیر اصلاح میشود.

بمنظور تشویق سرمایه گذارهای خصوصی در امر کشاورزی و دامپروری و بسط و ترویج کشاورزی تجاری و عمران اراضی بائر و موات از لحاظ کمک بتوسعه اقتصادی کشور و تأمین موادغذائی بیشتر و تهیه مواد اولیه صنایع کشاورزی و توسعه صادرات محصولات کشاورزی مؤسسه ای مستقل بنام صندوق توسعه کشاورزی ایران تشکیل میشود. وظیفه اساسی این صندوق مشارکت و پرداخت وام و نظارت در مصرف صحیح وامهایی است که برای انجام هدفهای فوق از طریق صندوق داده میشود.

ب - ماده ۲ بشرح زیر اصلاح میشود.

سرمایه اولی صندوق توسعه کشاورزی ایران مبلغ یک میلیارد ریال است که تماماً متعلق بنیولت بوده و

سازمان بر نامه / سرمایه مزبور را از محل اعتبارات عمرانی کشور تأمین خواهد نمود.

ب - ماده ۴ بشرح زیر اصلاح میشود.

صندوق توسعه کشاورزی ایران مشمول قوانین و آئین های عمومی مربوط به مؤسسات دولتی و مؤسساتی که با سرمایه دولت تشکیل شده اند نمیشود مگر آنکه در قانون صریحاً از صندوق توسعه کشاورزی ایران اسم برده شده باشد و در مواردی که در این قانون و اساسنامه پیش بینی نشده مشمول مقررات قانون بانکی و پولی کشور نمیشود.

جمع اعتبارات و وام های اعطائی صندوق بیک شخص حقیقی یا حقوقی ممکن است با موافقت شورای پول و اعتبار از حد نصاب مذکور در بند ۳ ماده (۶۵) قانون بانکی و پولی کشور تجاوز نکند.

ت - قسمت اخیر ماده ۷ و تبصره آن بشرح زیر اصلاح میشود.

مهلت مقر در ماده ۷ نانش ماه پس از تاریخ تصویب این قانون تمدید نمیکرد.

تبصره - نمایندگان صاحبان سهام در مجامع عمومی عادی و فوق العاده صندوق توسعه کشاورزی ایران عبارتند از وزیر کشاورزی که ریاست مجمع را عهده دار خواهد بود و وزیر دارائی و یک نفر از وزراء با انتخاب هیئت دولت وزیر آب و برق و مدیر عامل سازمان برنامه.

ث - ماده ۸ بشرح زیر اصلاح میشود.

ماده ۸ - رئیس کل صندوق توسعه کشاورزی ایران به پیشنهاد وزیر کشاورزی و تصویب هیئت وزیران طبق فرمان ملوکانه برای مدت سه سال منصوب میشود و انتخاب مجدد او بلامانع است.

ج - مواد زیر به قانون اضافه میگردد.

ماده ۹ - صندوق توسعه کشاورزی ایران دارای شورای عالی خواهد بود.

تعداد اعضا و وظائف و اختیارات شورای عالی را اساسنامه صندوق تعیین خواهد کرد.

تبصره - عضویت رئیس کل بانک مرکزی

ایران و رئیس کل بانک کشاورزی ایران در سه راه عالی صندوق توسعه کشاورزی ایران بلاه نفع است.

ماده ۱۰ - صندوق توسعه کشاورزی ایران میتواند برای تأمین هدفهای خود حداکثر تا مبلغ هم ارز دو بیست میلیون دلار و ام با اعتبار طبق شرایط مذکور در قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرح های مصوب بر نامه های عمرانی کشور مصوب خرداد ماه ۱۳۴۵ تحصیل نماید و دولت مجاز است وام با اعتبار مزبور را تضمین نماید.

ماده ۱۱ - صندوق توسعه کشاورزی

ایران اجازه داده میشود برای انجام وظایف محوله اوراق بهاداری بنام اوراق قرضه توسعه کشاورزی بمیزان حداکثر ۵ میلیارد ریال بر طبق برنامه و شرایط مصوب شورای عالی صندوق زیر نظر هیئت نظارتی که شورای عالی تعیین خواهد کرد بمدت حداقل سه سال و با بهره ای که به پیشنهاد صندوق توسعه کشاورزی و موافقت شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد مندرج نماید و دولت مجاز است باز پرداخت اصل و بهره اوراق مزبور را ضمانت نماید.

تبصره ۱ - اوراق مذکور در این ماده و بهره های متعلق به آن از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض معاف است، اعم از اینکه بهره متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی باشد.

تبصره ۲ - اوراق قرضه موضوع این ماده مشمول ماده (۹۸) قانون کیفر عمومی است.

مخبر کمیسیون کشاورزی - مهندس اسدی سمیع گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۱۳ آذر ماه ۱۳۴۶ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به اصلاح بعضی از مواد

قانون تأسیس صندوق توسعه کشاورزی ایران و الحاق سه ماده بقانون مزبور را مورد رسیدگی قرارداد و گزارش

کمیسیون کشاورزی را در اینمورد تأیید و تصویب نمود. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - دکتر رفیعی

گزارش از کمیسیون برنامه بمجلس شورای ملی
 که سیون برنامه در جلسه ۱۵ آذرماه ۱۳۴۶ با حضور
 نمایندگان دولت لایحه مربوط به اصلاح بعضی از مواد
 قانون تأسیس صندوق توسعه کشاورزی ایران و الحاق سه
 ماده بقانون مزبور را مورد رسیدگی قرارداد و گزارش
 کمیسیون کشاورزی را در این مورد تأیید و تصویب نمود.
 اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم
 میگرد. مخیر کمیسیون برنامه - دکتر مهدوی
 رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟
 اظهاری نشد) بورد در شور مواد رأی میگیریم خانمها
 آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر
 برخاستند) تصویب شد. اصلاحات مواد مطرح است نظری
 نیست؟ (اظهاری نشد) چون طرز تنظیم این لایحه کاملاً
 درست نیست و انشاءالله در شور دوم گزارش طوری تنظیم
 شود که صورت قانونی صحیح تری پیدا کند در صورتیکه
 خانمها و آقایان در مواد نظری دارند بفرمایند (اظهاری
 نشد) با اجازه خانمها و آقایان پیشنهادهای رسیده قرائت
 میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

با احترام پیشنهاد مینماید: در سطر دوم ماده اول
 قانون تأسیس صندوق توسعه کشاورزی ایران بعد از کلمه
 «ان گم» به اضافه گردد.
 همچنین جملات سطر ششم و هفتم ماده مزبور بشرح
 زیر اصلاح گردد:

«وظیفه اساسی این صندوق مشارکت و یا پرداخت
 است با آن رت در مصرف صحیح آن بمنظور انجام
 عملیات مزبور»
 ماهیار

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم قسمت اخیر ماده ۱ لایحه چایی
 شماره ۸۴ صورت زیر اصلاح گردد:

ماده ۹-... وظیفه اساسی این صندوق مشارکت و
 یا پرداخت وام و اعطای اعتبار و نظارت بر مصرف صحیح
 تسهیلاتی است که برای انجام هدفهای فوق از طریق
 صندوق داده میشود. دکتر اسفندیاری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً در لایحه تأسیس صندوق کشاورزی ایران
 پیشنهاد مینماید ماده یک بشرح زیر اصلاح شود:
 ماده ۱- بمنظور مشارکت و یا پرداخت وام و نظارت
 در مصرف صحیح اینگونه وامها که برای تشویق
 سرمایه گذارهای خصوصی در امر کشاورزی و دامپروری
 و بسط و ترویج کشاورزی تجاری و عمرانی اراضی بایر و
 موات از لحاظ کمک بتوسعه اقتصادی کشور و تأمین مواد
 غذایی بیشتر و تهیه مواد اولیه توسعه صادرات محصولات
 کشاورزی لازم است، مؤسسه‌ای مستقل بنام صندوق توسعه
 کشاورزی ایران که در این قانون صندوق نامیده میشود تشکیل
 میگردد. صاحب

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

با تقدیم احترام پیشنهاد مینماید بعد از ماده یک
 قانون تأسیس صندوق توسعه کشاورزی ایران تبصره ای
 بشرح زیر اضافه گردد:

تبصره - دامپروری شامل مؤسسات پرورش طیور
 و چهارپایان اهلی و وحشرات قابل استحصال و آبیاری در
 رودخانه‌ها و برکه‌ها میباشد.
 مهندس زرآورد - دکتر نجیمی - سر تپ پور - مهندس فیروز
 عدل - دکتر علی مدنی - سید محمود توسلی

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در ماده اول اضافه شود: «پرداخت
 وام به صیادان»
 با احترام - آموزگار

مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی

چون وزیر مسئول باید مملو باشد پیشنهاد میشود
 در ماده یک بعد از «مؤسسه‌ای مستقل بنام صندوق توسعه

کشاورزی ایران با نظارت وزارت کشاورزی اضافه شود
دکتر درودی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم در ماده ۴ لایحه چایی شماره ۸۳
اصلاح زیر بعمل آید:

ماده ۳ - ... و اساسنامه پیش بینی نشده مشمول
مقررات قانون بانکی و پولی کشور است.

جمع اعتبارات و وامهای اعطای صندوق بانک شخص
حقیقی یا حقوقی فقط با ارائه طرحهای عملی ممکن است
با موافقت شورای پول و اعتبار از حد باب مذکور در بند
۳ ماده ۶۵ قانون بانکی و پولی کشور تجاوز کند.
دکتر اسفندیاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم اصلاحات زیر در ماده ۷ لایحه چایی
شماره ۸۳ بعمل آید.

ماده ۷ - حدود عملیات و اختیارات صندوق توسعه
کشاورزی ایران طبق اساسنامه ای خواهد بود که حداکثر
طرف ۶ ماه پس از تصویب این قانون از طرف وزیر کشاورزی
تهیه و پس از تصویب هیئت دولت و کمیسیونهای کشاورزی
دارائی و امور استخدام و سازمانهای اداری مجلسین قابل

اجرا خواهد بود. تا وقتی که اساسنامه مذکور تصویب
کمیسیونهای فوق الذکر نشده است مصوب هیئت دولت
قابل اجرا است هر گونه تغییر و اصلاح در اساسنامه صندوق
باید فقط از طریق کمیسیونهای یاد شده عمل شود.

دکتر اسفندیاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل ماده ۷ لایحه چایی
شماره ۸۳ بصورت زیر اصلاح شود:

تبصره - نمایندگان صاحبان سهام در مجامع عمومی
عادی و فوق العاده صندوق توسعه کشاورزی ایران عبارتند
از وزیر کشاورزی - وزیر دارائی - وزیر آب و برق و
یک نفر دیگر از وزرا به انتخاب هیئت دولت و مدیر عامل سازمان
برنامه ریاست مجامع فوق الذکر با وزیر کشاورزی است.

دکتر اسفندیاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم تبصره زیر با خرماده ۲ لایحه چایی
شماره ۸ اضافه شود.

عاده ۲ - ...

تبصره - تغییر سرمایه صندوق توسعه کشاورزی
ایران ترتیبی خواهد بود که در اساسنامه آن پیش بینی
خواهد شد.
دکتر اسفندیاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً در لایحه تأسیس صندوق کشاورزی ایران
پیشنهاد مینماید تبصره ماده ۴ بشرح زیر اصلاح شود:

تبصره - نمایندگان صاحبان سهام در مجامع
عمومی و فوق العاده صندوق توسعه کشاورزی ایران عبارتند
از وزیر کشاورزی - وزیر دارائی - یک نفر از وزرا با انتخاب
هیئت دولت و وزیر آب و برق و مدیر عامل سازمان برنامه.
ریاست مجامع عمومی و فوق العاده را وزیر کشاورزی
تهیه دار خواهد بود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در سطر ششم ماده ۴ لایحه
تأسیس صندوق کشاورزی ایران (وامهای اعطائی) به
(وامهای پرداختی) تبدیل شود.
صائب

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید که در ماده ۴ بعد از عبارت از حد
صائب عبارت تا یک پنجم اضافه شود.

دکتر خزائی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احترام پیشنهاد مینماید: در سطر پنجم ماده
چهارم چون تأسیس صندوق توسعه کشاورزی جمله پول
کشور و پولی کشور اصلاح گردد.
ماهیار

ریاست محترم مجلس شورای ملی

شهادت میکنم تبصره زیر بماده ۷ لایحه چایی شماره ۸۳ اضافی شود:

تبصره - در صورت لزوم رئیس کل صندوق توسعه کشاورزی ایران میتواند بدون داشتن حق رأی در مجامع عمومی عادی و فوق العاده صاحبان سهام شرکت کند.

دکتر اسفندیاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم اصلاح زیر در ماده ۸ لایحه چایی شماره ۸۳ بعمل آید:

ماده ۸ - طبق فرمان ملوکانه برای مدت چهار سال منسوب میشود. . . . .

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد لایحه اصلاح قانون تأسیس صندوق توسعه کشاورزی ایران پیشنهاد مینماید تبصره ماده ۹ بشرح زیر اصلاح شود.

تبصره - رئیس کل بانک مرکزی و رئیس کل بانک کشاورزی ایران (عضو شورای عالی صندوق توسعه کشاورزی ایران میباشد).

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم ماده ۱۰ لایحه چایی شماره ۸۳ صورت زیر اصلاح شود.

ماده ۱۰ - صندوق توسعه کشاورزی ایران میتواند برای تأمین هدفهای خود با تصویب مجمع عمومی صاحبان سهام حداکثر تا مبلغ هم ارز دو بیست میلیون دلار وام با ضمانت . . . . .

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید عبارت «اعم از اینکه بهره متعلق به انحصار نقیض با حقوقی باشد» از آخر تبصره ۲ ماده ۱۱ لایحه اصلاحی قانون تأسیس صندوق توسعه کشاورزی ایران که اضافی بنظر میرسد حذف شود.

محمد شهرستانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم اصلاح زیر در آخر ماده ۱۱ لایحه چایی شماره ۸۳ بعمل آید.

ماده ۱۱ - . . . . . تعیین خواهد شد منتشر کند دولت مکلف است با زیر داخت اصل و بهره اوراق مزبور را ضمانت کند. د کتر اسفندیاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم ماده ۱۱ لایحه چایی شماره ۸۳ حذف شود. د کتر اسفندیاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

با احترام پیشنهاد مینماید: در سطر سوم ماده ۱۱ قانون تأسیس صندوق توسعه کشاورزی جمله هیأت نظارتی بهیأت نظارتی اصلاح گردد. ماهیار

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم اصلاح زیر در ماده ۱۱ لایحه چایی شماره ۸۳ بعمل آید:

ماده ۱۱ - . . . . . میزان حداکثر یک میلیارد ریال طبق برنامه و شرایط مصوب شورای عالی صندوق زیر نظر . . . . . د کتر اسفندیاری

پیشنهاد مینماید در ماده ۱۱ از متن تغییر زیر بعمل آید:

ماده ۱۱ - بعد از جمله زیر نظر شورای عالی نوشته شود زیر نظر هیئت نظارت اوراق قرضه دفاعی موضوع بند سه تبصره ۳ قانون بودجه سال ۱۳۴۶ شمسی. د کتر رفیعی رئیس - لایحه و پیشنهادات برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۱ - طرح و تصویب گزارش يك شوری کمیسیون

دارائی راجع به اجازه تحصیل وام برای خرید

دو فروند هواپیما مسافربری و ارسال

به مجلس سنا

رئیس - گزارش يك شوری اجازه تحصیل هشت میلیون و هشتصد هزار دلار وام برای خرید دو فروند هواپیما مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۱۴ آذرماه ۱۳۴۶ با حضور آقای قوام صدوری معاون وزارت دارائی لایحه شماره ۶۱۷۸۲-۱۳۴۶/۹/۷ دولت راجع به اجازه تحصیل ۵ میلیون و هشتصد هزار دلار برای خرید دوفروند ۵۰ پیمای مسافربری را که يك فوریت آن تصویب شده و شماره ۷۴ چاپ گردیده مطرح و مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی شرح زیر تصویب نمود. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود بمنظور رفع نیازمندیهای هواپیمائی ملی ایران «همه» برای تأمین اعتبار ۸۰٪ از بهای دو فروند هواپیمای جت بوئینگ ۷۲۷ و لوازم بدکی مربوطه و امی بمبلغ ۸۸۰۰۰۰۰ دلار هشت میلیون و هشتصد هزار دلار باینجه ۰۶٪ در سال و کار مزد تعمیری بمیزان ۱/۴٪ (یک درصد) از بانک صادرات و واردات واشنگتن تحصیل و موافقت نامه مربوطه را بشماره ۲۴۴۷ با بانک مذکور امضاء و مبادله نماید این دو رقم از طرف شرکت هواپیمائی ملی ایران در ۱۵ قسط متساوی در مدت ۸ سال باینک نامبرده بازپرداخت خواهد شد.

وزارت دارائی و دولت شاهنشاهی ایران پرداخت اقساط آنرا در قبال بانک مذکور تضمین خواهد نمود.
مخبر کمیسیون دارائی - دکتر رفیعی

گزارش از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه ۱۴ آذرماه ۱۳۴۶ با حضور آقای قوام صدوری معاون وزارت دارائی لایحه مربوط به اجازه تحصیل هشت میلیون و هشتصد هزار دلار برای خرید دو فروند هواپیمای مسافربری را که يك فوریت آن تصویب گردیده مورد رسیدگی قرارداد و گزارش کمیسیون دارائی را در این مورد تأیید و تصویب نمود.
اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون امور خارجه - مافی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای روحانی فرمایشی داشتند؟ (روحانی - بنده عرضی دارم بفرمایید.)
روحانی - بعد از تعطیل چند جلسه امروز جلسه پرکاری است و در رفتار و روزها هستند و خسته شده اند. ولی تعطیل آینده این را جبران میکنند. خاطر نمایندگان محترم مسبوق است که چندی قبل که لایحه ای راجع به باشگاه هواپیمائی مطرح شد راجع به وضع هواپیمائی ملی و وضع هواپیمائی استانها اینجا بنده مطالبی بعرض مجلس شورای ملی رسانیده که حالا یادآوری آنها را به تفصیل مقتضی نمیدانم و خصوصاً توجه نمایندگان دولت را جلب میکنم که شرکت هواپیمائی ملی واقعاً در مدت کوتاه خوب کار کرده و تشکیلاتش را خیلی خوب مجهز کرده و بسیار مفید بحال مملکت است اما اصرار و تأکید بنده در این مورد اینست که برای مراکز استانهای وسیع کشور هم يك سرویس هائی تهیه بکنند که بتوانند مأمورین و افرادی که در مراکز استانها یا نقاط مختلف کار دارند بتوانند با سهولت به شهرستانها بروند این از ضروریات کارما است ما با این کشور وسیعی که داریم و راههای طولانی که داریم اگر بخوایم منتظر ساختن راهها باشیم مدتهای مدید طول میکشد و باین بودن راه درست و مشکلات مسافرتی که هست آنرا بخوایم به این مناطق مختلف مملکت برسیم زبانهای مختلفی از نظر اقتصادی و اجتماعی میبینیم بنابراین ضرورت دارد که شرکت هواپیمائی ملی به این مطلب توجه بکند و برنامه هائی برای استانهای بزرگ کشور اختصاص بدهد (دکتر سعید - مربوط بخرید دو هواپیماست) فکر میکنم مازندران با آن آب و هوا و زمینهای سرسبز و خرم و راههای آسفالتی طولانی و مکرری که از تهران به آنجا کشیده شده است شما را از حال کویر نشینها فارغ کرده است بنابراین مانا گزیریم درد دل مردمی را که از هر جهت بهم منند نیستند اینجا متذکر بشویم تا به این مشکلات توجه بشود و موقع یادآوری این مطلب اینجا است که وقتی این نوع اعتبارات تصویب میشود به این مطلب توجه بشود و با آمادگی که دولت دارد و برنامه چهارمی که در پیش داریم و مجلس که

بهر نامهای ادلاحی کاملاً توجه دارد این را نباید از نظر دور برد و کسی بکنید که رفع مشکلات مردم بشود
بفرمائید

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟
(ظہاری نشد) - هرود در شور ماده واحده رأی میگیریم
خانها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند
اگر برخاستند تصویب شد. ماده واحده مطرح است
ظری نیست؟ (ظہاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت
بشد.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد لایحه خرید دو فروتنند هواپیما پیشنهاد
مستاد در سطر پنجم عبارت (به شماره ۲۴۴۷) حذف گردد
دکتر یزدان پناه

قوام صدری (معاون وزارت دارائی) - مانعی ندارد
بفرمائید.

رئیس - آقای دکتر یزدان پناه توضیحی بفرمائید
دکتر یزدان پناه - آنچه که مورد تقاضای دولت

است کسب اجازه است از مجلس شورای ملی برای تحصیل
وام موجب شرایطی که در ماده واحده نوشته شده است
شماره ذکر شماره قرارداد در ماده واحده لزومی ندارد
از اولا قرارداد ضمیمه نیست و ثانیاً برای شماره قرارداد
ضمانی به تحصیل مجوز نیست.

رئیس - دولت هم موافق است خانمها و آقایانیکه
سابقاً موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند
اگر برخاستند تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم در لایحه چابی شماره ۸۲ ماده
واحد صورت زیر اصلاح گردد:

ماده واحده .... دلار با بهره ۰.۶٪ (صدی شش) در
سال کارمز نقدی بمیزان $\frac{1}{4}$ ٪ (نیم درصد) از اصل وام از

بانک صادرات و واردات و اشنگتن تحصیل گردد و موافقتنامه
شماره ۲۴۴۷ مربوط را با بانک مذکور امضاء و مبادله کند
این وام از طرف شرکت هواپیمائی ملی ایران ...

دکتر اسفندیاری

رئیس - آقای دکتر اسفندیاری این فرقت بالایحه
دولت چیست؟ خوب بود در لایحه دولت اصلاحات را بعمل
میاوردید بفرمائید.

دکتر اسفندیاری - چشم، انشاءالله دفعه بعد آنچه
که در این پیشنهاد اختلاف دارد بالایحه دولت البته يك
قسمتی بوده که همانطور که مجلس محترم رأی داد آن شماره
حذف شده يك قسمت دیگر که بالایحه دولت اختلاف دارد
این است که بنده گفته بودم این صدی نیمه که بابت کارمزد
گرفته میشود از اصل وام گرفته شود نه از بهره ای که
به وام در ظرف ۱۵ سال تعلق میگیرد و بنده اینجام میخواهم
از جناب آقای قوام صدری که بفرمایند اگر از اصل وام
است بنده پیشنهادم را پس میگیرم و اگر از اصل وام
نیست و از بهره است ایشان توضیح بدهند که چگونه ما
از بهره ۱۵ ساله باید وام بگیریم و کارمزد بپردازیم
در صورتیکه ما وام میگیریم و بهره به آن وام تعلق میگیرد
و از بهره نباید کارمزد دریافت دارند.

رئیس - آقای قوام صدری بفرمائید.

قوام صدری (معاون وزارت دارائی) - با اجازه مقام
محترم ریاست بنده میخواهم از جناب آقای دکتر
اسفندیاری استدعا کنم موافقت بفرمایند پیشنهادشان را
مسترد بفرمایند برای اینکه قرارداد وام با بانک صادرات و
واردات و اشنگتن چنانچه در موارد دیگر هم معمول است
يك فرمهای مخصوصی است که در سایر کشورها و در مورد
تمام وامها بنسب مقررات و قوانینی که این بانک دارد و
ناچار تبعیت از آن است این قراردادها تنظیم میشود و
همانطور که در کمیسیونها توضیح عرض کردم شرکت
هواپیمائی ملی روی شرایط این قراردادها بحث و مذاکره
کرد و مقداری از تأخیر و اینکه دیرتر این لایحه را
تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی کردیم بیشتر بعلمت
توافق روی شرایط این قرارداد بود و مقداری از پیشنهادهای

شرکت هواپیمائی ملی را بطور استثنائی بانك صادرات
 و واردات پذیرفت و الا سایر شروط بهره و کارمزد
 بهتر بیی است که در تمام وامها ایشان بهمین بهمین
 ترتیب دریافت میدارند و بنده تأکید میکنم که هیچ امر
 استثنائی در مورد بهره این وام وجود ندارد و اینکه تقاضا
 میکنم از حضورتان که پیشنهاد را میترسد نمایند برای
 اینست که قرضه‌ای تنظیم شده است در ۸ صفحه که شرایط
 مفصل و بسیار مفرفی دارد ملاحظه بفرمائید که اگر
 بموجب یکی از مفاد این قرارداد که مسلم است يك قسط تأخیر
 بشود با بهره يك قسط تأخیر بشود و آن بهره جزو اصل
 وام بعلت تأخیر در اصل وام منظور بشود بالطبع
 این کار مزد به آن تعلق میگیرد و آن وقت
 نایب این عبارت بالطبع ما نخواهیم توانست به آن تأخیر
 احتمالی و به آن بهره‌ای که بصورت اصل وام در میآید این
 کارمزد را بر دوازدهم و از لحاظ اجرای قرارداد ما به مشکلاتی
 بر میخوریم بهر حال آنچه مسلم است هیچ چیز اضافه و
 زائدی غیر از آنچه که معمول است و مورد توافق طرفین
 قرار گرفته است ما نخواهیم پرداخت استعدا میکنم موافقت
 بفرمائید و پیشنهادتان را پس بگیرد.

دکتر اسفندیاری - پس گرفتن

رئیس - آقای شیخ الاسلامی بفرمائید

شیخ الاسلامی - می‌خواستم در قسمت اخیر توضیحی
 بدهم که نوشته است وزارت دارائی و دولت شاهنشاهی
 ایران تضییع میکنند اگر دولت تضمین میکند پس وزارت
 دارائی هم جزو دولت است.

رئیس - آقای قوام صدري بفرمائید

قوام صدري (معاون وزارت دارائی) - مسلم است
 که این رفواو زبادی است و صحیح اینطور است وزارت
 دارائی دولت شاهنشاهی این عبارت از لحاظ قرار داد
 بالذات است

رئیس - در کلیات آخر این لایحه نظری
 است؟ (سپهری نشد) نسبت باین لایحه باورقه اخذرای
 بشود

اساسی نمایندگان برترتیب زیر وسیله منشی (آقای

مهندس صائی) قرائت و درمجلس نطق اخذرای بعمل آمد
آقایان: دکتر اعتمادی - دکتر عدل طباطبائی -
 مهندس کیا - بدرصاحبان - مهندس بهبودی - بهادری
 زرگرزاده - بانوزیت - آموگاری - دکتر خطیبی -
 دکتر دادفر - دکتر بقای بزیدی - دکتر صاحبم - دکتر
 حکیم شوشتری - ابود - مهندس صائی - صالحی -
 فولادوند - مهندس اردی - مهندس حبی - محمد - امام
 مردوخ - مبارکی - حشمتی - دکتر بهمانی - ضیاء
 احمدی - جوانشیر - مهندس اردلان - موهوی - ماکویی -
 دکتر بسکانگی - محسنی مهر - اصولی - سائو
 دکتر دولتشاهی - دکتر یرنواعظم - دکتر غیائی -
 دکتر کلالی - پرفسور خیر فرهمند - فهیمی -
 مانی - اولیاء - دکتر مهدوی - بزشکپور - شاخویی -
 دکتر ملکی - دکتر امین - امامی رضوی - امیر احمدی -
 حیدر صائی - سعیدی - مهندس کیا کجوری - دکتر وفه
 جوادی - مهاجرانی - مهندس بهرام زاده ابراهیمی -
 خانلر قراچورلو - ظفر - معیری - دکتر صفائی - مهندس
 اربابی - معظمی - فخر طباطبائی - دکتر برومند شاهنده
 دکتر حبیب اللهی - منصور کالانتری - مهرزاد - دکتر
 عظیمی - روستا - صادق سعیدی - جهانشاهی - مریدی -
 تیمسار نکوزاد - مهندس فروهر - دکتر نجیمی - مهندس
 قادریناه - معزی - مهندس ارفع - دکتر معتمدوزیری -
 مهندس عدل - دکتر خیر اندیش - جاماسی - مروئی -
 شکیبیا - مهندس یازمحمدی - مهندس زنجانی - دکتر
 رفیعی - عامری - مهندس بریمانی - مهندس ریاحی -
 سعیدوزیری - دکتر محمد رضوانی - دکتر صالحی -
 کاسمی - مهندس پروشانی - مهندس عطائی - عباس میرزائی -
 مهندس سیم الدینی - محمدولی قراچورلو - دکتر فر بوده
 دکتر سعید - دکتر مدنی - پزشکی - صائب - ریگی -
 امیری - شیخ الاسلامی - دکتر گامیک - بهنیا -
 صدري کیوان - بوشهری - مرندی - توسلی - دکتر
 کیان - ایلخانی پور - رضوی - دکتر عدل - جهانمائی -
 دکتر خزائی - پیور بابائی - انشاء - دانشمند - دکتر
 سیزواری - مهندس برسومند - دکتر بیت منصور

دکتر بزدان ناه - شهرستانی - مؤبد امینی - قاضی زاده - دکتر
اسفندیاری - سلیمانی - بختیاری پور - تیمسار حکیمیان -
دکتر رهنوری - دکتر صدر - دکتر طالع - ماهیار -
مهندس عترت - سرتیپ پور - مهندس اخوان - دکتر
اسدی - رهما یونی - مهندس زر آدر - کلانتر هرمزی -
اسدی - دکتر میر علاء - بیات - مصطفوی نائینی -
سرتیپ وحدانیان - دکتر موسی درودی - یوسفی -
مافی - فروتن - دکتر کفائی - ثامن -
دکتر فیرمان - مسعودی - صادقی - موسوی - کورس
بانوسعدی - دکتر متین - دکتر موثقی - پورساطع -
محدث زاده - دکتر الموثی - بانو زاهدی - دکتر محقق
مهندس معتمدی - روحانی - رامبد - ملک زاده آملی -
دبیم - دکتر مهندس بهبودی - خواجه نوری - کمالوند
بانو ابتهاج سمیعی - یابنده - ملک افضلی - مهندس ریاضی
مهندس معینی زند - دکتر امامی خوئی

(آراء مأخوذه شماره شد نتیجه بقرار بر اعلام گردید)

از اء موافق ۱۷۳ رأی

رئیس - لایحه با ۱۷۳ رأی موافق (باتفاق آراء)
تصویب شد برای تصویب به مجلس سنا فرستاده میشود.

موافقین - آقایان: - دکتر اعتمادی - دکتر
علاء طباطبائی - مهندس کیا - بدر صالحان - مهندس
بهرودی - بهادری - زرگر زاده - بانو تربیت - آموزگار -
دکتر خطیب - دکتر دادفر - دکتر بقائی بزدی - دکتر
ماحقم - دکتر حکیم شوشتری - ابوذر - مهندس
سائی - صالی - فولادوند - مهندس اسدی سمیع -
حی - امام - دروخ - مجد - مبارکی - حشنان - دکتر
بهانی - ضاء احمدی - جوانشیر - مهندس اردلان -
پوسوی ماگانی - دکتر یگانگی - محسنی مهر - اصولی -
دکتر دلشاهی - دکتر بنوعظم - دکتر ضیائی -
دکتر گلای - پرفسور مخبر فرهمند - فهیمی - مانی -
زبان - دکتر مهدوی - یز بشکیور - شاخوئی - دکتر
ملکی - دکتر امین - امامی رضوی - امیر احمدی - حیدر
مافی سمعی - مهندس کیا کجوری - دکتر وفاء - جوادی
مهاجرانی - مهندس بهرام زاده ابراهیمی - خاندن

فراچورلو - ظفر - معیری - دکتر صفائی - مهندس اربابی
معظمی - فخر طباطبائی - دکتر برومند - شاهنده - دکتر
حبیب اللهی - منصور کلانتری - مهرزاد - دکتر عظیمی -
روستا - صادق سمیعی - جهانشاهی - مریدی - تیمسار
نکوزاد - مهندس فوهر - دکتر نجیمی - مهندس ادر
پناه - معزی - مهندس ارفع - دکتر معتمد وزیری -
مهندس عدل - دکتر خیر اندیش - جاماسی - مروی -
شکیبا - مهندس یار محمدی - مهندس زنجانی -
دکتر رفیعی - عامری - مهندس بریمانی
مهندس ریاحی - سعید وزیری - دکتر محمد رضوانی -
دکتر صالحی - کاسمی - مهندس پروشانی - مهندس عطائی -
عباس میرزائی - مهندس سیم الدینی - محمدولی فراچورلو -
دکتر فریبود - دکتر سعید - دکتر مدنی - پزشکی -
صائب - ربکی - اهری - شیخ الاسلامی - دکتر کاکیک -
بهنیا - صدری کیوان - بوشهری - مرندی - توسلی -
دکتر کیان - ایلخانی پور - رضوی - دکتر عدل -
جهانبانی - دکتر خزائی - پور بابائی - انشاء - دانشمند -
دکتر سبزواری - مهندس برومند - دکتر بیت منصور -
دکتر بزدان پناه - شهرستانی - مؤبد امینی - قاضی زاده -

دکتر اسفندیاری - سلیمانی - بختیاری پور - تیمسار
سرتیپ حکیمیان - دکتر رهنوردی - دکتر صدر -
دکتر طالع - ماهیار - مهندس عترت - سرتیپ پور -
مهندس اخوان - دکتر اسدی - تیمسار رهما یونی - مهندس زر آدر -
کلانتر هرمزی - اسدی - دکتر میر علاء - بیات -
مصطفوی نائینی - سرتیپ وحدانیان - دکتر درودی -
یوسفی - مافی - فروتن - دکتر کفائی - ثامن - دکتر
فیرمان - مسعودی - صادقی - موسوی - کورس - بانوسعدی
دکتر متین - دکتر موثقی - پورساطع - محدث زاده - دکتر
الموثی - بانو زاهدی - دکتر محقق - مهندس معتمدی
روحانی - رامبد - ملک زاده آملی - دبیم - دکتر مهندس
بهبودی - خواجه نوری - کمالوند - بانو ابتهاج سمیعی
یابنده - ملک افضلی - مهندس ریاضی - دکتر امامی خوئی
مهندس معینی زند

۱۲ - اعلام وصول و قرائت دو فقره لایحه قانونی

از مجلس سنا

رئیس - باینکه وقت گذشته است با اجازه خانمها و آقایان، دو لایحه از مجلس سنا رسیده است برای اینکه به کمیسیونهای مربوط ارجاع شود جهت اطلاع همکاران محترم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۱ (خارجی) در خصوص لایحه شماره ۵۷۳۹۲ - ۱۳۴۵/۱۲/۱ دولت راجع به عهدنامه مودت و يك موافقت نامه فرهنگی و يك موافقت نامه همکاری فنی و علمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی مراکش که ضمن مرقومه شماره ۱۰۴۳-۵۴۵۲۷ ل ق - ۱۳۴۶/۳/۲۰ از آن مجلس محترم بجلس سنا ارسال شده بود در جلسه روز شنبه یازدهم آذرماه ۱۳۴۶ مطرح و بتصویب مجلس سنا رسید. اینک لایحه قانونی مزبور که اصلاح شده بیوست ارسال میشود.

رئیس مجلس سنا - مهندس شریف امامی

رئیس - برای رسیدگی به اصلاحات بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۱ (خارجی) در خصوص لایحه شماره ۴۳۲ - ۱۳۴۶/۱/۱۵ دولت راجع به موافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری آرژانتین در جلسه روز شنبه ۱۱ - آذرماه ۱۳۴۶ مطرح و بتصویب مجلس سنا رسید. اینک لایحه قانونی مزبور جهت تصویب آن مجلس محترم به پیوست ارسال میشود.

رئیس مجلس سنا - مهندس شریف امامی
رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۳ - ختم جلسه

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ و ۱/۳ صبح پنجشنبه خواهد بود دستور جلسه بعداً به اطلاع همکاران محترم خواهد رسید.

(یکساعت و چهار دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی